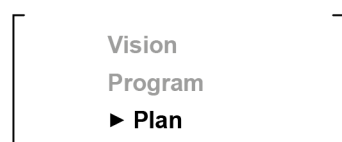

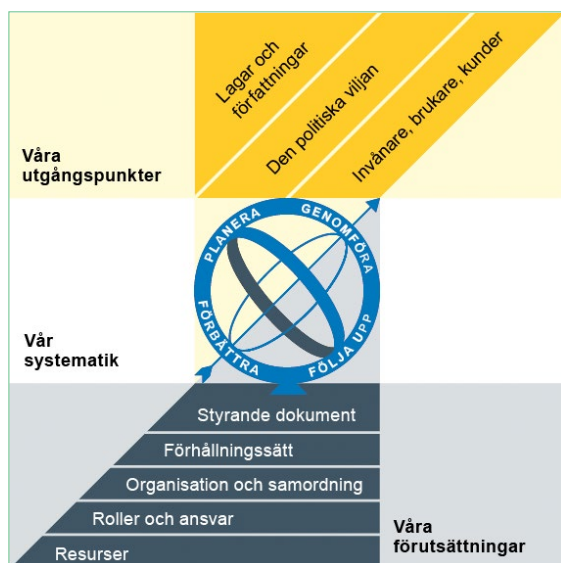
Göteborgs
Stad

Grundskolenämndens lokalbehovsplan 2024

Planerande styrande dokument

Göteborg Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborg Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborg Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborg Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborg Stads styrande dokument

Göteborg Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Beslutad av:
Grundskolenämnden

Gäller för:
Grundskoleförvaltningen

Diarienummer:
N609-2799/24

**Datum och paragraf för
beslutet:**
2024-08-27

Dokumentsort:
Plan

Giltighetstid:
2025-01-01 – 2025-12-30

Senast reviderad:

Dokumentansvarig:
Avdelningschef för
ekonomi, lokalförsörjning
och service

Innehåll

Inledning	7
Syftet med denna plan	7
Vem omfattas av planen	7
Giltighetstid	7
Bakgrund	7
Koppling till andra styrande dokument	8
Stödjande dokument	8
Genomförande av denna plan	9
Uppföljning av denna plan	9
2. Planens analytiska utgångspunkter	9
2.2 Tidsperspektiv	9
2.3 Drivkrafter	9
2.4 Geografiska utgångspunkter	10
2.5 Verksamheter som ingår i grundskolenämndens lokalbehovsplan	10
3. Stadenövergripande nivå – behovsdrivande faktorer	11
3.1 Befolkningsmässiga förändringar	11
3.1.1 Befolkningsprognos 6-15 år på stadennivå	12
3.1.2 Befolkningsprognos för elever i anpassad grundskola	12
3.1.3 Befolkningsprognos för kulturskolans målgrupp	12
3.2 Befintliga verksamhetslokaler	13
3.2.1 Kapacitet i befintliga lokaler	13
3.2.2 Kapacitet i tidsbegränsade avtal	13
3.2.3 Teknisk status och planerat underhåll	13
3.2.4 Funktion och ändamålsenlighet	14
3.2.5 Kulturskolans lokaler	14
3.3 Mål	15

3.3.1 Skolenhetsutredningen – grundläggande principer för en ny skolenhetsorganisation.....	15
3.3.2 Ny skolenhetsorganisation steg 2.....	16
3.3.3 Göteborg Stads regler för skolplacering i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola.....	16
4. Stadenövergripande lokalbehovsanalys	17
4.1 Grundskola	17
4.2 Anpassad grundskola	18
4.1 Kulturskolan	19
5. Lokalkostnadsanalys	19
5.1 Självkostnadshyra.....	20
5.2 Lokalkostnader och nyckeltal	20
5.3 Hyreskostnadsutveckling	22
6. Riskanalys	28
6.1 Minskande befolkning och växande hyreskostnadsutveckling	28
6.2 Målkonflikter i staden	28
6.3 Brist på skolplatser till följd av en plötslig händelse	29
6.4 Brist på skolplatser i anpassad grundskola	30
7. Aktuella utmaningar och möjligheter.....	30
7.1 Planeringsprocessen	30
7.1.1 Styrande nyckeltal – en möjlighet och utmaning	31
7.1.2 Längre beslutsprocess – en utmaning	31
7.1.3 Säkra behovet av skolplatser i strategiskt skede – utmaning och möjlighet	32
7.1.4 Långa besluts- och genomförandetider för moduler med tidsbegränsade bygglov	32
7.2 Beredskapsplanering	33
8. Samnyttjande och samlokalisering.....	33
9. Utbildningsområde Centrum	36
9.1 Behovsdrivande faktor: befolkningsmässiga förändringar	37
9.1.1 Befolkningsprognos nutid och närtid.....	37
9.1.2 Flyttmönster och var eleverna går i skola	39
9.2 Behovsdrivande faktor: befintliga verksamhetslokaler	40
9.2.1 Kapacitet i lokaler med tidsbegränsade avtal.....	40
9.2.2 Kapacitet i grundskolan	40
9.2.3 Kapacitet i anpassad grundskola.....	42
9.2.4 Teknisk status och underhållsbehov	42

9.2.5 Projekt.....	43
9.3 Behovsdrivande faktor: Mål.....	44
9.4 Lokalbehovsanalys	45
10. Utbildningsområde Hisingen	48
10.1 Behovsdrivande faktor: befolkningsmässiga förändringar	49
10.1.1 Befolkningsprognos nutid och närtid	50
10.1.2 Flyttmönster, var eleverna går i skola	51
10.1.3 Befolkningsutveckling efter prognos (åtta år och framåt)	51
10.2 Behovsdrivande faktor: befintliga verksamhetslokaler	52
10.2.2 Kapacitet i grundskola	53
10.2.3 Kapacitet i anpassad grundskola	54
10.2.4 Teknisk status och underhållsbehov	54
10.2.5 Projekt.....	55
10.3 Behovsdrivande faktor: Mål.....	56
10.4 Lokalbehovsanalys	56
11. Utbildningsområde Nordost	62
11.1 Behovsdrivande faktor: befolkningsmässiga förändringar	63
11.1.1 Befolkningsprognos nutid och närtid	63
11.1.2 Flyttmönster och var eleverna går i skola	65
11.1.3 Befolkningsutveckling efter prognos (åtta år och framåt)	65
11.2 Behovsdrivande faktor: befintliga verksamhetslokaler	65
11.2.1 Kapacitet i lokaler med tidsbegränsade avtal.....	65
11.2.2 Kapacitet i grundskolan	65
11.2.3 Kapacitet i anpassad grundskola	67
11.2.4 Teknisk status och underhållsbehov	67
11.2.5 Projekt.....	68
11.3 Behovsdrivande faktor: Mål.....	69
11.4 Lokalbehovsanalys	70
12. Utbildningsområde Sydväst	73
12.1 Behovsdrivande faktor: befolkningsmässiga förändringar	74
12.1.1 Befolkningsprognos nutid och närtid	74
12.1.3 Befolkningsutveckling efter prognos (åtta år och framåt)	76
12.2 Behovsdrivande faktor: befintliga verksamhetslokaler	76
12.2.1 Kapacitet i lokaler med tidsbegränsade avtal.....	77
12.2.2 Kapacitet i grundskolan	77
12.2.3 Kapacitet i anpassad grundskola	78

12.2.4 Teknisk status och underhållsbehov	78
12.2.5 Projekt	79
12.3 Behovsdrivande faktor: Mål	80
12.4 Lokalbehovsanalys	81
Bilagor	86
Bilaga 1 Översikt grundskolor som uppfyller skolenhetsutredningens principer	86
Bilaga 2 Översikt grundskolor med anpassad grundskola som uppfyller skolenhetsutredningens principer	90
Bilaga 3 Lokaler som samnyttjas eller samlokaliseras med förskoleförvaltningen	91
Bilaga 4 Stadsfastighetsförvaltningens statusbedömning av grundskolor	93
Bilaga 5 Övriga verksamhetslokaler	96
Bilaga 6 Övriga projekt som inte ger någon direkt påverkan på elevkapaciteten	97
Bilaga 7 Lokaler med tidsbegränsade avtal	99

Inledning

Syftet med denna plan

Syftet med lokalbehovsplaneringen är att skapa goda förutsättningar för en god skolverksamhet samt ökad måluppfyllelse. Grundskolenämndens lokalbehovsplan ska ge nämnden en tydlig struktur för, och analys av, förvaltningens lokalbehov. Det innebär att förvaltningen redogör för lokalbehov avseende befintliga, tillkommande och avgående lokaler. Vidare en analys av lokalbehov, aktuella utmaningar och möjligheter, lokalkostnadsutveckling samt risker. Lokalbehovsplanen utgör också underlag till Göteborg Stads lokalförsörjningsplan.

Vem omfattas av planen

Denna plan gäller för de verksamheter som nämnden ansvarar för, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem samt kulturskola. Vidare även måltid, elevhälsa, Gamlestads torg/lokala mötescenter, mottagningsenheten och skolbibliotekscentralen.

Giltighetstid

Grundskolenämndens lokalbehovsplan revideras årligen. Grundskolenämndens lokalbehovsplan 2024 gäller från dess antagande till och med den sista september 2025.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog i januari 2022 Göteborg Stads riktlinje för stadens lokalförsörjningsplan och nämndernas lokalbehovsplaner. Riktlinjen anger att stadens förvaltningar ska upprätta en lokalbehovsplan som antas av respektive nämnd. Beroende på omfattningen av nämndens lokalbehov kan periodicitet för antagande variera. Samtliga nämnder ska årligen översändas till kommunstyrelsen senast under september månad.

Koppling till andra styrande dokument

Styrande dokument	Koppling till denna plan
Göteborg Stads översiktsplan	Stadens långsiktiga planering för den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.
Göteborg Stads lokalförsörjningsplan 2024	Planen visar stadens samlade lokalbehov
Göteborg Stads riktlinje för stadens lokalförsörjningsplan och nämndernas lokalbehovsplaner	Riktlinjen anger att alla nämnder årligen ska ta fram en lokalbehovsplan
Göteborg Stads riktlinje för beslutsnivåer vid investering i och inhyrning av samt inriktning för att äga eller hyra – kommunala verksamhetslokaler	Påverkar inriktningen och tidsplan i projekt
Göteborg Stads riktlinje för styrande nyckeltal samt inriktning för samnyttjan och samlokalisering	Styrande nyckeltal för nybyggnation av skolor, men även vägledande för ombyggnation
Göteborg Stads program för en jämlik stad 2018 – 2026	Staden ska bygga och utveckla för alla.
Göteborg Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2020 – 2026	Staden ska arbeta aktivt med åtgärder för att skapa trygga, tillgängliga och icke-diskriminerande miljöer.
Göteborg Stads riktlinje för höjd beredskap	Planen visar att grundskolenämnden är ansvarig nämnd för måltider inom staden, inklusive nödbespisning.
Skolenhetsutredningen – grundläggande principer	Principerna anger inriktningen i planeringen avseende storlek och struktur
Stadsfastigheters plan för minskade produktionskostnader	Påverkar grundskoleförvaltningens lokalkostnadsutveckling
Ny skolenhetsorganisation steg 2 – grundläggande principer	Organisering avseende anpassad grundskola, särskilda undervisningsgrupper, resursskola samt styrning och ledning för samlad elevhälsa
Göteborg Stads regler för skolplacering i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola.	Reglerna anger inom vilka avstånd en elev har rätt till en skolplats

Tabell 1. Kopplingar till andra styrande dokument i Göteborg Stad

Stödjande dokument

Göteborg Stads riktlinje för stadens lokalförsörjningsplan och nämndernas lokalbehovsplaner samt stadens befolkningsprognoser.

Genomförande av denna plan

Grundskolenämndens lokalbehovsplan utgör ett underlag till stadens övergripande lokalförsörjningsplan. Planen är en analys av grundskolenämndens lokalbehov som visar kommande planeringsinriktning i förvaltningens arbete för att tillgodose behoven.

Uppföljning av denna plan

Denna plan gäller fram till och med sista september 2025. Grundskoleförvaltningen säkerställer en kontinuerlig uppföljning av lokalbehovsplanen, reviderar planen årligen och lyfter för antagande i nämnd senast i september månad. Vid behov kan avvikelserapportering och eventuell justering ske inom ramen för ordinarie uppföljning.

2. Planens analytiska utgångspunkter

Strukturen i planen följer den struktur för planer som definieras i Göteborg Stads riktlinje för styrande dokument och vidare de fyra kapitel som definieras i riktlinjen samt innehåll i varje kapitel. Grundskolenämndens lokalbehovsplan utgår ifrån de analytiska utgångspunkter som definieras i stadens riktlinje avseende tidsperspektiv och drivkrafter.

2.2 Tidsperspektiv

I Göteborg Stads riktlinje för stadens lokalförsörjningsplan och nämndernas lokalbehovsplaner har tre huvudsakliga tidsperspektiv definierats. De tre perspektiven framgår av tabellen nedan.

Planeringsperspektiv	Beskrivning
Nutid (1-5 år)	Grundskolenämnden beslut om avgående/tillkommande lokaler. Genomförande ny-till-och ombyggnationer.
Närtid (5-10 år)	Att säkerställa ytor för kommunal försörjning. Antagning och revidering befintliga detaljplaner.
Framtid (10 år och framåt)	Säkerställa tillgång mark för kommunal service

Tabell 2. Göteborg Stads tidsperspektiv i lokalbehovsplanen

Från åtta år och framåt är det nyckeltalen i riktlinjen ”Göteborg Stads riktlinje för styrande nyckeltal samt inriktning för samnyttjande och samlokalisering” som omhändertar och styr det planerade behovet av lokaler.

2.3 Drivkrafter

I Göteborg Stads riktlinje för stadens lokalförsörjningsplan och nämndernas lokalbehovsplaner har tre huvudsakliga drivkrafter definierats som var och en för sig eller i kombination driver förändringar i lokalbehovet. Tabellen nedan beskriver de tre drivkrafterna.

Behovsdrivande faktor	Beskrivning
Befolkningsmässiga förändringar	Förändringar i befolkningen påverkar behovet av lokaler. Andel elever som går i skola i samma område där de bor påverkar också behovet av lokaler.
Befintliga verksamhetslokaler	Ändamålsenliga lokaler utifrån ett fastighetsägarperspektiv och utifrån ett verksamhetsperspektiv. Synkronisering av underhållsbehov och lokalbehov utifrån ett kapacitetsperspektiv. I befintliga lokaler ingår även lokaler med tillfälliga bygglov.
Mål	Grundskolenämndens styrning kopplat till skolenheter och placering av elever. Förändringar i olika typer av styrning, allt från lagar och regler till kommunala styrdokument om till exempel organisation av verksamheten påverkar behovet av lokaler.

Tabell 3. Göteborg Stads drivkrafter i lokalbehovsplanen

2.4 Geografiska utgångspunkter

För grundskola redovisas en lokalbehovsanalys på utbildningsområdesnivå vilket överensstämmer med befolkningsprognos per stadsområde. Bortsett från i rubriker som redogör för befolkningsprognoser kommer begreppet stadsområde används framgent. Inom varje stadsområde finns en uppdelning på planeringsområden som utgår från mellanområden, i vissa fall har mellanområden som slagits ihop. En översikt avseende planeringsområde vilka skolor som ingår i varje planeringsområde inleder stadsområdeskapiteln.

För övriga verksamheter redovisas lokalbehovsanalysen på staden-nivå men kommenteras där det är aktuellt utifrån utbildningsområdesnivå.

2.5 Verksamheter som ingår i grundskolenämndens lokalbehovsplan

Tyngdpunkten i lokalbehovsplanen ligger på kapacitet i grundskola och anpassad grundskola. Den ska ge kunskaper, värden och utveckla elevernas förmåga att tillägna dessa. Den ska bidra till personlig utveckling, förbereda eleven för aktiva livsval och främja sociala kontakter. Förskoleklass, fritidshem, och anpassad grundskola är också dessa egna skolformer. Anpassad grundskola är en verksamhet som är anpassad efter att ge varje elev; kunskaper, en god grund för att delta aktivt i samhället, bidra till personlig utveckling och social gemenskap. Anpassad grundskola är uppdelad i två olika delar, utbildning i ämnen eller utbildning i ämnesområden.

I grundskoleförvaltningens ansvarsområde ingår även kulturskolan. Kulturskolan och fritidshem är frivilliga verksamhetsformer. Kulturskolan riktar sig till barn och unga mellan 6 och 19 år som vill ta del av en konstnärlig och pedagogisk verksamhet med en mångfald av kulturella och konstnärliga uttryckssätt. Kulturskolan har aktiviteter i mindre och större grupp.

3. Stadenövergripande nivå – behovsdrivande faktorer

De drivkrafter som påverkar lokalbehov för grundskola och anpassad grundskola beskrivs övergripande, därefter görs en fördjupning per stadsområde som avlutas med en sammanfattning.

3.1 Befolkningsmässiga förändringar

På nationell nivå avtar befolkningsstillväxten och år 2023 nådde Sverige den lägsta befolkningsökningen på 22 år. Samtidigt går Göteborg Stad i motsatt riktning och Göteborgs befolkning fortsätter att växa. Det beror bland annat på Göteborg Stads åldersstruktur, bostadsbestånd och planerat byggande.

Befolkningsprognosen påverkas av inflyttning, utflyttning, födda och avlidna. De senaste åren har antalet födda barn sjunkit. År 2023 konstaterades det lägsta antalet födda sedan 2003 och det lägsta antalet födda barn per kvinna som någonsin uppmäts i Sverige. Orsaken till låg fruktsamhet (födelsetal per kvinna) är oklart, även om det finns flera möjliga förklaringar som till exempel att kvinnor skjuter upp barnafödandet, värderingsförändringar och osäker omvärld som ger sämre framtidsutsikter. Kombinationen av låga födelsetal per kvinna och en osäker omvärld ger i sig ett mycket osäkert läge kring befolkningsutvecklingen på sikt och förvärrar därmed möjligheten att göra tillförlitliga prognoser.

Göteborg Stads befolkningsprognos grundar sig delvis på Statistiska centralbyråns befolkningsprognos. Statistiska centralbyrån (SCB) sänkte antaganden om barnafödande och migration i befolkningsprognosen som publicerades den 25 april 2024. I tidigare prognoser har till exempel SCB antagit att kvinnor skjuter upp barnafödandet, men föder samma antal barn som tidigare. I april ändrade SCB dessa antaganden, vilket betyder att befolkningsprognosen generellt har sänkts. Göteborg Stads befolkningsprognos bygger på samma antagande de kommande åren, i linje med SCB:s tidigare prognoser och antagande om barnafödande längre fram. Det innebär att den långsiktiga prognosen sannolikt kommer att skrivas ned eller flyttas bort i tid.

Inom staden påverkar omflyttningar även befolkningsprognosen då det sker en utflyttning från områden i centrum till stadens ytterområden och göteborgsregionen i stort. Alla barn i Göteborg stad är inte inskrivna i grundskoleförvaltningens skolor utan kan antingen vara inskrivna på en fristående skola i Göteborg eller på en skola i annan kommun. Vårterminen 2024 går cirka 22 procent av det totala antalet elever som bor i Göteborg Stad i årskurs F-9 i fristående skola. Andelen elever i fristående skolor ökar desto äldre eleverna blir.

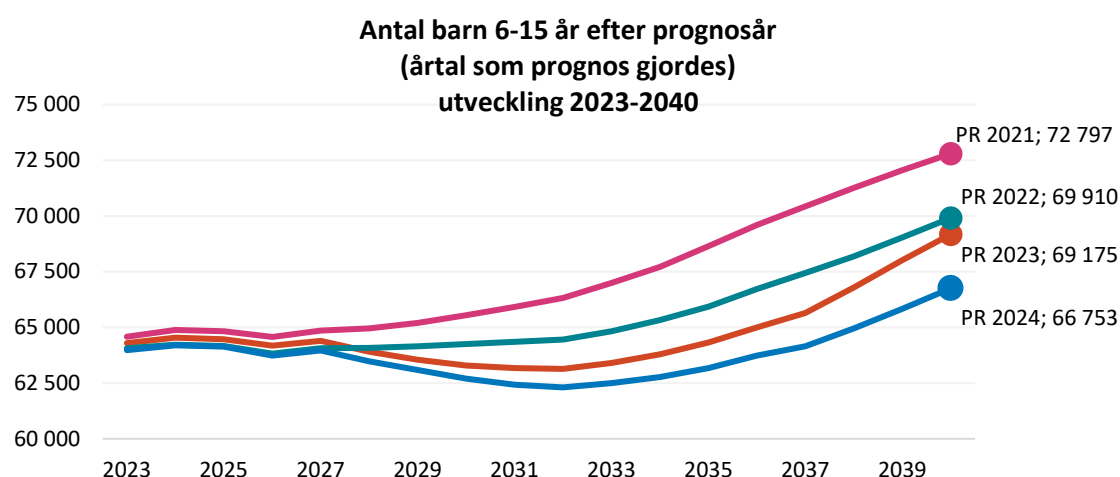
Flera omständigheter påverkar enskilda skolhuvudmäns etablering av fristående skolor i Göteborg stad. Intresset för fristående skolor att etablera sig kan påverkas av att regeringen aviserat förändringar i förutsättningarna för fristående skolor när det gäller antagning och vinstintresse. Skolinspektionen har även skärpt tillståndsprövningen och enskilda huvudmän har svårt att hitta lämpliga lokaler för skolverksamhet i Göteborg. Något som dock i stället kan öka intresset för fristående skolor att etablera sig är etableringen av batterifabriken på Hisingen. Grundskoleförvaltningen lokalbehovsplan utgår från behovet av skolplatser i kommunala skolor.

3.1.1 Befolkningsprognos 6-15 år på stadennivå

Den kommunövergripande befolkningsprognosen för 2024 visar precis som föregående år på en minskning med barn i grundskoleåldern, 6-15 år i ett nutidsperspektiv (2024-2028).

Befolkningsprognosen för 2024 för barn i grundskoleåldern, 6-15 år visar på en minskning med cirka 600 barn i nutidsperspektivet, vilket motsvarar cirka en procent. I närtidsperspektivet (2028-2033) visar befolkningsprognosen, 6-15 år på ytterligare en minskning med 2550 barn, vilket motsvarar cirka fyra procent av den totala befolkningen.

Befolkningen i grundskoleålder förväntas sjunka fram till och med 2032 och därefter öka kontinuerligt. Som framgår av diagrammet nedan har befolkningsprognosen successivt skrivits ned, vilket visar på en generell osäkerhet när det gäller prognosen. Jämfört med 2023 års prognos har befolkningen i åldern 6-15 år för 2040 skrivits ner med 2422 barn. Ändrade antaganden från SCB innebär generellt att befolkningsprognosen förväntas skrivas ner ytterligare längre fram i tiden.

Figur 1. Befolkningsprognos för barn 6-15 år i Göteborg Stad år 2021 till 2024

3.1.2 Befolkningsprognos för elever i anpassad grundskola

Andelen elever i anpassad grundskola har ökat kontinuerligt på nationell nivå sedan läsåret 2019/2020. Fram tills läsåret 2018/2019 har andelen av alla elever i den obligatoriska skolan varit cirka en procent. Sedan läsåret 2019/2020 har dock andelen elever i anpassad grundskola ökat kontinuerligt och läsåret 2023/2024 är andelen 1,7 procent. Utifrån den utveckling som skett sedan dess har grundskoleförvaltningen i samband med skolenhetsutredningen 2020-2022 bedömt att det framöver kommer behövas kapacitet i anpassad grundskola motsvarande två procent av antalet barn i grundskoleåldern. Sedan 2019 har elevunderlaget ökat med cirka 100 skolplatser per år, vilket också ligger grund till bedömningen av behovet av skolplatser de kommande tre åren.

3.1.3 Befolkningsprognos för kulturskolans målgrupp

Befolkningsprognosen för kulturskolans målgrupp, 6-19 år visar på en ökning i nutidsperspektivet med 1054 barn (motsvarande en procent) och en minskning med 1082 barn i närtidsperspektivet (motsvarande en procent). Ökningen beror främst på att antalet ungdomar i gymnasieåldern ökar.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
6-19 år	89 846	90 517	90 748	91 095	90 900	90 505	89 935	89 818

Tabell 4. Befolkningsprognos 6-19 år, Göteborg Stad

3.2 Befintliga verksamhetslokaler

3.2.1 Kapacitet i befintliga lokaler

Grundskoleförvaltningen beslutar årligen om den pedagogiska maxkapaciteten, det vill säga antal skolplatser som en skolenhet maximalt bedöms ha möjlighet att ta emot utifrån ett verksamhetsperspektiv. Kapaciteten delas upp i norm, max och stängd och kan fördelas olika mellan årskurser och skolformer. I lokalbehovsplanen används summan av den pedagogisk maxkapacitet och stängd kapacitet. Normkapaciteten är den kapaciteten en skola bedöms ha utifrån en dimensionering som är verksamhetsmässigt hållbar för skolan.

Skolenheternas möjlighet att ta emot elever påverkas av organisation och lokalerna. I rutinen för kapacitetsbedömning definieras den tekniska kapaciteten som skolenhetens fysiska ytor. I praktiken påverkas den däremot av flera faktorer, till exempel brand, ventilation och lokalarea (LOA). I samband med projekt för utökad kapacitet anges en teknisk kapacitet som grundar sig på en organisation om 25 elever per klass i årskurs F-3 och 30 elever per klass i årskurs 4-9.

Grundskoleförvaltningen rutin för kapacitetsbedömning tydliggör formerna för bedömning av skolenheternas möjlighet att ta emot elever i grundskola och anpassad grundskola.

3.2.2 Kapacitet i tidsbegränsade avtal

Grundskoleförvaltningen har totalt cirka 5 900 skolplatser i tidsbegränsade bygglov. Cirka två tredjedelar av dessa platser består av expansion, medan cirka en tredjedel är evakueringsmoduler i pågående projekt. Syftet med tidsbegränsade bygglov är primärt att hantera evakuering av befintliga verksamheter för att realisera skolprojekt eller att ge en kortsiktig utökning av skolplatser i väntan på en långsiktig utökning av skolplatser.

Tidsbegränsade bygglov består främst av moduler, men omfattar även tillfälliga inhyrningar. Bygglov för moduler förlängs vanligtvis med fem år i taget och gäller för maximalt 15 år. För att få förlängt bygglov krävs att grundskoleförvaltningen kan redovisa en långsiktig planering för hur behovet ska lösas i permanent byggnation. Utöver grundskoleförvaltningen platser i tillfälliga bygglov finns skolor med fristående huvudmän i Göteborg Stad med tillfälliga bygglov.

3.2.3 Teknisk status och planerat underhåll

Drivkraften befintliga lokaler påverkas av stadsfastighetsförvaltningens planerade underhåll. Stadsfastighetsförvaltningen tillhandahåller, förvaltar och utvecklar lokaler för att tillgodose stadens nämnders behov av verksamhetslokaler. I samband med den planerade underhållet initierar grundskoleförvaltningen i vissa fall åtgärder i lokalerna som är kopplade till grundskoleförvaltningens behov av förändringar i kapacitet och förbättringar av ändamålsenlighet.

Underhållsbehovet driver i vissa fall på behovet av provisoriska evakueringslösningar. I de fall planerat underhåll inte är möjligt att hantera i befintliga lokaler krävs moduler.

Sedan förra årets lokalbehovsplan har stadsfastighetsförvaltningen fortsatt sitt arbete med att kategorisera fastigheter och byggnader utifrån tre kategorier som underlag för analys av den tekniska statusen och beslut om projekt som kan skapa synergieffekter mellan underhållningsplaneringen och den långsiktiga lokalplaneringen. Stadsfastigheters statusbedömning av grundskolor redovisas i bilaga 4.

Nivå på teknisk status	Beskrivning
Grön	god teknisk status
Gul	brister i teknisk status som behöver åtgärdas inom planperioden för att förhindra risker.
Röd	stora/väsentliga brister avseende teknisk status

Tabell 5. Stadsfastigheters bedömning av teknisk status

3.2.4 Funktion och ändamålsenlighet

I stadsfastighetsförvaltningens uppdrag ingår primärt att bibehålla status och skick, värde och funktion men också att utveckla ändamålsenliga lokaler, vilket innebär att det i samband med planerat underhåll i viss mån uppdaterar den tekniska standarden i lokalerna. Ansvaret för att initiera åtgärder för höjd ändamålsenlighet och funktion ligger primärt på hyresgästen. Åtgärder som grundskoleförvaltningen initierar kopplat till ändamålsenlighet genomförs främst i samband med planerat underhåll, utökad kapacitet eller vid förändringar i verksamhet för att uppnå synergieffekter. Grundskoleförvaltningen har ingen samlad bedömning kopplat till hur ändamålsenliga lokalerna är.

Förändringar i verksamheten innebär till exempel att en grundskola ställer om en del av sin kapacitet i grundskolan till kapacitet i anpassad grundskola. Andra exempel på när grundskoleförvaltningen initierar projekt kopplat till funktion är brister i arbetsmiljö, tillgänglighet och säkerhet.

3.2.5 Kulturskolans lokaler

Kulturskolan har idag verksamhet på 70 grundskolor och i 23 övriga lokaler. Av tabellen nedan framgår att cirka två tredjedelar av lokalerna i grundskolor utgör lokaler där kulturskolan använder kulturskolans lokaler och att cirka en tredjedel av lokalerna i grundskolans lokaler är i form av separata lokaler. I begreppet övriga lokaler ryms även lokaler i andra förvaltningar i staden.

	Antal grundskolor där kulturskolan använder grundskolans lokaler	Antal grundskolor där kulturskolan har dedikerade lokaler	Övriga lokaler	Totalt antal lokaler
Centrum	10	12	2	24
Hisingen	8	5	9	22
Nordost	12	3	8	23
Sydväst	15	5	4	24
Totalt	45	25	23	93

Tabell 6. Sammanställning kulturskolans lokaler

3.3 Mål

Skollagen (2010:800) reglerar vilka krav som i grunden ställs på huvudmannen för grundskolan, men även andra lagar som t.ex. livsmedelslagen (2006:804) påverkar lokalbehovet. Den styrning från grundskolenämnden som främst påverkar lokalbehovet är:

- Skolenhetsutredningen – grundläggande principer för en ny skolenhetsorganisation enligt beslut i grundskolenämnden 2020-06-24
- Skolenhetsutredningen steg 2 – grundläggande principer enligt beslut i grundskolenämnden 2022-10-25 och 2022-12-13, grundläggande principer för anpassad grundskola, styrning och ledning samlad elevhälsa.
- Göteborgs regler för skolplacering i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola enligt beslut i grundskolenämnden 2023-10-24.

3.3.1 Skolenhetsutredningen – grundläggande principer för en ny skolenhetsorganisation

Skolenhetsutredningen pekar på att en hållbar skolenhet förutsätter en storlek med kapacitet att möta både pedagogiska och organisatoriska förutsättningar. Volymmåttet ger en riktning för förvaltningen men hänsyn ska samtidigt tas till lokala behov och kan därför vara både större och mindre beroende på geografiska förutsättningar, socioekonomisk situation och pedagogisk inriktning.

Principerna innebär att årskurs F-6 ska ha 3-5 paralleller vilket motsvarar cirka 600 – 1 000 elever. Årskurs 7-9 ska ha 6-10 paralleller vilket motsvarar cirka 500-900 elever. Skolor med förutsättningar att fortsätta som en F-9 enhet kan vara en sammanhållen enhet. En översikt över grundskolor som uppfyller skolenhetsutredningens principer redovisas i bilaga 1. Till skillnad från tidigare år redovisas även en översikt över i vilken utsträckning som befintliga grundskolor med anpassad grundskola uppfyller skolenhetsutredningens principer (bilaga 2).

Figur 2: Skolenhetsorganisation för att stärka förutsättningarna för högre målpuppfyllelse

Av förvaltningsledningens beslut 2020-10-21 framgår att grundskoleförvaltningen i första hand ska prioritera sammanhållna stadier, i andra hand organisation för minimera antal tillfällen som vårdnadshavare måste önska skola och i tredje hand lägsta storlek (två paralleller i årskurs F-6 som klustras med annan skola i närheten).

3.3.2 Ny skolenhetsorganisation steg 2

Utredningen fastslår att antalet platser i anpassad grundskola ska utgöra två procent av det totala elevantalet i årskurs 1-9 och att antal platser ska motsvara behovet inom respektive utbildningsområde. Planerat antal elever i anpassad grundskola 30-42 elever i årskurs 1-6, och 30-56 elever i årskurs 7-9 för att skapa ekonomisk bärkraft och en hållbar pedagogisk organisation. De ska även finnas funktionsförstärkt spår med inriktning för elever i två olika spår, anpassad grundskola med fysisk tillgänglighetsanpassning och anpassad grundskola med neuropsykiatriska flerfunktionsnedsättningar i behov av kompletterande kommunikation. De anpassade skolorna bör vara samlokaliserade med förskoleklass och grundskola samt följa grundskolans årskursfördelning. Vidare pekar utredningen på att det bör finnas minst två skolor med förstärkta spår per stadsområde, en per inriktning. Skolorna rekommenderas ha förskoleklass och årskurserna 1-9. De ska i första hand vara samlokaliserade i samma skolenhet som grundskola och annan anpassad grundskola.

Avseende resursskola så pekar utredningen på att det i varje stadsområde ska finnas resursskola samlokaliserad med grundskola och att alla skolor ska kunna ha egen särskild undervisningsgrupp.

3.3.3 Göteborg Stads regler för skolplacering i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola

Utifrån regelverket för skolplacering har elever rätt till en skolplats inom visst avstånd. För elever i årskurs F-3 är det max två kilometer, för 4-6 max fyra kilometer och för 7-9 max sex kilometer. Reglerna gäller inte för anpassad grundskola eller skolor med särskild utbildningsprofil där det krävs färdighetsprov för att bli antagen.

3.3.4 Andra exempel på styrning som påverkar lokalbehovet

Grundskolans lokalbehov påverkas även av grundskolans läroplan och timplan. Om antalet timmar utökas i ett ämne innebär det generellt ett utökat behov av lokaler. Livsmedelsverkets nationella riktlinjer för måltider i skolan används som utgångspunkt vid planering av kapacitet i matsalarna. Av riktlinjen framgår att eleverna ska äta sin lunch mellan 11:00-13:00 och ha minst 20 minuters på sig att sitta ner vid bordet utöver tid för att ta mat och lämna disk. När det gäller planering av kök som utgår planeringen från att skolor med 380 elever (motsvarande två paralleller F-6) bör ha ett tillagningskök utifrån att det ger mest kostnadseffektivitet och kvalitet i maten som serveras. Av Göteborg Stads riktlinje för höjd beredskap som antogs i kommunfullmäktige 2021-10-28 § 14 framgår att grundskolenämnden ansvarar för måltider inom staden, inklusive nödbespisning, vilket kan påverka lokalbehovet framöver.

Kulturskolan har inte några styrdokument som är direkt kopplade till lokalbehovet, men styrning kring kulturskolans uppdrag och antagning till gruppverksamhet påverkar lokalbehovet indirekt till exempel att verksamheten ska bedrivas i grupp med minst tre barn eller unga. Kulturskolan arbetar även för att lärare ska ha en arbetsplats med minst två eller tre salar i relativ närhet till varandra.

4. Stadenövergripande lokalbehovsanalys

4.1 Grundskola

Grundskoleförvaltningens övergripande behovsanalys präglas av variation mellan och inom stadens fyra utbildningsområden. Den överkapacitet av skolplatser som återfinns på en generell nivå är ofta utspridd över ett stort geografiskt område, skolor och årskurser. Den är oftast inte lokaliserad till de områden där behoven finns. På en övergripande nivå finns det en utmaning i staden att dels säkerställa en skolplacering nära hemmet, dels förutse flödet till fristående skolor. På en övergripande nivå påverkas behovet av skolplatser av ett flöde av elever, i framför allt i de högre årskurserna mot mer centrala delar. Det planerade behovet av skolplatser utgår däremot från att säkerställa att alla elever har närhet till en skola.

Grundskoleförvaltningen vill lyfta fram att balansen när det gäller skolplatser i första hand behöver bedömas utifrån ett planeringsområdesperspektiv och i andra hand utifrån ett stadsområdesperspektiv. Utifrån behovet av en skolplats nära hemmet är lokalbehovet inte i balans. I Centrum och Hisingen finns framför allt en utmaning när det gäller att möta behovet av skolplatser i kommande bostadsexploatering. På Hisingen finns ett underskott av skolplatser i de centrala delarna, medan ett visst överskott av skolplatser finns i ytterområdena. I Centrum finns ett delvis underskott som balanseras genom enstaka förflyttningar över stadsområden, men med hög sårbarhet utifrån förändrade elevflöden till fristående skolor och risk i planerad bostadsexploatering. I Sydväst finns det på en övergripande nivå, balans i kapaciteten i nutidsperspektivet, men överkapacitet i vissa ytterområden och på vissa skolor. I Nordost finns överkapacitet i flera planeringsområden, men en utmaning att säkerställa antalet skolplatser i vissa områden, närmare centrum.

Tidigare års lokalbehovsplan konstaterade att utbildningsområdena Nordost och Sydväst har en viss överkapacitet som behöver hanteras utifrån skolenhetsutredningens styrande principer i kombination med befintliga lokaler. I utbildningsområdena Centrum och Hisingen är marginalerna små. I 2024 års lokalbehovsplan konstateras att denna övergripande bild kvarstår. Möjligheten att pausa eller förskjuta projekt för att begränsa kommande hyresutveckling återfinns därför främst i utbildningsområde Nordost samt utbildningsområde Sydväst.

Centrum

Centrum har störst andel elever som går i fristående skolor och en begränsad kapacitet som har svårt att möta den gradvisa bostadsexpansionen. Expansivt bostadsbyggande med begränsad tillgång till mark ger en sårbarhet när det gäller möjlighet att tillgodose skolplatser för att möta bostadsexpansion. Inom nutid (1-5 år) finns ett stort behov av att kunna använda befintligt bestånd mer effektivt genom att öka kapaciteten i specialsalar och att utöka tillgången till idrottsanläggningar. I närtid och framtid finns behov av att säkra skolplatser i takt med bostadsutbyggnad. Bostadsexpansion i Centrum ställer höga krav på geografisk placering och strategi utifrån omfattning av behovsantalet tillskapade skolenheter. Samverkan över planeringsområdesgränserna är nödvändig för att skapa hållbara och effektiva skolenheter som kan möta både nuvarande och framtida behov och rörelsemönster.

Hisingen

Nya stadsområden nära älven med nya kommunikationer under och över älven förväntas generera nya elevflöden mellan Hisingen och Centrum. Flera stora planprogram på Hisingen innehåller tusentals bostäder såväl i ytterområden, mellanområden och innerstaden. Inom nutid (1–5 år) behöver lokalförsörjningen på centrala Hisingen säkerställas utifrån program och pågående bostadsbyggande. Hisingen har flest skolplatser i tidsbegränsade bygglov av de fyra utbildningsområdena vilket är dels ett arv från stadsdelstiden, dels en följd av behov av evakueringar för att ersätta befintliga skolor. Det finns pågående uppdrag för att ersätta samtliga tidsbegränsade bygglov på Hisingen. Flertalet kombinerade så kallade investerings- och reinvesteringsprojekt på Hisingen som initierats av stadsdelsnämnderna är alltså pågående med mycket långa genomförandetider.

Nordost

I Nordost ligger fokus generellt på att anpassa skolstrukturen och bättre utnyttja den kapacitet som finns i området. Det finns ett behov av att utöka vissa befintliga skolor för att kunna lämna andra skolenheter och ett behov av att ställa om befintlig kapacitet i grundskola till kapacitet i anpassad grundskola. Kostnaden för att utöka befintliga skolor behöver dock vägas mot kostnaden av att ha kvar befintliga skolstruktur. Planeringsinriktningen är därför att så långt som det är möjligt att synka behovet av utökad kapacitet med stadsfastigheters planerade underhåll. Lokalbehovet skiljer sig åt mellan olika områden i Nordost. I Östra Angered ligger till skillnad från andra planeringsområden fokus på att säkerställa platser i permanent byggnation och i Gamlestaden-Utby på att möta det ökade behovet av skolplatser.

Sydväst

I Sydväst finns ett överskott av kapacitet i området som helhet, men kapaciteten till viss del felplacerad i relation till behovet och utspridd på samtliga enheter och årskurser. Den demografiska utvecklingen skiftar stort mellan områdena där vissa områden ökar kraftigt medan andra minskar lika kraftigt. En av de främsta drivkrafterna för pågående och planerade projekt är bärkraft enligt skolenhetsutredningens principer samt möjligheten att samplanera verksamhetsanpassningar med planerat underhåll för att minska kostnader och påverkan på verksamheten. De projekt som finns beställda i förstudie som saknar demografiska drivkrafter behöver bevakas och eventuellt flyttas fram för att minska hyreskostnadsutvecklingen. Detta kan på längre sikt innebära missade chanser för sänkta produktionskostnader när enhetsomställningar och verksamhetsanpassningar inte kan göras i samband med planerat underhåll.

Samnyttjande med förskoleförvaltningen

I Centrum och Hisingen påverkar samnyttjande med förskoleförvaltningen möjligheterna till utökning av för- eller grundskoleplatser. På flera grundskolor i Centrum och Hisingen där lokaler samnyttjas med förskola har grundskoleförvaltningen ett behov av utökad kapacitet inom nutid (1-5 år). I Nordost synkar respektive förvaltnings behov i samnyttjande enheter i större utsträckning, även om vissa undantag finns.

4.2 Anpassad grundskola

För verksamheten anpassad grundskola så finns en brist på platser i samtliga utbildningsområden, men särskilt i Nordost och Hisingen. Skolenhetsutredningen har utgått från ett behov av platser i anpassad grundskola motsvarande två procent av det totala elevunderlaget. Givet de senaste årens ökning av

antalet elever i anpassad grundskola finns det en osäkerhet kring om den planeringen håller. För att möta behovet av platser i anpassad grundskola arbetar grundskoleförvaltningen långsiktigt utifrån skolenhetsutredningens principer med att tillskapa platser för anpassad grundskola i form av större volymer. På kort sikt arbetar förvaltningen med att ställa om överkapacitet i grundskolan till kapacitet i anpassad grundskola. Utöver dessa åtgärder utreds även i vissa fall möjligheten till expansion i tomställda lokaler. Grundskoleförvaltningen ser generellt ett behov att precis som för grundskola, i ett nutidsperspektiv av att prioritera mellan principerna om volym, samlokalisering och samlad stadindelning.

4.1 Kulturskolan

Grundskoleförvaltningen ser ett behov av att tydliggöra styrning, drivkrafter och planeringsförutsättningar för att kunna säkerställa behov utifrån önskad inriktning och utveckling. Detta ger nödvändiga förutsättningar för att planera och förtydliga vilka lokalbehov verksamheten har samt hur väl nuvarande och framtida lokaler uppfyller verksamhetens ändamålsenlighet. När det gäller befintliga lokaler så har grundskoleförvaltningen därmed ingen sammanställning av ändamålsenligheten i befintliga lokaler.

Det tydligaste lokalbehovet för kulturskolan framträder i Sydväst där det finns ett större underskott av egna lokaler. Nuvarande bedömning är därför att kulturskolan inte kan erbjuda en likvärdig verksamhet till barn och unga i Sydväst motsvarande den i övriga utbildningsområden. Kulturskolan har under det senaste året tagit fram ett förslag på strategi utifrån framtida lokalbehov i Sydväst vilket har resulterat i förstudier och projekt för nya lokaler.

Grundskoleförvaltningen ser ett behov av att ta fram en liknande strategi för övriga utbildningsområden samt att tydliggöra funktionskrav i grundskoleförvaltningens funktionsprogram. Det som ytterligare komplicerar situationen i Sydväst är avsaknaden av ersättningslokaler till kulturskolans lokaler på Tynneredsskolan. Möjliga projekt som kan bidra till att möta bristen är egna lokaler för kulturskolan på Frölunda kulturhus, Nya Vättnedalsskolan samt lokaler i Hovås.

Grundskoleförvaltningens bedömning är att för att kulturskolan ska vara relevant för barn och unga så behövs lokaler med förutsättningar för konstnärlig och pedagogisk verksamhet. Det måste då vara möjligt för dem att vara med och utforma verksamheten, vilket ställer krav på en framtida planering när det gäller kulturskolans lokalbehov. En viss typ av specialutrustade salar inom dans, teater, bild och form kommer kulturskolan troligtvis alltid behöva. För att kunna vara flexibla i arbetssätt och verksamhetsformer behövs dessutom lokaler som relativt enkelt kan ställas om utifrån verksamhetens behov.

5. Lokalkostnadsanalys

I detta avsnitt ges en beskrivning och analys av grundskoleförvaltningens hyreskostnad och kommande hyreskostnadsutveckling. Under avsnittet Utmaningar och möjligheter (avsnitt 6) lyfts även kompletterande perspektiv som kan påverka kostnadsutvecklingen.

5.1 Självkostnadshyra

Hyressättningen av stadens verksamhetslokaler utgår ifrån en självkostnadsprincip, vilket tydliggör den faktiska hyreskostnaden och dess beståndsdelar, kostnadsutvecklingen samt hyresprognos. Stadens hyresmodell och hyreskostnaden bygger på drift, underhåll, avskrivningar och räntekostnader. Drift och underhållskostnader består bland annat av el, värme, vatten och fjärrkyla, tillsyn och skötsel, reparationer, försäkringar, förvaltning, markarrende, skador och byggverksamhet.

Avskrivningar och ränta utgör tillsammans självkostnadshyrans kapitalkostnader. Avskrivningar är redovisningsmässiga kostnader som motsvarar årets förslitning och värdeminskning av tillgångar i stadsfastigheters anläggningsregister. För värden i byggnader är den förväntade livslängden beroende på typ av komponent, ofta över 25 år. Värdet minskar sedan år för år med varje avskrivning. I praktiken innebär detta bland annat att nybyggda skolor generellt har lägre drifts- och underhållskostnader, men högre kapitalkostnader, medan äldre skolor generellt har lägre kapitalkostnader men kan ha högre kostnader för drift och underhåll.

5.2 Lokalkostnader och nyckeltal

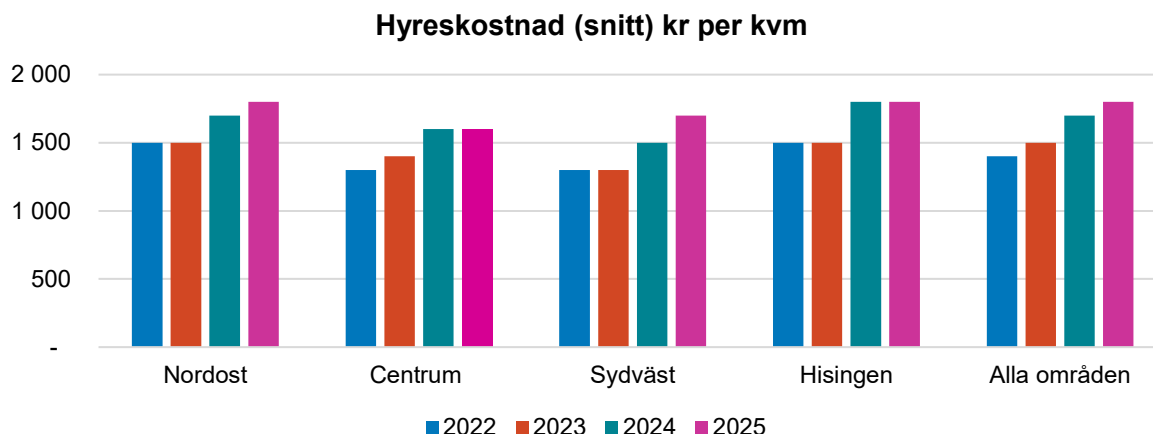
Ansvar och lokalkostnadsfördelningen innebär att stadsfastighetsförvaltningen tillhandahåller, förvaltar och utvecklar lokaler för att tillgodose grundskoleförvaltningens behov av verksamhetslokaler. Stadsfastighetsnämnden planerar och beslutar om reinvesteringar och underhåll. Grundskolenämnden beslutar om hyra kopplat till anpassningar, ombyggnation och nybyggnation av lokaler utifrån till exempel utökad kapacitet och förändringar i verksamheten.

I de preliminära *hyresberäkningarna* från stadsfastighetsförvaltningen för hyresbudget 2025 så ökar hyreskostnaden med cirka 45 miljoner kronor till 1,45 miljarder kronor. Utöver detta så tillkommer cirka 15 miljoner av ännu ej aktiverade kostnader, indexeringen för de inhyrda idrottshallar från idrotts och föreningsförvaltningen samt indexeringen för övriga inhyrda lokaler som ej går via stadsfastighetsförvaltningen (huvudsakligen nyttjanderättsavtal inom staden). I det preliminära budgetarbetet för 2025 uppgår därför de direkta hyreskostnaderna till cirka 1,6 miljarder kronor vilket motsvarar cirka 15 procent av grundskolenämndens totala budget. Om kostnader för inventarier, lås- och larm samt investeringsrelaterade driftskostnader läggs till motsvarar det cirka 17 procent av grundskolenämndens totala budget.

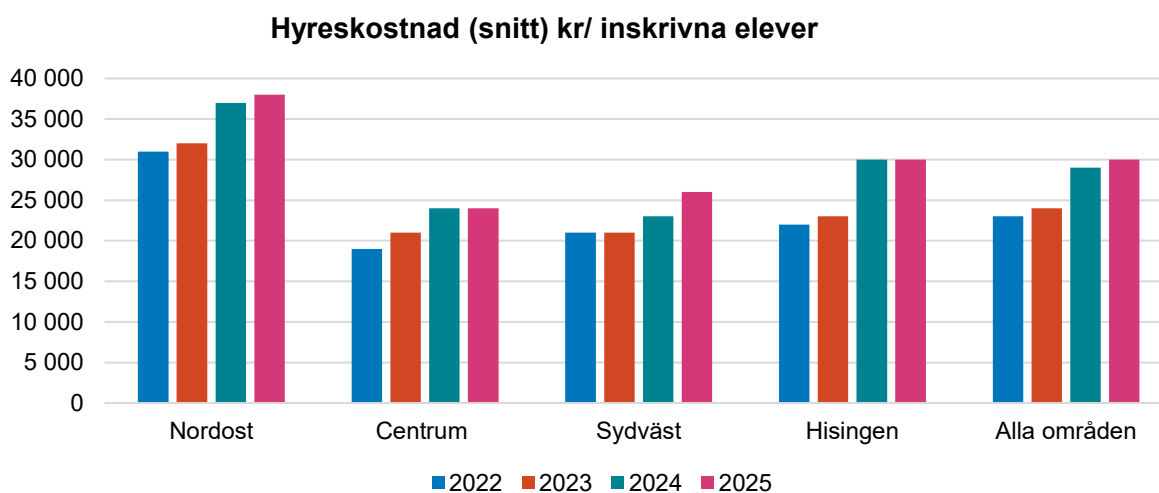
Tabellerna nedan visar hur den förväntade hyreskostnaden 2025 påverkar nyckeltal i relation till nyckeltal för 2024, samt en fördelning per utbildningsområde.

Snittkostnad	2025 (prel.)	2024	2023
Hyreskostnad per kvm (kr)	1 700	1 700	1 500
Hyreskostnad (kr)/ per inskriven elev	30 000	29 000	24 000

Tabell 7. Genomsnittliga hyreskostnaden per kvadratmeter per inskriven elev för samtliga skollokaler i hyresbudgeten 2025

Figur 3. Hyreskostnad i genomsnitt per kvadratmeter, fördelat på utbildningsområde samt alla områden

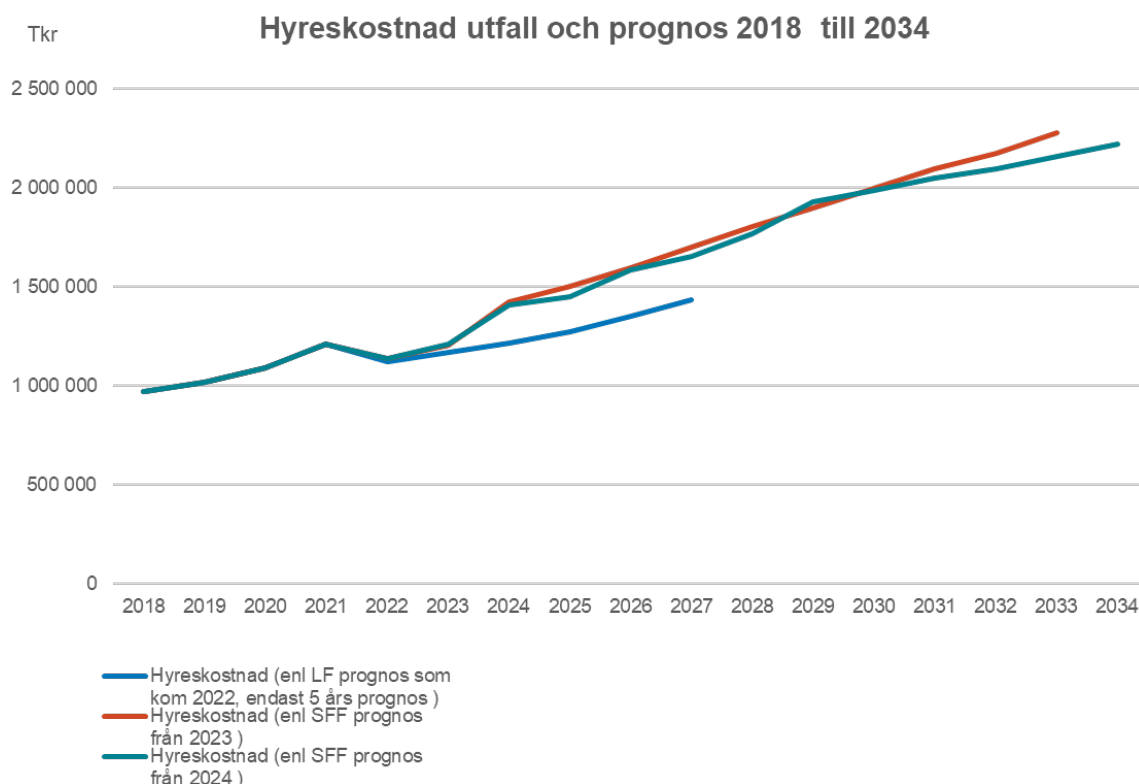

Figur 4. Hyreskostnad i genomsnitt per inskriven elev, fördelat på utbildningsområde samt alla områden

Förändring i hyra per kvadratmeter mellan 2024 till 2025 i utbildningsområde Centrum och Hisingen är relativt oförändrad medan en ökning sker i Sydväst och Nordost. Detta beror på att nya/ombyggda objekt (till exempel Askimskolan, Åkeredsskolan och idrottshall vid Gårdstensskolan 4-9) som tas i bruk och de har en betydligt högre hyra än befintliga objekt.

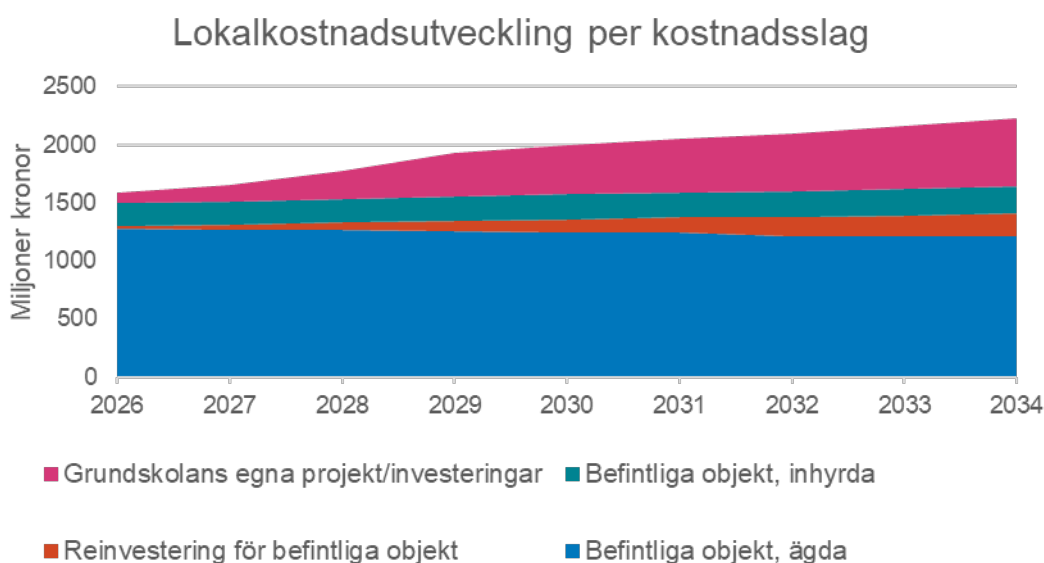
Hyreskostnad per inskrivna elever är i Centrum och Hisingen relativt oförändrad mellan 2024 och 2025. I Sydväst sker en ökning på grund av att nya objekt tas i bruk med högre hyra än befintliga objekt. I Nordost är det en kombination av ny/ombyggda objekt och ett minskat elevantal som leder till en högre snittkostnad.

5.3 Hyreskostnadsutveckling

Figur 5. "Hyreskostnad utfall och prognos 2018-2034"

Inför budget 2025 tillhandhåller stadsfastighetsnämnden en tioårig prognos för grundskolenämndens hyreskostnadsutveckling. Som framgår av diagrammet ovan visar hyresprognosen för 2024 på en fortsatt ökad hyra fram till och med 2034. Hyresprognosen förväntas öka från cirka 1,4 miljarder kronor 2024 till cirka 2,2 miljarder kronor 2034. Prognosen underlag innehåller stora osäkerheter, särskilt på längre sikt, men visar på en tydlig trend av ökade hyreskostnader.

Figur 6. "Prognos för hyreskostnadsutveckling 2026-2034"

Hyreskostnadsprognosen består utav drifts-, - underhålls- och kapitalkostnader för tre övergripande kostnadsslag; *egenägda* objekt, *inhyrda* objekt samt för kommande *investeringar* och projekt. Det största kostnadsslaget utgörs av de egenägda objekten och för dessa så sjunker kapitalkostnaden från 2024 till 2034. Parallellt sker dock en kraftigare ökning av avskrivnings- och räntekostnader för *reinvesteringar* i samma objekt. Dessa kostnader utgör cirka en fjärdedel av den prognosticerade kostnadsutvecklingen. De inhyrda objekten utgör det minsta kostnadsslaget och här sker en mindre men stadig ökning under kommande tio år. Den största andelen av kostnadsutvecklingen de kommande tio åren utgörs därmed av grundskoleförvaltningens investeringar och projekt. Det vill säga drift-, underhålls-, avskrivnings- och räntekostnader för *nyinvesteringar*.

Under år 2024 höjdes internräntan i Göteborg Stad från 1 procent till 2,25 procent och i 2025 förväntas ligga kvar på samma nivå. Det är den här räntenivå som används för långtidsprognosen och ger utslag på grundskoleförvaltningens kommande kostnader. De senaste åren har även inflationen ökat kraftigt, vilket på nationell nivå motverkas av en höjd styrränta. Detta får stor påverkan dels på produktionskostnader, såsom material, dels på kommande kapitalkostnader. Dessa ökade kostnader har en direkt påverkan på kommande investeringar och projekt.

Stadsfastighetsförvaltningens planeringsportfölj för kommande investeringar och projekt består av både så kallade *låsta* respektive *olåsta* investeringsvolym, det vill säga där det *finns fattade beslut* om genomförande och investeringsbeslut respektive de volym där dessa besluten *inte* ännu är fattade samt schabloniserad uppskattning av tillkommande projekt. Låsta avser alltså de beslutade projekt som pågår och genomförs de närmaste två till fyra åren och hyresprognosen ovan utgår ifrån en schabloniserad beräkningsmodell där även samtliga planerade *olåsta* projekt beslutas och löper på utifrån nuvarande planering.

5.4 Hyreskostnadsanalys

Grundskoleförvaltningen har i tidigare lokalbehovsplaner lyft att prognosen för hyreskostnadsutvecklingen pekar på att förvaltningens hyreskostnader förväntas öka kraftigt de kommande tio åren. Jämfört med budget 2025 innebär hyresprognosen en procentuell kostnadsökning med dryga 50 procent år 2034. Prognosen innehåller mycket osäkerheter på längre sikt men utifrån de redan beslutade och pågående projekten bör hyreskostnaden de närmaste fyra åren öka dryga 20 procent jämfört med 2025. Denna ökning består huvudsakligen av redan pågående och beslutade projekt, och därmed en mer tillförlitlig uppskattning av kommande års hyreskostnadsutveckling.

Befolkningsprognosen för barn i grundskoleåldern, 6-15 år visar samtidigt på en minskning med cirka 600 barn i nutidsperspektivet (2024-2028), vilket motsvarar cirka en procent. I närtidsperspektivet (2028-2033) visar befolkningsprognosen för 6-15 åringar på ytterligare en minskning med 2550 barn från 2028 till 2033, vilket motsvarar cirka fyra procent jämfört med 2028. Antalet barn står i direkt relation till grundskolenämndens tilldelning av ekonomiska medel och därmed täckning för kommande hyreskostnader.

Utvecklingen belyser framför allt dilemmat med att utifrån den ekonomiska tilldelningen arbeta proaktivt och effektivt, för att möta våra nuvarande behov och utmaningar över tid, i samklang med stadens bebyggelseutveckling. Det vill säga finansieringen av det mer långsiktiga arbetet för att säkerställa, och i delar av staden utöka, antalet skolplatser, hantera eftersatt underhåll, arbeta bort modul-lösningar i tidsbegränsade bygglov samt genomföra enhetsförändringar utifrån skolutredningens principer.

Samtidigt ger den vikande befolkningsutvecklingen ett gynnsamt läge utifrån ett kapacitetsperspektiv. Utvecklingen skapar möjligheter att hinna ikapp och åtgärda eftersatt underhållsarbete, skapar

kostnadseffektiva evakueringsmöjligheter samt förutsättningar att nå jämn fas med bebyggelseutvecklingen, när befolkningen på sikt vänder uppåt.

Åtgärder för att påverka hyreskostnadsutvecklingen

Gällande de ökande kostnaderna för grundskoleförvaltningens inhyrningar så är dessa kostnader knutna till befintliga avtal och upphör när avtalet sägs upp. I den mån kapacitet möjliggörs i förvaltningens egna lokaler kan dessa kostnader därmed begränsas. Större delen av kommande hyreskostnadsutveckling består dock utav kommande investeringar och projekt.

De pågående projekt och den planering som finns framåt kan delas upp i dels *reinvesteringar* som syftar till att säkerställa befintligt behov, dels *investeringar* som syftar till att säkerställa för kommande behov. Beslut avseende reinvesteringar ligger hos stadsfastighetsförvaltningen i egenskap av fastighetsägare för att säkra befintliga fastigheter. Stadsfastighetsförvaltningen hanterar även löpande underhåll samtidigt som de har ökat takten med att åtgärda eftersatt underhåll, vilket också påverkar hyreskostnadsutvecklingen.

Stadsfastighetsförvaltningens arbete och beslut rörande reinvesteringar kommer innebära ökade hyreskostnader för grundskoleförvaltningen, för att återställa och bibehålla skick och tekniskt status i befintliga skolor. I det löpande arbetet behöver dock grundskoleförvaltningen föra en systematisk dialog med stadsfastighetsförvaltningen kring prioriteringar och omfattning av planerat underhåll och anpassningar och ge inspel till prioritering för att reinvestering ska ske på rätt plats och i rätt tid. En avgörande förutsättning för detta arbete är att stadsfastighetsförvaltningen kan tillhandahålla en mer långsiktig och strategisk underhållsplanering.

Grundskoleförvaltningen kan även behöva utveckla arbetssätt för mer djupgående analys för att avgöra synergieffekten av verksamhetsanpassningar vid planerat underhåll, och nyttan ställt mot kostnad på både kort och lång sikt, för att värdera vad som ska prioriteras.

Grundskoleförvaltningens möjligheter att påverka hyreskostnaderna består främst i att justera, förskjuta, pausa eller avbryta projekt i de olåsta volymer av *investeringar* som görs utifrån de tre bakomliggande drivkrafterna. Projekten och investeringarna för de närmaste åren är i princip låsta men från runt år 2027 och framåt finns det fortfarande en möjlighet att påverka utvecklingen då en större andel av kostnaden avser olåsta volymer.

Eftersom flera projekt drivs av flera olika behovsdrivande faktorer parallellt, som till exempel planerat underhåll och behov av kapacitetsökning, finns det dock risk för att staden går miste om möjliga synergieffekter och kostnadsbesparingar om projekten avgränsas till att endast omfatta planerat underhåll. Samtliga projekt är också alltid kopplade till reella behov, som inte tillgodoses vid ett avbrytande.

Det finns även utmaning utifrån att avbryta enskilda projekt då dessa ofta hänger samman i en större geografi och påverkar andra projekt och skolor. Likaså kan ett avbrytande ge en påtaglig risk att kostnader ökar när de skjuts framåt samt att förvaltningen kan hamna i en försämrad situation utifrån kapacitet, kvalitet och organisering när befolkningen vänder uppåt.

Analysen och prioriteringen rörande förskjutningar och avbrytande av kommande olåsta investeringar behöver därför utgå ifrån de skilda förutsättningarna i respektive utbildningsområde samt utifrån en gemensam strategisk prioritering av de behovsdrivande faktorerna. Konsekvenser och effekterna av de avbrutna eller förskjutna investeringarna behöver också ingå i prioriteringen. Grundskoleförvaltningen ser generellt ett behov av att prioritera projekt som syftar till att möta ett växande behov av kapacitet, det vill säga skolplatser. Såsom projekt som drivs av att möta en växande bostadsexpansion i ett

område. Likaså bedöms projekt som möter behovet av att säkerställa platser i permanent kapacitet också vara högt prioriterade, utifrån behovet av att säkra skolplatser.

Även de projekt som syftar till lösningar för att ersätta tillfälliga bygglov bedöms högt prioriterade samt de projekt som bottnar i behov rörande anpassad grundskola. Behov som enbart drivs av skolenhetsutredningens principer prioriteras generellt ner till förmån för projekt som strävar efter att säkra behovet av skolplatser. Behov som främst bottnar i kvalitetshöjande åtgärder i samband med planerat underhåll har också en lägre prioritering. De lägre prioriterade projekten utgör dock en mindre del och har därmed också en mindre påverkan på kostnadsutvecklingen. För att få en större påverkan på kommande hyreskostnad kan dock de högre prioriterade investeringarna behöva avbrytas eller förskjutas, med de risker detta medför. En mer detaljerad beskrivning kring prioriteringen över utbildningsområdena återfinns i den övergripande analysen i kapitel fyra.

Möjligheten att pausa eller förskjuta projekt återfinns främst i utbildningsområde Nordost samt utbildningsområde Sydväst. I utbildningsområde Nordost behöver kostnaderna mot att utöka befintliga enheter till mer bärkraftiga enheter som följer skolenhetsutredningens principer vägas mot kostnaden att ha kvar befintlig skolstruktur. Det finns dock en stor variation inom utbildningsområdet, där till exempel Östra Angered har ett behov av att säkerställa skolplatser i permanent kapacitet, vilket försvårar möjligheten att pausa projekt. I Gamlestaden-Utby behöver behovet skolplatserna öka för att möta bostadsexpansion. I utbildningsområde Sydväst bedöms det finnas ett kapacitetsöverskott i området som helhet, kapaciteten är dock till viss del felplacerad i relation till behovet och utspridd på samtliga enheter och årskurser. En av de främsta drivkrafterna för pågående och planerade projekt är att uppnå skolenhetsutredningens principer samt möjligheten att samplanera verksamhetsanpassningar med planerat underhåll för att minska kostnader och påverkan på verksamheten. De projekt som finns beställda i förstudie som saknar eller fått förskjutna demografiska drivkrafter behöver bevakas och eventuellt flyttas fram för att minska hyreskostnadsutvecklingen. Detta kan på längre sikt innebära missade chanser för lägre produktionskostnader när enhetsomställningar och verksamhetsanpassningar inte kan göras i samband med planerat underhåll.

Funktionsprogram

Grundskoleförvaltningen arbetar också utifrån de styrande principer och regler som påverkar fastigheter och lokaler för att skapa lärmiljöer, som skapar förutsättningar för barns och elevers lärande. Grundskoleförvaltningens behov och krav avseende yta, gestaltning och kvalitet påverkar också kostnadsutvecklingen. Möjligheterna att påverka lokalkostnader sker alltså även utifrån vilka krav på funktion som ställs. Att tidigare ramprogram ska ersättas med funktionsprogram, enligt kommunfullmäktiges beslut 2024-02-01 innebär en möjlighet att påverka lokalkostnadsutvecklingen utifrån kraven på funktion. Detta i form av definierade och systematiserade behov och krav avseende gestaltning och kvalitet.

Programmet väntas skapa bättre förutsättningar för att effektivisera projekt, lösningar och arbetsprocesser, som i sin tur kan ge lägre kostnader. Grundskoleförvaltningen har hittills erfarit att anpassning av lokaler för anpassad grundskola i sig kan vara kostnadsdrivande och ser därför att funktionsprogram för anpassad grundskola därför behöver prioriteras i arbetet med att ta fram ett nytt funktionsprogram.

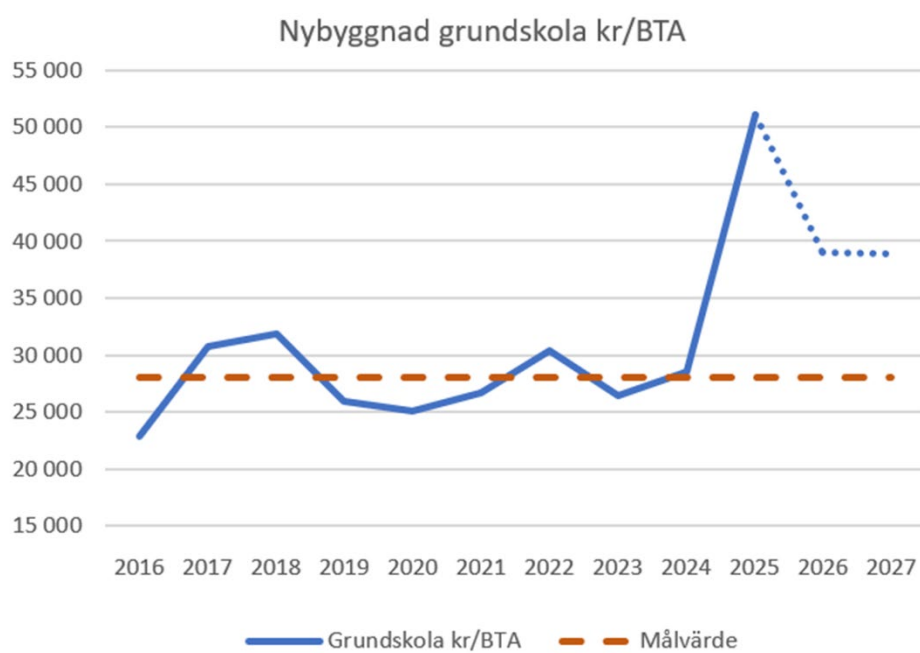
Förutsättningar i tidiga planeringsskeden

Grundskoleförvaltningen behöver i dialog med de stadsutvecklande förvaltningarna medverka för att utveckla stadens taktiska planering för mer övergripande geografiska områden. Detta ger bättre förutsättningar att säkerställa både bevakning av mark, platser och tomter och lokaliseringsarbete, för

att uppnå bästa möjliga placering av nya skolor utifrån både kostnad och kvalitet samt tidigt identifiera fördyrande omständigheter. Detta taktiska arbete med övergripande geografiska områden kan också möjliggöra ett mer systematiskt hanteringssätt, varigenom detaljplaner kan samordnas och på så sätt säkerställa behovet av skolplatser. I detta arbete finns även potential att minska risker och osäkerheter för planeringsarbetet i förhållande detaljplaneprocessen, dels rörande omfattningen av genomförandetiden, dels i förhållande till dess innehåll samt status på pausade/vilande detaljplaner. Centralt är också stadsfastighetsförvaltningens bedömningar i detaljplaneskedet. Senast i samband med samråd behöver genomförbarhet, byggbarhet samt hållbarhet värderas. Utöver volym och funktion behöver alltså preliminär produktionskostnad samt långsiktiga driftsförutsättningar bedömas, i relation till genomsnittliga kostnad.

Handlingsplan för minskade produktionskostnader

Utöver grundskoleförvaltningen interna arbete så arbetar även stadsfastighetsförvaltningen med åtgärder för att minska kommande kostnadsutvecklingen. Stadsfastighetsförvaltningen fick under sommaren 2022 (2022-05-19 § 17) flera uppdrag avseende en utvecklad ekonomistyrning varav ett avsåg en strategi för att minska produktionskostnader. Uppdraget formulerades om under början av 2023 (KF 2023-02-26 § 26) till att även ta hänsyn till livscykel, hållbarhet och driftskostnad samt hur den ökade ambitionsnivån inom ekologiskt hållbar byggande kan kombineras med minskade kostnader.

Figur 7. Produktionskostnad per kvadratmeter BTA

Planens övergripande mål är att stadsfastighetsförvaltningens produktionskostnader väsentligt ska minska. Målvärdet för grundskoleförvaltningen är satt på 28 000 kr/BTA, jämfört med prognosticerade cirka 40 000 kr/BTA. Planen ska utgöra den övergripande styrningen för förvaltningens arbete med att minska produktionskostnaderna. Med produktionskostnad avses den totala kostnaden för ett byggprojekt efter att alla led i byggprocessen är inräknade; markförvärv, projektering, kommunala avgifter, kontroll, besiktning, garantier, försäkringar, kreditivränta, entreprenadarbeten och mervärdesskatt. För att nå det uppsatta målet anges fyra strategiområden och för varje område finns ett antal prioriterade strategier. Planen innehåller utöver strategiområdena också en tvärgående strategi, samverkan, som bidrar till samtliga områden. En av flera kommande

justeringar innebär förändrade och sänkta tekniska krav, vilket behöver synkas med grundskoleförvaltningens kommande funktionsprogram för att säkra en tillräckligt god kvalitet.

Implementeringen av stadsfastighetsförvaltningens plan för sänkta produktionskostnader innebär att grundskoleförvaltningens nya projekt och projekt som precis startats ska till fullo omfattas av planen. Projekt i förstudie eller i fördjupad utredning förväntas följa planen för sänkta produktionskostnader anpassat utifrån vilket skede de är i. De kostnadssänkande åtgärderna som vidtas enligt planen ska redovisas i grundskoleförvaltningens och stadsfastighetsförvaltningens gemensamma styrgrupp, inför projektens inriktningsbeslut respektive genomförandebeslut. En värdering ska således ske gentemot samtliga nytillkommande inriktnings- samt genomförandebeslut i relation till planen för sänkta produktionskostnader. Projekt med redan fattade genomförandebeslut löper på. Vid avvikelsebeslut eller förnyade genomförandebeslut ska orsak till kostnadsökning redovisas för styrgruppen samt vilka åtgärder som vidtagits för att sänka kostnaderna.

Det råder en viss otydlig koppling mellan strategierna och dess respektive effekt på det uppsatta målvärdet. Effekten, det vill säga de sänkta hyreskostnaderna för grundskoleförvaltningens, bedöms även ligga längre fram i tiden, då de sänkta produktionskostnaderna är målvärden för år 2027. Grundskoleförvaltningen ser positivt på detta arbete och bedöms som viktigt för att motverka och begränsa den prognosticerade hyreskostnadsutvecklingen.

I detta sammanhang vill grundskoleförvaltningen särskilt betona kommunfullmäktiges tillägg rörande livscykel, hållbarhet och driftskostnader. Handlingsplanen bedöms utgöra en centralt bidragande faktor i arbetet med att motverka den kommande kostnadsutvecklingen, men detta förutsatt att handlingsplanen utgår ifrån minskade kostnader för staden som helhet. Handlingsplanens åtgärder måste utgå ifrån helhetskostnaden på längre sikt och tänka in effekterna för verksamheternas drifts- och underhållskostnader. Åtgärder, strategiska vägval, tekniska krav, inköp, osv som till exempel genererar lägre produktionskostnader i projektet men desto högre drifts-, personal- eller underhållskostnader för verksamheten, riskerar att missa målet med kommunfullmäktiges ambition rörande sänkta kostnader.

Andra faktorer som påverkar hyreskostnaden

Utöver förändringar i omvärlden så finns det kostnadsdrivande faktorer i Göteborg Stad som påverkar kostnadsutvecklingen. Göteborg Stads miljö- och klimatprogram, beslut rörande fullstora idrottshallar, uppdrag rörande övernattningskolor samt samhällsuppdraget rörande skyddsrum och trygghetpunkter är samtliga exempel på kostnadsdrivande faktorer inom Göteborg stad. Dessa kostnader belastar enbart grundskoleförvaltningen och de kommunala skolorna, men särredovisas eller separeras inte i finansieringsmodellen. Det vill säga vid utbetalning av ersättningen till den kommunala skolan och enskilda huvudmän, så separeras inte undervisningsrelaterade lokalkostnader ifrån det staden-övergripande ansvaret, även om dessa kostnader endast återfinns hos den kommunala verksamheten. En djupare analys av dessa faktorer återfinns i avsnittet 7.2 nedan rörande beredskapsplanering.

6. Riskanalys

6.1 Minskande befolkning och växande hyreskostnadsutveckling

En minskad befolkning och elever, i kombination med kraftigt ökade hyreskostnader är, precis som i tidigare års lokalbehovsplaner, den största risk som grundskoleförvaltningen vill lyfta fram. Risken innebär att en växande andel av grundskoleförvaltningens budget kommer att tas i anspråk för att hantera ökade hyreskostnader, på bekostnad av medlen till pedagogisk verksamhet.

Grundskoleförvaltningen kan i viss mån påverka kostnadsutvecklingen, genom att avbryta eller förskjuta investeringar i geografiska områden med tillräckligt god kapacitet.

Stadsfastighetsförvaltningens arbete med sänkta produktionskostnader bedöms också central för en mer generell påverkan på kostnadsutvecklingen. Risken finns beskriven mer utförligt under avsnittet för Lokalkostnadsanalys.

6.2 Målkonflikter i staden

Målkonflikter i staden innebär en risk för att projekt bromsas upp eller rent av stoppas. Det skapar förhöjda kostnader för resurser och förseningar men även ökade kostnader i projekt, som ger en negativ påverkan på hyreskostnaden. Det innebär även en förhöjd risk för att behovet av skolplatser inte kan tillgodoses.

Kombinationen av höjda nyckeltalen för friyta i ytterstaden, begränsad tillgång på mark i hela staden, grundskolenämndens skolenhetsutrednings-principer samt Göteborg Stads tolkning av närhetsprincipen i Göteborg Stads regler för skolplacering i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola innebär i de flesta fall målkonflikter i arbetet med att tillgodose behovet av skolplatser. Tillgången till mark är begränsad i hela staden, men framför allt centrum och centrala Hisingen.

Möjligheter att hitta fastigheter med plats för skolenheter utifrån skolenhetsutredningens principer är ytterst begränsad, vilket innebär att grundskoleförvaltningen i många fall behöver väga olika risker mot varandra, risken för att inte tillgodose elevernas rätt till en skola nära hemmet, risken att inte uppfylla styrningen om en viss storlek på skolenheterna och risken att inte nå upp till beslutad friyta. Grundskoleförvaltningen behöver hantera respektive behov och projekt från fall till fall. I vissa fall prioriteras behovet att överhuvudtaget tillgodose skolplatser i ett område högre än att få till en skola med minst 600 elever. När möjlighet att överhuvudtaget tillgodose platser i ett område väger tungt kan grundskoleförvaltningen i vissa fall initiera projekt som innebär ett lägre elevantal.

Målkonflikter finns inte bara när det gäller etablering av nya skolenheter utan även när det gäller behov av att utöka kapaciteten på befintliga fastigheter. I flera fall finns både förskola och grundskola på fastigheten, vilket innebär att respektive förvaltning står i vägen för varandras möjlighet att växa. I andra fall behöver grundskoleförvaltningen förhålla sig till utredningen *Kunskapsbyggen* och dess klassificeringar av skolbyggnader, utifrån kulturhistoriska bevarandevärden.

En A-klassificering i utredningen innebär att en skola bedöms vara *“välbevarad”* och att den *“ska bevaras och ändringar och underhåll får inte förvanska det utpekade värdet.”* Skick, användbarhet, kapacitet, underhållsbehov eller andra faktorer är dock inte del av bedömningsgrunderna. Det kulturhistoriska värdet ställs därmed inte i relation till skolans tekniska status och skick eller dess ändamålsenlighet och funktionsduglighet. Grundskoleförvaltningen har flera pågående projekt med

kraftigt undermåliga skolbyggnader utan bevaranderegleringar i detaljplan, såsom Noleredsskolan, Trollängsskolan, Gula villan –Torpaskolan, Tynneredsskolan, med flera, där utredningens klassificering står i konflikt med grundskoleförvaltningens och stadsfastighetsförvaltningens bedömningar och behov.

Detta får konsekvenser för rivningslov och grundskoleförvaltningens möjligheter att planera och utveckla verksamheten utifrån kapacitet och ändamålsenlighet. Det innebär också att grundskoleförvaltningen står med högre driftskostnader och underhåll men också ökade kostnader för investeringar och anpassningar utifrån omfattande brister i skick och ändamålsenlighet.

Centralt för problematiken är också avsaknaden av långsiktiga, strategiska objektsanalyser för respektive skola från stadsfastighetsförvaltningen. Detta är en nödvändig förutsättning för framförhållning rörande underhåll med även vid behov av rivning. Detta hade även kunnat förebygga att utredningar av ändamålsenlighet eller kulturhistoriska bevarandevärden inte sker sent i planeringsprocessen och ad hoc i samband med prövning av rivningslov.

För att möta stadens olika uppdrag och perspektiv ser grundskoleförvaltningen ett behov av gemensamma forum för dialog och kompromisser, för att möjliggöra en effektiv och önskvärd stadsutveckling. Likaså krävs en gemensam hantering av ekonomiska konsekvenser som i nuläget ensidigt drabbar grundskoleförvaltningen och dess pedagogiska verksamhet direkt eller indirekt via systemet för självkostnadshyra.

6.3 Brist på skolplatser till följd av en plötslig händelse

Grundskoleförvaltningen bedömer att det finns en risk för att behovet av skolplatser inte kan tillgodoses i samband med en plötslig händelse. Plötslig kapacitetspåverkan innebär ett utökad behov av lokaler utifrån en händelse som sker med kort varsel, till exempel händelser i befintliga verksamhetslokaler eller att fristående skolor förändrar sin kapacitet.

Grundskoleförvaltningen kapacitet att hantera en plötslig kapacitetspåverkan ser olika ut över staden. I Centrum och på Hisingen är marginalerna för att hantera ett ökat behov av platser på en kommunal skola små medan de i Nordost och Sydväst är något bättre. Samtidigt är de platser som finns tillgängliga ofta utspridda över flera skolor och utspridda över samtliga årskurser och klasser.

Nuvarande planering av kommande enhetsförändringar/nedläggningar innebär att överkapaciteten förväntas minska i stort, vilket i sin tur innebär en ökad risk kopplad till möjligheten att hantera en plötslig händelse. I Nordost finns sedan ht-2023 färdigställda evakueringslokaler på Gärdsåsskolan, men evakueringslokalerna inkluderar inte full tillgång till kök, matsal och specialssalar.

I Centrum finns ett stort beroende till fristående skolor för att kunna tillgodose behovet av skolplatser och eventuella förändringar ger stor påverkan. Vid ett kapacitetsbortfall hos fristående finns det knappt några marginaler att hantera ett ökat behov av platser och samtidigt får det ekonomiska konsekvenser om förvaltningen står med tomma platser eller tappar elever till fristående skolor i de äldre åldrarna.

Utifrån ett nutidsperspektiv finns framför allt behov av en evakueringslokal per geografiskt område. Grundskoleförvaltningen ser ett behov av att utreda vilken volym och funktion som evakueringslokalerna ska möta.

6.4 Brist på skolplatser i anpassad grundskola

Behovet av platser inom anpassad grundskola är fortsatt en risk utifrån ökningen av antalet elever de senaste åren som ser ut att fortsätta kommande år. Inriktningen i arbetet är att anpassad grundskola motsvarande elevunderlaget i varje utbildningsområde ska finnas och bör samlokaliseras med grundskola. Grundskoleförvaltningen har utifrån ett särskilt uppdrag arbetat tillsammans med stadsledningskontoret och stadsfastighetsförvaltningen för att skapa flera platser inom anpassad grundskola.

Utgångspunkten i skolenhetsutredningen är ett behov av två procent av skolplatserna i anpassad grundskola. De senaste årens ökning av andelen elever i anpassad grundskola innebär dock att det finns en osäkerhet kring om nuvarande planering räcker till. Svårigheterna med att göra en tillförlitlig prognos av behovet av platser i kombination med höga krav på tillgänglighet gör det svårt att tillgodose behovet av antalet platser och omvandla kapacitet i grundskola till kapacitet i anpassad grundskola.

Grundskoleförvaltningen ser att för att möta kraven på kvalitet och undervisning av behöriga lärare behöver anpassad grundskola organiseras som större och färre enheter. Långsiktigt arbetar grundskoleförvaltningen utifrån skolenhetsutredningens principer med att tillskapa platser för anpassad grundskola. På kort sikt arbetar förvaltningen även med att, i områden där det finns överkapacitet, ställa om överkapacitet i grundskolan till kapacitet i grundskolan. Utöver dessa åtgärder utreds även i vissa fall möjligheten till expansion i tomställda lokaler.

Grundskoleförvaltningen ser generellt ett behov att precis som för grundskola, i ett nutidsperspektiv av att prioritera mellan principerna om volym, samlokalisering och samlad stadie.

En annan viktig del för att möta behovet av platser i anpassad grundskola är fortsatt arbete med att på övergripande nivå bygga för elever med olika funktionsvariationer (fysiska, kognitiva, intellektuella, kommunikativa och sociala variationer). Att förbättra tillgängligheten generellt i lokalerna även gynna elever som inte tillhör målgruppen för anpassad grundskola och ökar även möjligheten att ställa om lokaler till anpassad grundskola.

7. Aktuella utmaningar och möjligheter

7.1 Planeringsprocessen

Tiden från det att ett lokalbehov uppstår till dess att det är tillgodosett i form av till exempel en nybyggnation, ombyggnation eller tidsbegränsade bygglov påverkas av hur väl planeringsprocessen i staden fortlöper. Grundskoleförvaltningen bedömer att det finns utmaningar och möjligheter i styrningen utifrån styrande nyckeltal och längre beslutsprocesser. Samtidigt finns det också en utmaning när det gäller ny organisation för stadsutveckling utifrån att säkerställa behovet av skolplatser i strategiskt skede och längre besluts- och genomförandetider för moduler med tidsbegränsade bygglov.

Den nya styrningen innebär att grundskoleförvaltningen ansvarar för att beskriva behovet kopplat till volym och funktionsbehov. De behovsbedrivande faktorerna utgår från befolkningsprognos, befintliga lokaler och mål. Befolkningsprognosen sträcker sig åtta år framåt i tiden. Därefter är det stadens nyckeltal som ligger till grund för beräkning av behovet av skolplatser.

Grundskoleförvaltningen ansvarar för att beskriva behovet av skolplatser utifrån volym och funktion. Stadsfastighetsförvaltningen ansvarar för genomförbarhet, byggbarhet och hållbarhet samt att hantera produktionskostnaden.

7.1.1 Styrande nyckeltal – en möjlighet och utmaning

Göteborg Stads riktlinje för styrande nyckeltal samt samnyttjan och samlokalisering avseende kommunala verksamhetslokaler antogs av kommunfullmäktige 2024-02-01. Riktlinjen ger förutsättningar för att planera behovet av skolplatser över tid när det gäller volymnyckeltal, lokalyta vid nyproduktion av grundskolor och nyckeltal för friyta. Nyckeltalen för friyta gäller för nyproduktion på nya fastigheter, men kan även användas som vägledning i samband med planering för ny-om-och tillbyggnader på befintliga fastigheter.

För innerstaden och mellanstaden innebär riktlinjen att friytan på 20 kvadratmeter per elev ändrats till ett spann på 15-25 kvadratmeter per elev för årskurs F-6 och ett spann på 10-25 kvadratmeter per elev för årskurs 7-9. Spannet på friyta innebär att det finns en åtskillnad på vad som avses med god nivå, funktionell nivå och acceptabel nivå. För ytterstaden innebär riktlinjen att friytan på 20 kvadratmeter per elev ändrats till 30 kvadratmeter per elev för samtliga årskurser.

Om god nivå inte tillämpas krävs konsensus och kompensatoriska åtgärder. Även om planeringen alltid ska utgå från god friyta innebär spannet osäkra förutsättningar för hur det tolkas i praktiken. Grundskoleförvaltningen behöver därmed i varje fall göra avvägningar utifrån behovet av friyta, behovet av skolplatser och behov utifrån skolenhetsutredningens principer. De utökade kraven på friytan i framför allt ytterstaden förväntas leda till ständiga avsteg, vilket innebär att riktlinjen i praktiken inte ger något stöd för att möta elevernas behov av utomhusvistelse.

7.1.2 Längre beslutsprocess – en utmaning

Grundskoleförvaltningen ser precis som i 2023 års lokalbehovsplan en utmaning med en längre beslutsprocess för investeringsbeslut i många projekt. För lokalprojekt som omfattar över 5 200 prisbasbelopp krävs ett inriktningsbeslut i kommunfullmäktige efter genomförd förstudie för att projektet ska kunna fortgå. Efter en fördjupad utredning och innan byggnation kan påbörjas krävs ytterligare ett beslut i kommunfullmäktige, ett genomförandebeslut för investering.

I praktiken innebär det en förlängd tidsplan för projekt med ungefär åtta månader.

Grundskoleförvaltningen har hittills erfarit att den förlängda beslutsprocessen i flera fall inte varit inräknat i projektets tidsplan, vilket innebär att tidsplanen för flera projekt har förlängts. Även om beslutsprocessen i sig innebär en förlängd tidsplan ser grundskoleförvaltningen ett fortsatt behov att tillsammans med stadsfastighetsförvaltningen säkerställa underlagen för beslut.

Grundskoleförvaltningen kan därmed, genom att ställa tydliga förväntningar utifrån volym och funktion, bidra till en effektivare handläggning, vilket är viktigt för att projekt inte ska försenas ytterligare.

7.1.3 Säkra behovet av skolplatser i strategiskt skede – utmaning och möjlighet

Den strategiska och taktiska samt detaljplaneprocessen för stadens stadsutveckling leds och samordnas av stadsbyggnadsnämnden. Då en enskild detaljplan normalt hanterar ett mindre geografiskt område och vanligtvis inte enskilt generar ett behov av en ny skola eller större kapacitetsbehov, behöver behovet av skolplatser hanteras utifrån ett större geografiskt område. Behovet av skolplatser behöver därför säkerställas och omhändertas i ett tidigare skede, i en mer övergripande och långsiktig planering. Grundskoleförvaltningen ser en utmaning i att detta inte görs i tillräcklig utsträckning och saknar ett systematiskt och strategiskt hanteringssätt för övergripande geografiska områden, varigenom detaljplaner kan samordnas och behovet av skolplatser säkerställas.

Sammanvävt med detta är kopplingarna till stadens arbete med gemensam planering- och exploateringsprocess (PLEX) och Stadsbyggnadsnämndens prioriteringar i dess årliga Startplan. Grundskoleförvaltningen ser en utmaning i att beslut och eventuella nedprioriteringar av innehållet i Startplan inte sker i synk med en övergripande strategisk planering, på bekostnad av behovet av skolplatser. Grundskoleförvaltningen har hittills fått erfara att planerade skolor har strukits från Startplanen av Stadsbyggnadsnämnden, utan att dessa har ersatts i andra detaljplaner. Stadsbyggnadsnämnden beslutade till exempel 2023-02-21 att detaljplanen för bostäder och skola Kongahällavägen (Kvisljungeby2:252) skulle strykas från 2023 års Startplan vilket innebär att 580 skolplatser försvann ur planeringen. Detta behov ersattes och omhändertogs dock inte i annan detaljplan och försvårade lokalbehovsplaneringen för stadsområde Hisingen.

Samtidigt ser grundskoleförvaltningen goda möjligheter utifrån Stadsbyggnadsförvaltningens pågående strategiska arbete. Resultatet av detta arbete behöver integreras i grundskoleförvaltningens egna processer och kan ge en fördjupad förståelse för kommande stadsutveckling och därmed tryggare analyser rörande t ex kommande skolexpansion. Grundskoleförvaltningen påbörjat dialoger med berörda förvaltningar, som bedöms på sikt ge förbättrade möjligheter för att säkra det kommunala behovet, såsom skolplatser, i stadsutvecklingen.

7.1.4 Långa besluts- och genomförandetider för moduler med tidsbegränsade bygglov

Behovet av moduler med tidsbegränsade bygglov finns av flera anledningar. Den främsta anledningen är att nya bostäder och utökningen av skolplatser inte är synkroniserade, befolkningsförändringar faller inte ut enligt prognosen och att tidsplanen i projekt flyttas fram. Att tidsplanen i projekt flyttas fram innebär i sin tur ett utökat behov av evakuering för åtgärder i befintliga verksamhetslokaler. Under 2023 utökades tiden från att ett behov uppstått till dess att modul var på plats från cirka 14 månader tills cirka 1,5 år.

Det är bland annat kopplat till stadsfastighetsförvaltningens arbete med bygglov, fragmenterad handläggning och upphandling. Långa processer för att en modul ska etableras innebär en osäkerhet kopplat tidsplanen för ett normalprojekt. Grundskoleförvaltningen metod för att hantera de långa ledtiderna har hittills varit att så tidigt så möjligt lyfta fram behov av moduler samt att lyfta behovet av ramavtal för moduler. I praktiken innebär det att grundskoleförvaltningen behöver besluta om evakuering innan beslut om genomförande finns i huvudprojektet.

7.2 Beredskapsplanering

Grundskoleförvaltningen vill lyfta fram olika ansvarsområden för staden-övergripande beredskapsplanering, som en av förvaltningens kommande större utmaningar. Det vill säga krav och ansvar rörande skyddsrum och skyddade utrymmen, nödbespisning, övernattningsskolor och trygghetspunkter. Kraven påverkar lokalfunktioner, byggnationer och kostnader för förvaltningen. Skyddsrum och skyddade utrymmen kan påverka utformningen av skolbyggnader i samband med ombyggnationer och nybyggnationer. Det kan i sin tur också påverka kostnaderna och möjligheter till utökad kapacitet på en skola.

De ökade ansvaret för grundskolnämnden kopplat till ansvaret för måltider inom staden, inklusive nödbespisning kan också innebära ändrade förutsättningar kopplat till funktioner och behovet av lokalyta.

Utöver den direkta hyreskostnaden så påverkas de ekonomiska förutsättningarna även av grundskoleförvaltningens stadenövergripande ansvarsområden, såsom skyddsrum, skyddade områden, nödbespisning, kommande trygghetspunkter och övernattningsskolor. Yta, funktioner och kapacitet med mera är inte i första hand kopplat till grundskoleförvaltningens behov eller verksamhet, men extra kostnader för drift och underhåll hamnar inom principen för självkostnadshyra och ska därmed hanteras inom grundskoleförvaltningens budgetram. Kravet för den civila beredskapen kan även bidra till ökade kostnader för ny-, till-, och ombyggnation av grundskoleförvaltningens lokaler. Utifrån nuvarande konstruktion av hyresmodellen tycks därmed ansvarsområden rörande civil beredskap i viss utsträckning finansieras på bekostnad av det pedagogiska uppdraget.

Dessa kostnader belastar enbart grundskoleförvaltningen och de kommunala skolorna, men särredovisas eller separeras inte i finansieringsmodellen. Det vill säga vid utbetalning av ersättningen till den kommunala skolan och enskilda huvudmän, så separeras inte undervisningsrelaterade lokalkostnader ifrån det staden-övergripande ansvaret, även om dessa kostnader endast återfinns hos den kommunala verksamheten.

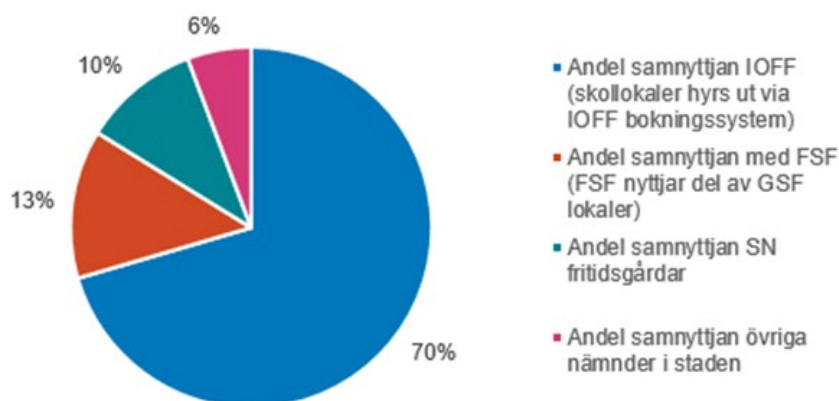
Utan en tydlig styrning för hur kostnaderna för dessa ansvarsområden ska hanteras och fördelas, så riskerar funktioner kopplat till beredskapsplanering att belasta grundskoleförvaltningens budget, vilket i sin tur också påverkar nivån på ersättning för lokaler till fristående skolor. Det kan också innebära ökade behov kopplat till lokalyta som inte ryms inom dagens riktvärde på tio kvadratmeter per elev.

8. Samnyttjande och samlokalisering

I det här avsnittet redovisas framför allt en beskrivning av samnyttjande och samlokalisering i grundskoleförvaltningen. Analys kopplat till samnyttjande och samlokalisering finns i förvaltningens lokalbehovsanalys och analyserna per utbildningsområde.

Av diagrammet nedan framgår att grundskoleförvaltningen samnyttjar flest lokaler med idrott- och föreningsförvaltningen. Utöver det sker även samnyttjande med förskoleförvaltningen, socialförvaltningen och andra förvaltningar. Samnyttjande av lokaler med socialförvaltningen sker i form av fritidsgårdsverksamhet.

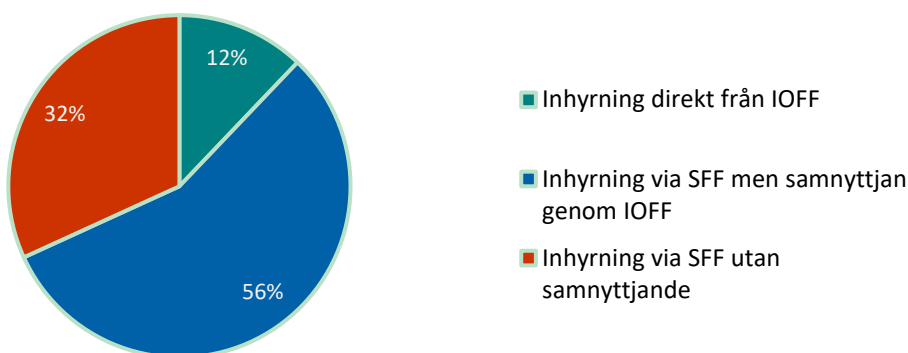
Fördelning av samnyttjade lokaler

Figur 8. Illustration över fördelningen av samnyttjade lokaler

Samnyttjande med idrott- och föreningsförvaltningen sker främst genom att skolan nyttjar lokalerna under dagtid på vardagarna. Förvaltningens inriktning är att i största möjliga grad samnyttja idrottshallar med idrotts- och föreningsförvaltningen (IOFF) för att skapa största möjliga nytta för staden. Diagrammet nedan visar grundskoleförvaltningens samnyttjande kring gymnastik/idrottshallar. Jämfört med tidigare 2023 års lokalbehovsplan har ett fåtal ytterligare objekt öppnats upp, totalt cirka 70 procent hyrs ut via IOFF:s förmedlingstjänst.

Samnyttjan gymnastik/idrottshallar totalt

Figur 9. Illustration över andelen samnyttjade idrottslokaler

Grundskoleförvaltningen samnyttjar i flera fall lokaler med förskoleförvaltningen, både för pedagogisk verksamhet och administration. Av tabellen nedan framgår att grundskoleförvaltningen har 31 skolenheter som samnyttjas eller samlokaliseras med förskoleförvaltningen. Av dessa har cirka 2/3 kommun-interna upplåtelser med stadsfastighetsförvaltningen. Hisingen är det utbildningsområde som sticker ut med störst beroenden till förskoleförvaltningen. I ”Bilaga 3 Lokaler som samnyttjas eller samlokaliseras med förskoleförvaltningen” redovisas samtliga enheter.

	Gemensam kommunintern upplåtelse	Separata kommuninterna upplåtelser	Totalt
Centrum	3	3	6
Hisingen	7	5	12
Nordost	6	1	7
Sydväst	5	1	6
Totalt	21	10	31

Tabell 8. Antal enheter som grundskoleförvaltningar och förskoleförvaltningen samnyttjar/samlokaliserar, fördelat på gemensamma och separata kommuninterna upplåtelser

Grundskoleförvaltningen samnyttjar även lokaler med socialförvaltningen genom fritidsgårdar och fritidsklubbar. Samutnyttjande sker även med kulturförvaltningen avseende bibliotek.

Sandarnaskolan F-6 är samlokaliserade med äldre samt vård-och omsorgsförvaltningen sedan årsskiftet 2022/2023. Inom Skolan som arena sker samarbete mellan flera av grundskoleförvaltningens verksamheter med ideella verksamheter.

9. Utbildningsområde Centrum

Figur 10. Utbildningsområde Centrum med respektive mellanområden

Utbildningsområde Centrum består av de tidigare stadsdelarna Örgryte-Härlanda, Centrum och Majorna-Linné.

För att uppnå bättre planeringsförutsättningar har grundskoleförvaltningen delat upp utbildningsområdet i fyra planeringsområden:

Centrum består till stor del av tätbebyggd innerstad med lågt socioekonomiskt index och hög grad av bostadsexploatering.

Centrum har störst andel elever i fristående regi av de fyra utbildningsområdena.

Inom nutid (1-5 år) finns ett stort behov av att kunna använda befintliga skollokaler effektivt genom att öka kapaciteten i anpassad grundskola, special- och matsalar, samt utöka tillgången till idrottsanläggningar.

Begränsningar i befintlig kapacitet ger små marginaler, och ökad sårbarhet kring att säkerställa kommunal service avseende grundskola.

I närtid och framtid finns behov av att säkerställa kommunal service. Begränsad tillgång till mark för kommunal verksamhet påverkar förutsättningarna för att möta bostadsexpansion.

Nya skolor behöver lokaliseras på rätt plats i innerstaden för att uppnå ett optimalt upptagningsområde så att skolplatser utnyttjas så effektivt som möjligt.

Utdragna besluts- och genomförandetider är en utmaning för lokalförsörjningen gällande flera planerade nya grundskolor i Centrum.

Brist på friyta, bevarandevärden i befintliga grundskolor är andra utmaningar som påverkar lokalförsörjningen i Centrum.

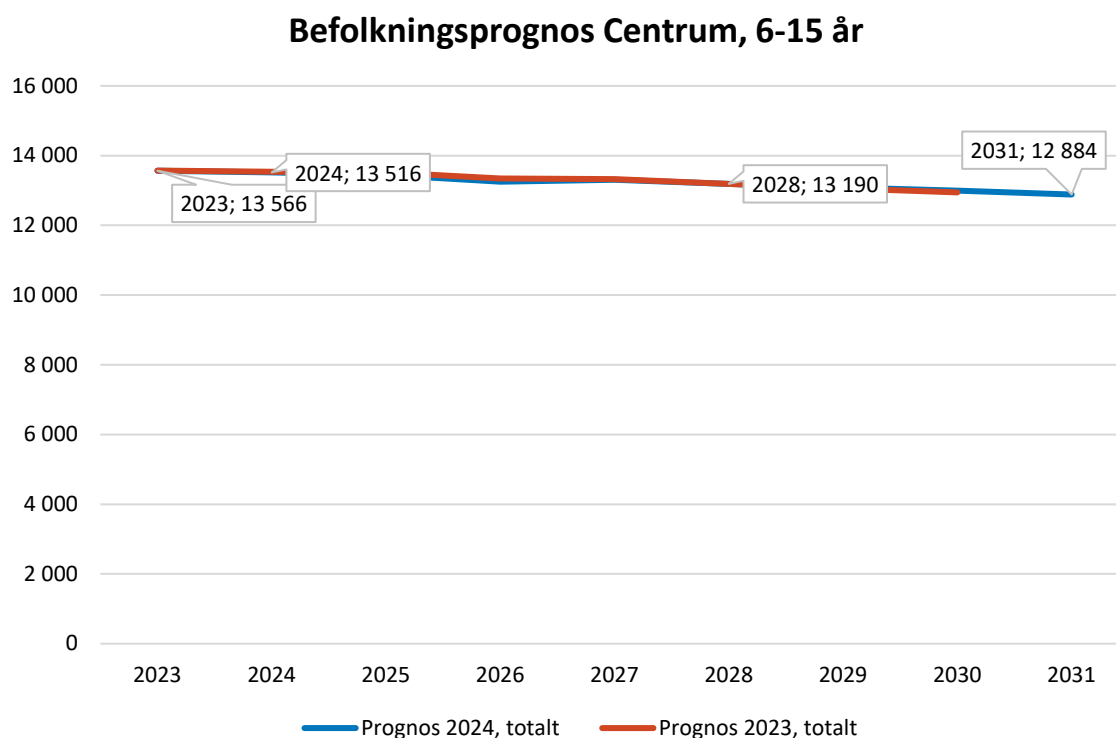
Planeringsområde	Skolenheter
Kålltorp/Torpa/Björkekärr	Härlandatjärnskolan F-9, Parkskolan F-6, Rosendalsskolan F-6, Torpaskolan F-9, Kålltorpsskolan 6-9
Olskroken/Kallebäck/Örgryte	Kärralundsskolan F-9, Lundenskolan F-9, Ånässkolan F-6, Skårsskolan F-6, Bagaregårdsskolan F-6
Centrum	Gustaviskolan F-5, Montessoriskolan Elyseum 6-9, Johannebergsskolan Montessori F-5, Johannebergsskolan Estetiska F-6, Guldhedsskolan F-9, Mossebergsskolan F-2
Majorna-Linné	Annedalsskolan F-6, Fjällskolan F-6, Hagaskolan F-5, Karl Johansskolan F-6, Kungsladugårdsskolan F-6, Sandarnaskolan F-6, Sannaskolan 7-9, Nordhemsskolan F-9

Tabell 9. Planeringsområden och tillhörande skolor i utbildningsområde Centrum

9.1 Behovsdrivande faktor: befolkningsmässiga förändringar

9.1.1 Befolkningsprognos nutid och närtid

Inom nutid (1–5 år) visar prognos för utbildningsområde Centrum en minskning med 376 barn i åldern 6–15 år. Antalet barn förväntas därefter sjunka ytterligare med totalt 306 barn i tidsperspektivet närtidsperspektivet. Totalt sett innebär det att befolkningen förväntas minska med 632 barn under de kommande åtta åren. Som framgår av diagrammet nedan innebär 2024 års prognos en nedskrivning jämfört med 2023 års prognos. Prognosen medför utmaningar för planeringen av skolplatser i grundskola i Centrum.

Figur 11. Befolkningsprognos 2023 och 2024 för utbildningsområde Centrum, barn i ålder 6-15 år

I Kålltorp/Torpa/Björkekärr visar prognos en svag ökning av befolkningen i åldern 6–12 år i såväl nutids- som närtidsperspektivet med en tillbakagång till nuvarande nivå till 2030. I åldern 13–15 år förväntas befolkningen öka drygt 65 barn.

I Olskroken/Kallebäck/Örgryte är den genomsnittliga befolkningsutvecklingen i området stabil, men varierar över årskurser fram till 2030. I prognos finns vissa år som avviker såsom 2027–2029 när det gäller yngre elever. I Centrum visar prognos en förväntad minskning i befolkningen på 177 barn, huvuddelen i ålder 6–12 år. I Majorna-Linné, förväntas en märkbar minskning med totalt 549 barn i ålder 6-15 år. Minskningen sker framför allt i ålder 6–12 förväntas en kraftig minskning om 365 barn.

Centrum, Årskurs F-6	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Källtorp/Torpa/Björkekärr	2 398	2 424	2 445	2 515	2 506	2 464	2 447	2 452
Olskroken/Kallebäck/Örgryte	807	831	850	873	876	878	868	877
Centrum	2 222	2 199	2 176	2 171	2 137	2 126	2 124	2 126
Majorna-Linné	3 320	3 242	3 182	3 145	3 096	3 055	3 033	3 001

Tabell 10. Befolkningsprognos i åldern 6–12 år i utbildningsområde Centrum

Centrum, Årskurs 7-9	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Källtorp/Torpa/Björkekärr	958	1 012	992	1 006	995	1 044	1 064	1 055
Olskroken/Kallebäck/Örgryte	342	352	339	351	366	375	375	374
Centrum	1 040	1 023	994	1 007	1 019	1 010	1 014	996
Majorna-Linné	1 578	1 557	1 492	1 491	1 467	1 430	1 368	1 343

Tabell 11. Befolkningsprognos i åldern 13-15 år i utbildningsområde Centrum

Vilande detaljplaner innebär en hög risk i Centrum, och påverkar förhållandet mellan behov och tillgänglig kapacitet för att möta pågående och kommande stadsutveckling. Behovet av grundskoleplatser beror på faktorer som inflyttning, fruktsamhet, geografisk närhet, och styr när i tid som kapacitet behöver tas i anspråk, när bostadsinnehåll realiserar.

I Centrum, planeras för en hög grad av bostadsbyggnation. Totalt förväntas cirka 6 000 bostäder. Det finns risker kring bostadsexpansionen då Centrum historiskt tenderar att ha hög andel överklaganden av bygglov. I Guldheden förväntas ett tillskott av cirka 400 bostäder, 100 av dessa finns i vilande detaljplaner. På Heden förväntas ett tillskott av cirka 970 bostäder varav 600 i vilande detaljplaner. I Stampen förväntas ett tillskott av cirka 780 varav 300 bostäder i vilande detaljplaner. I Vasastaden förväntas ytterligare 100 bostäder och i Lorensberg 100 bostäder i vilande detaljplaner samt 460 bostäder Inom vallgraven, varav 175 i vilande detaljplaner.

Krokslätt och Gårda/Arenastaden avviker med en hög bostadsexpansion. I Krokslätt finns planer på 2 700 förväntade bostäder varav 300 bostäder i vilande detaljplaner. I Gårda finns planer på upptill 2 000 bostäder. I Majorna-Linné, planeras för cirka 1 200 bostäder utspritt över planeringsområdet. De största bostadsexpansionerna är fokuserade i planprogram längst med älven. Fram tills 2030 behövs ett tillskott av en parallell per årskurs inom planeringsområdet. Det innebär att om de flerbostadshus som planeras att tillskapas i planeringsområdet faller ut skulle det generera behov av ytterligare 80 skolplatser och kräva 2-3 paralleller till inom området.

I Källtorp/Torpa/Björkekärr, pågår en lägre grad av bostadsutveckling. Totalt förväntas cirka 1 400 bostäder att byggas under ett nutids- och närtidsperspektiv, vilket genererar behov av cirka 280 skolplatser. Den största andelen av bostäderna förväntas levereras inom befolkningsprognosen (åtta år eller tidigare). I Olskroken/Kallebäck/Örgryte, planeras en hög grad av bostadsbyggnation och förtätning. Totalt förväntas cirka 6 800 bostäder varav cirka 4 700 bostäder befinner sig på stadens väntelista. Den planerade bostadsexploateringen med lägre risk om 2 100 bostäder genererar ett behov om cirka 420 skolplatser. Med hänsyn taget till befintlig tillgänglig kapacitet behövs ytterligare 1,5 parallell per årskurs totalt i planeringsområdet, vilket är svårt att utöka inom befintliga skolenheter.

Majoriteten av den planerade bostadsexploateringen är fokuserad kring Kallebäcksområdet. I Kallebäcksområdet finns en planering på cirka 4 500 bostäder, dock med högre osäkerhet att de bebyggs. De planerade bostäderna genererar en risk i skolplanering, då 4 500 bostäder genererar cirka 950 skolplatser enligt nyckeltal vilket resulterar i ett ytterligare behov på tre paralleller per årskurs F-9.

9.1.2 Flyttmönster och var eleverna går i skola

Utbildningsområde Centrum är det utbildningsområde som har lägst försörjningsgrad, dvs andel elever som går i grundskola i samma mellanområde som de bor. Försörjningsgraden varierar mellan områdena, men sjunker generellt ju högre upp i årskurserna den kommer. Ett tydligt exempel på detta är Majorna-Linné där 61 procent av alla elever i förskoleklass går i skola i samma område som de bor. Motsvarande siffra i årskurs 4 är 60 procent som därefter minskar till 35 procent i årskurs 7.

Det motsatta gäller för Kålltorp – Torpa- Björkekärr som har högst försörjningsgrad med 95 procent i förskoleklass, 81 procent i årskurs 4 och 76 procent i årskurs 7. I Olskroken-Redbergslid-Bagaregården finns ingen högstadieskola.

Orsaken till att försörjningsgraden generellt är låg i Centrum är bland annat att flera av planeringsområdena är små och eleverna går i skola i närliggande planeringsområden enligt närhetsprincipen. Placeringarna sker fortfarande inom närhetsprincipen, men det är inte självklart att hela skolgången sker i samma område.

Något som urskiljer Centrum ytterligare är att 27 procent av eleverna går i fristående skola. Tillgången till kommunala skolplatser är begränsade i området, medan utbudet av fristående skolor är förhållandevis stort. Elever från hela staden söker sig till friskolor i centrum trots längre avstånd från bostaden. I Norra Centrum finns det exempelvis 270 kommunala skolplatser, medan det bor ca 1 280 elever i området. Resterande elever går antingen i fristående skola eller i kommunal skola i annat område. Historiskt söker sig elever boende i andra planeringsområden till Centrum, framtida planering tar endast elever boende i centrum i beaktande utifrån grundskoleplatser.

9.1.3 Befolkningsutveckling efter prognos (åtta år och framåt)

Majoriteten av stadsutvecklingen som sker i Centrum riskerar att skjutas på framtiden. Stora delar av ovan redovisade program ligger redan i dagsläget som vilande eller präglas av en hög komplexitet vilket historiskt förlänger processen i Centrum. På Heden, i Evenemangsområdet/Arenastaden, Kallebäck samt Gullbergsvass består bostäderna främst av flerfamiljshus och hyresrätter, vilket historiskt sett visat på vissa utflyttningsmönster när barnen närmar sig skolålder.

I Centrum pågår fyra större planprogram under arbete; Evenemangsområdet/Arenastaden, Gårdaprogrammet, Centralen-området och Södra centrum. Sammantaget innehåller de båda planprogrammen möjligheten för upp till 7 000 nya bostäder. Genomförande förväntas att pågå fram till och med 2035 och förväntas generera en ökning av 1 400-2 800 barn i grundskoleålder.

I Krokslätt förväntas en ökad mängd av barnfamiljer utifrån prognos för förskolebarn. Området har i närtid ett underskott på en halv parallell och utifrån kommande prognoser och bostadsexpansion förväntar ytterligare en parallell att genereras inom framtid.

I närtid kommer ett växande behov av högstadieplatser i gränslandet mellan Centrum och Nordost till följd av större bostadsexpansioner. Grundskoleförvaltningen har därför lagt en tidig utredning för en ny skolenhet i planeringsområde Olskroken-Redbergslid-Bagaregården.

9.2 Behovsdrivande faktor: befintliga verksamhetslokaler

Det finns 27 kommunala skolenheter i utbildningsområde Centrum, varav två är solitära enheter med anpassad grundskola. Skolorna består av en variation av olika typer av skolor med till huvudsakligen av ett äldre bestånd från tidigt 1900-tal bestående av stenskolor. Det finns även en skara av nybyggda skolor och några från 40- till 60-tal.

Majoriteten av befintligt bestånd är belägna i byggnader med bevarandekrav, vilket försvårar omställbarhet för att möta kraven i befintlig läroplan. Gemensamt för reinvesteringar och underhållsprojekt i befintligt bestånd är långa genomförandetider, och komplicerade etapplösningar. Beståndet kännetecknas av brist på specialsalar, idrottshallar, grupprum och matsalar och storkök.

9.2.1 Kapacitet i lokaler med tidsbegränsade avtal

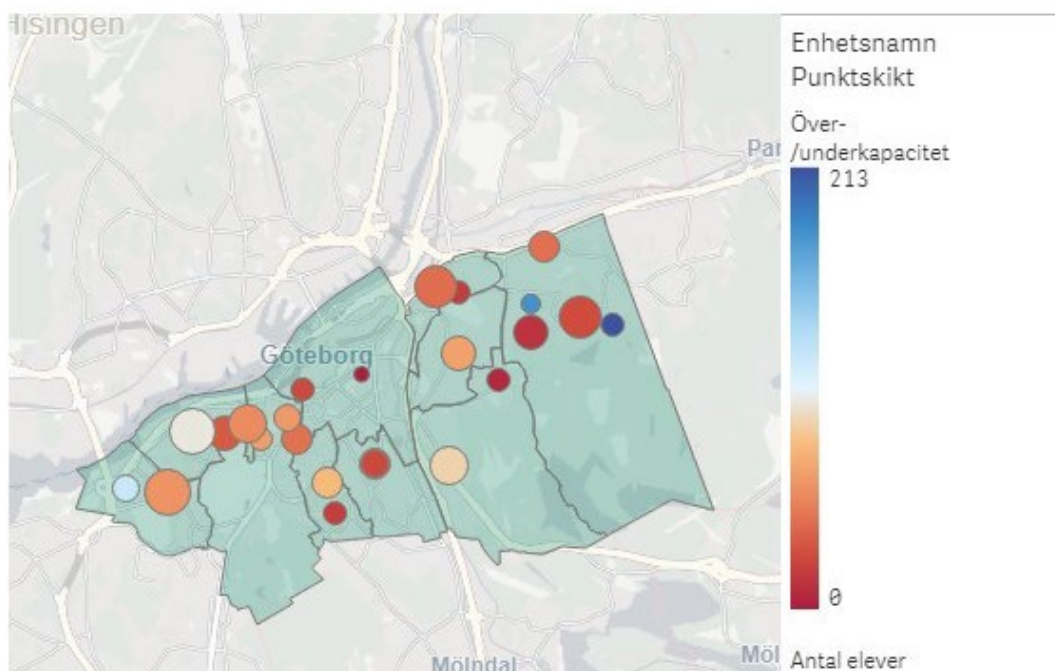
I Centrum finns totalt 735 grundskoleplatser (nio procent av platserna i årskurs F-6) i tidsbegränsade bygglov, varav 665 i evakueringsmoduler i pågående projekt för att klara av omfattande renoveringar. Lundensskolan har en kommande kapacitetutökning i samband med omfattande renovering. När projektet är klart förväntas den expanderade verksamheten inrymmas inom befintliga lokaler.

Den särskilda undervisningsenheten Kompassen på Rosendalsgatan är för tillfället i moduler med tidsbegränsat bygglov med den långsiktiga planen att samlokaliseras med Torpaskolan och Kålltorpsskolan enligt skolenhetsutredningens principer. Det finns cirka 70 skolplatser på SU-enheten Kompassen. Guldhedsskolan har moduler som är beroende av både renovering och nybyggnation av en tillkommande skolenhet i närområdet vilket gör etableringen osäker då ytterligare evakueringslösning behövs för att kunna genomföra renoveringen.

Stadsfastighetsförvaltningen har även en uthyrd skolfastighet i Centrum i enighet med närtidsbehoven men utan tidsatt avtal och med besittningsskydd, vilket gör att kapaciteten inte kan tillgodoräknas inom kommunal regi men ger ingen nettoexpansion av skolplatser. Stora delar av uthyrda skolbyggnader hade behövts inom framtid för att minska behovet av nyproduktion.

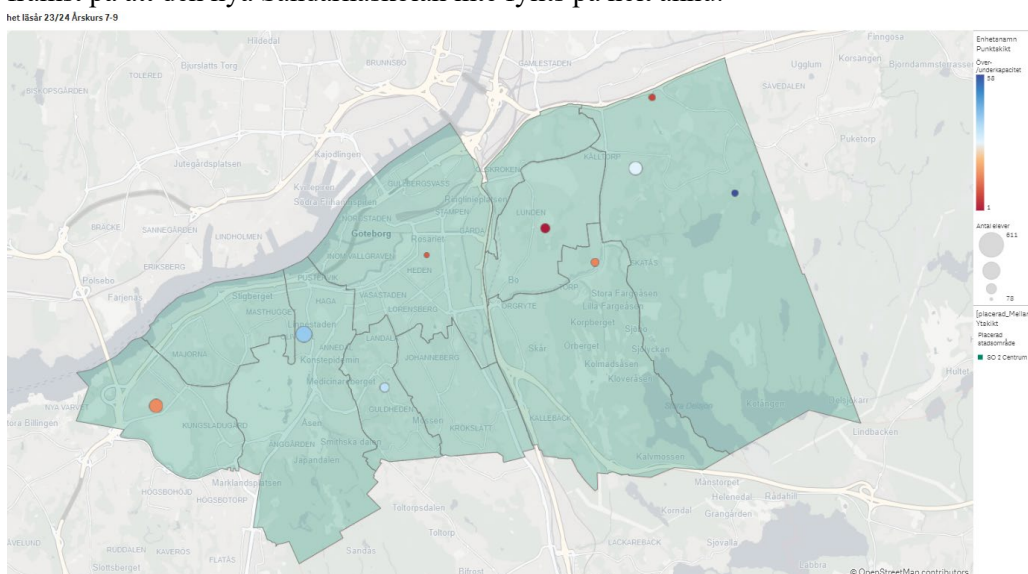
9.2.2 Kapacitet i grundskolan

Kapaciteten i grundskola utgår från det pedagogisk maxkapaciteten oktober 2023 jämfört med antal inskrivna elever oktober 2023. Det innebär att kapacitet som tillkommit efter det inte är medräknat. Områdena i centrum är närmare belägna än i andra områden och medför därmed en viss felmarginal i gällande platsbrist.

I Centrum finns en viss underkapacitet på en övergripande nivå. Området har fåtal enskilt lediga platser i Kålltorp/Torpa/Björkekärr utspridd över årskurser och skolor. Det finns även en viss utspridd underkapacitet i den centrala centrum år 2023 där det saknas skolplatser men som fördelas ut till närområden eller regleras av fristående aktörer.

I Centrum finns det en stor variation i kapacitetsförutsättningar. I vissa delar, framför allt i Krokslätt, råder ett kapacitetsunderskott, medan det i andra delar finns viss överkapacitet. Den överkapacitet som finns i området uppstår främst i form av succesivt bortfall till fristående skolor. Det gör att kapaciteten mest uppstår i form av ströplatser och därmed är svår att tillgodoräkna för andra kapacitetsbehov. I de östra delarna av Centrum finns det större volymer överkapacitet i något år till främst med anledning av att nybyggda Härlandatjärnsskolan fortfarande håller på att fyllas på. Överkapaciteten i Majorna beror främst på att den nya Sandarnaskolan inte fyllts på helt ännu.

Endast 63 procent av boende högstadiel elever i centrum går i kommunal regi i utbildningsområdet. En del planeringsområden i Centrum har inte skolplatser i årskurs 7-9. Kapaciteten uppstår mest i form av ströplatser och därmed är svår att tillgodoräkna för andra kapacitetsbehov. I de östra delarna av Centrum finns det överkapacitet i nutid, främst med anledning av att nybyggda Härlandatjärnsskolan fortfarande håller på att fyllas på.

9.2.3 Kapacitet i anpassad grundskola

I utbildningsområde Centrum motsvarar två skolor skolenhetsutredningens principer om förstärkt spår med inriktning mot särskilda fysiska funktionsnedsättningar: Ekmanska och Kärralundsskolan. Centrum saknar en enhet enligt skolenhetsutredningens förslag om förstärkt spår för inriktning mot neuropsykiatriska flerfunktionsnedsättningar i behov av kompletterande kommunikation, vilket bör tillskapas och ligger för planeringsinriktning i förstudie Guldhedsskolan.

I Centrum finns ett behov av att tillskapa cirka 20 platser expansion om året inom nutidsperspektiv. Behovet finns framförallt årskurs 7-9, vilket är komplext att tillgodose till följd av centrum har få skolor med årskurs 7-9. Att tillgodose behovet av platser i anpassad grundskola är en utmaning utifrån befintligt bestånd, bristen på specialsalar och behov av tillgänglighetsanpassningar.

9.2.4 Teknisk status och underhållsbehov

Av stadsfastighetsförvaltningens statusbedömning av skolor i Centrum framgår att cirka hälften av skolorna har status gul vilket betyder att de är objekt med brister som behöver åtgärdas under planperioden för att uppfylla mål för lokalförsörjning och förhindra risker. Cirka hälften av skolorna har god teknisk status. Tre procent av skolorna har stora/väsentliga brister i den tekniska statusen eller uppfyller inte lagar och myndighetskrav.

Statusbedömning	Antal	Andel (procent)
Grön: objekt med god teknisk status	16	51 %
Gul: objekt med brister	14	45%
Röd: objekt med stora/väsentliga brister	1	3%

Tabell 12. Stadsfastighetsförvaltningens statusbedömning av kommunala grundskolor i utbildningsområde Centrum våren 2024

Under 2025 förväntas följande underhåll ha stor påverkan på verksamheten:

- Gustaviskolan – Ytskikt i delar av byggnaden och renovering spruthuset
- Torpaskolan – Invändig renovering (projektering pågår. Preliminär start 2025 men är beroende av evakueringen)
- Ånässkolan - Utvändig renovering av fasad, fönster, dörrar, tak
- Bagaregårdsskolan - Renovering av klimatskal
- Kärralundsskolan – Skolgård och utemiljö
- Kålltorpsskolan – Tak- och fönsterrenovering, invändiga åtgärder.
- Karl Johansskolan – Ytskiktsrenovering och tekniska installationer, är beroende av evakuering.
- Nordhemsskolan – Ytskikt, serveringsdel och matsal
- Oscar Fredriksskolan – Utemiljö
- Hagaskolan – Utemiljö
- Annedalsskolan – Byte tak

Under 2026 förväntas följande underhåll ha stor påverkan på verksamheten:

- Lilla Guldhedsskolan - Invändigt underhåll
- Guldhedsskolan – Byte styr, ventilation, el, fönster, ytskikt och utemiljö
- Johannebergsskolan – Ytskikt och undertak
- Skårsskolan - Invändiga åtgärder av ytskikt i hus A, dränering
- Kärralundsskolan - Ytskikt
- Nordhemsskolan – Renovering storkök
- Annedalsskolan – Ytskikt
- Kungsladugårdsskolan – Utemiljö

9.2.5 Projekt

I nutid är det främst de projekt som har investeringsbeslut som levererar skolplatser. Nybyggnation och inhyrningsprojekt är främst planerade utifrån ett ökat behov av skolplatser. Många projekt ökar kapaciteten i anpassad grundskola.

På Lundensskolan och Guldhedsskolan är den främsta behovsdrivande faktorn behov av platser i permanent byggnation, men till viss del även bostadsbyggande. Renoveringsprojekt som Guldhedsskolan tillsammans med ny skolenhet Orrspelsgatan/Mossen eller Kålltorpsskolan och Torpaskolan tillskapar större enheter och struktur i enighet med skolenhetsutredningens principer.

Projekt i Norra Centrum, Krokslätt, Gullbergsvass och längst älven utgår från ett behov av skolplatser utifrån planerad bostadsbyggnation. Projekt direkt anknutna till bostadsexpansion är tidig utredning Skansberget, detaljplan Ebbe Lieberath samt ny skolenhet Centrum-Centrum.

Skolenhet	Typ av byggnation	Tot. kapacitet/ (Tillskapad kapacitet)	Behovsdrivande faktor	Förväntad leverans
Ny skolenhet- Olskroken- Redbergslid- Bagaregården 7-9	Nybyggnation	(650 + 56 platser anpassad grundskola)	Möter områdets omhändertagande av högstadieläver och bostadsutveckling i Gullbergsvass, Gamlestaden	2030-2035
Ekmanska anpassad grundskola F-9	Inhyrning och ombyggnation	(20 anpassad grundskola)	Möter anpassad grundskola nivå grön med högsta tillgänglighetsstandard	2024
Nybyggnation Smörgatan F-6	Nybyggnation	(380)	Möter bostadsutveckling	2029
Ny enhet Orrspelsgatan /Mossensskolan F-6	Nybyggnation	(380 + 42 anpassad grundskola)	Möter underkapacitet vid bostadsexpansion samt möjliggör enhetsförändring i området i enighet med skolenhetsutredningens principer	2030
Ny skolenhet Skansberget 7-9	Nybyggnation	(540 + 56 anpassad grundskola)	Möta underkapacitet och bra upptagningsområde i enighet med bostadsexpansion i skolenhetsutredningens principer	2032
Ebbe Lieberathsgatan	Nybyggnation	(380 + 42)	Möta bostadsexpansion	2030
Torpaskolan	Ombyggnation	380-570 (+ 35)	Renovering och enhetsförändring	2027
Kålltorpsskolan	Ombyggnation	580-630 (+ 35)	Renovering och enhetsförändring	2028
Tidig utredning – lokalisering avseende ny 7-9 enhet centrum-centrum	Ny skolenhet/ inhyrning	(540-720)		2032

Tabell 13. Beslut om tidig utredning, eller beslut om att starta förstudie i detaljplaneskede

Skolenhet	Typ av byggnation	Tot. kapacitet/ (Tillskapad kapacitet)	Behovsdrivande faktor	Förväntad leverans
-----------	-------------------	---	-----------------------	--------------------

Gustaviskolan F-5 lokalanpassning	Ombyggnation huvudbyggnad möta kapacitetutökning med åk 6	(25)	Möta inhyrning åk 6 i enighet skolenhetsutredningens principer och självförsörjningsgrad	2027
--------------------------------------	--	------	--	------

Tabell 14. Beslut om investering samt projektnriktning (BP2)

Skolenhet	Typ av byggnation	Tot. kapacitet/ (Tillskapad kapacitet)	Behovsdrivande faktor	Förväntad leverans
Landalaskolan F-6 anpassad grundskola	Ombyggnation för anpassad grundskola	(35)	Ombyggnation för verksamheten anpassad grundskola	2024
Kungsladugårdsskolan F-6		760+35 (100+14)	Planerat underhåll, utökad kapacitet anpassad grundskola	2024
Lundensskolan F-9		930+49-63 (180 + 32)	Planerat underhåll, utökad kapacitet, anpassad grundskola	2028

Tabell 15. Beslut om genomförande och hyreskonsekvens (BP3)

Skolenhet	Typ av byggnation	Tot. kapacitet/ (Tillskapad kapacitet)	Behovsdrivande faktor	Förväntad leverans
Ny skolenhet F-6 Norra centrum	Nybyggnation			
Ny skolenhet F-6 Gullbergsvass	Nybyggnation			

Tabell 16. Pågående/kommande projekt som förväntas generera ett tillskott av skolplatser i ett framtidsperspektiv

Utöver projekt som ger ett direkt tillskott av skolplatser, beslutar grundskolenämnden om hyra för investeringar i projekt som främst drivs av planerat underhåll eller projekt som till exempel förväntas leda till högre ändamålsenlighet (funktion) och/eller ökad kapacitet i kök och matsal.

I Centrum finns en generell platsbrist i matsalar och brist på kapacitet när det tillagningskapacitet i kök. För att möta brist på tillagningskapacitet och platser i matsalar pågår och planeras för flera köksprojekt i Centrum i samband med reinvesteringar, se ”Bilaga 5 Övriga projekt som inte ger någon direkt ökning i elevkapacitet”.

9.3 Behovsdrivande faktor: Mål

Centrum har generellt skolenheter i enighet med skolenhetsutredningens principer med F-6, 7-9 och F-9 struktur. Hagaskolan, Johannebergsskolan Montessori samt Mossebergsskolan F-2 uppfyller inte skolenhetsutredningens principer om sammanhållen stadieindelning.

I Centrum uppfyller tio av 25 grundskolor skolenhetsutredningens principer om volym, medan motsvarande siffra för organisation är 19 av 25. Totalt uppfyller 9 av 25 skolor principerna för antalet paralleller och 20 av 25 uppfyller principen om sammanhållna stadier. Sett till de anpassade grundskolorna uppfyller 2 av 5 principen om volym, 1 av 5 principer om gruppindelning samt 4 av 5 samlokalisering och stadieindelning enligt skolenhetsutredningens principer, se ”bilaga 2 Översikt anpassad grundskola som uppfyller skolenhetsutredningens principer”.

9.4 Lokalbehovsanalys

I utbildningsområdet Centrum finns ett betydande behov av att höja självförsörjningen i det befintliga beståndet, särskilt vad gäller specialsalar och idrottsanläggningar. Behovet finns framför allt i nutid, och begränsas av brist på friyta och bevarandevärden i många av områdets stenskolor. Det gör det svårt att anpassa skolorna för att möta nuvarande och framtida krav. Gemensamt för nuvarande bestånd är att många skolenheter utgörs av gamla stenhus med hög grad av bevarandekrav med långa genomförandetider, och komplicerade etapplösningar som följd. Många fastigheter omfattas av höga riskfaktorer för genomförande. Förutsättningarna inom befintliga fastigheter gör det svårt att anpassa skolorna för att möta nuvarande och framtida krav.

Att möta befintlig brist i en redan tät stad där bostadsexpansion sker successivt och därmed även behovet av skolplatser är en utmaning. En enskild bostadsexpansion i en enskild detaljplan genererar generellt inte ett behov av en bärkraftig skolenhet. Det genererar lite risk under lång tid i projekt med hög risk, vilket resulterar i att de strategiskt tilltänkta enheterna uteblir i placering eller omfattning ställer därav även hela centrumsynergierna på sin spets. Det ställer därmed extra höga krav på geografisk placering så att de enheter som tillskapas placeras strategiskt utifrån upptagningsområde och därefter omfattningen av enheten för att inte behöva bygga flera små enheter utan bärkraft.

Vid planering av nya skolenheter behöver eventuella barriärer i planering av stad och skolområden undvikas. Exempelvis bör det att, med stöd i översiktsplanen, gå att se innerstaden som en kärna även om älven går igenom för att skapa bättre flöden och flexibilitet. För att undvika nuvarande problematik i framtida centrumområde behövs utöver att komma ikapp med nuvarande skuld även tillskapas flexibilitet utifrån omställningsbara enheter, markreservation samt tidsbegränsning i uthyrningsavtal och nyttjanderättsavtal.

Centrum angränsar till samtliga andra planeringsområden vilket ställer krav på gränsöverskridande lösningar i vissa av fallen, men framför allt i framtida stadsplanering. Lokalisering av framtida, nya skolor inom utbildningsområdet är avgörande för att effektivt möta behovet inom upptagningsområden i rätt omfattning. Strategisk lokalisering för nya skolor kräver färre tillskapade skolenheter. Beroende på lokalisering förväntas behovet av antalet nya skolor variera från tre till åtta i nutids- och närtidsperspektivet.

Ett exempel på hur behovet av antalet skolor varierar är planeringen av Arenastaden och Gårdaprogrammet. I programmen planeras för en ny F-6 skola med två paralleller, även om behovet är tre paralleller. Konsekvens blir att det sannolikt krävs två nya skolenheter om två paralleller i ett tätt exploaterat område. En placering kring Heden för tre paralleller och anpassad grundskola skulle sannolikt ge ett mer fördelaktigt upptagningsområde.

Utöver utmaningen med att i stadsplaneringen få tillräcklig yta för bärkraftiga skolenheter finns en utmaning med att det i pågående detaljplaner i flera fall endast är avsatt en tomt för förskola och skola. Tomterna räcker oftast inte till för att tillgodose båda förvaltningars behov av platser.

Centrum präglas av högt beroende mot fristående skolor vilket i samband med placering syns som ett underskott av platser, men leder till lediga skolplatser på vissa enheter efter skolstart. Den totala överkapaciteten på samtliga skolor i utbildningsområdet uppgår till en knapp parallell utspritt över utbildningsområdet, vilket leder till en ekonomisk sårbarhet hos skolenheterna. Det resulterar i hög risk utifrån skolplatser i området och förstärker beroendet ytterligare till vilande detaljplaner. Skulle en fristående aktör lägga ner har planeringsområdet svårt att omhänderta de elever som det skulle generera inom befintliga enheter. Detta blir särskilt sårbart i centrum då de dessutom vanligtvis har lägre index och därmed lägre även elevpeng.

Om skolfastigheter blir små resulterar det i att utgångspunkten snarare är acceptabel nivå snarare än god nivå, vilket medför mindre enhetsstorlekar än skolenhetsutredningens principer föreskriver som bäst utifrån ekonomisk bärkraft och organisation. Begränsade tomter kan vara nödvändigt utifrån ett staden perspektiv, men minskad bärkraft behöver dock kompenseras då konsekvenserna är avgörande.

Anpassad grundskola

För anpassad grundskola finns fortsatt en utmaning kring att hantera bristen på platser. Planeringsinriktning i pågående projekt som Lundenskolan, Kungsladugårdsskolan är att successivt utöka platser inom anpassad grundskola för att möta delar av nutidsbehovet motsvarande 20 platser per år. Behovet av skolplatser kan inte tillgodoses inom befintligt bestånd, vilket ställer högre krav på nya enheter både utifrån utformning och friyta men även utifrån ett tidsperspektiv och genomförandekrav.

Östra Centrum

Samarbete med Idrott och föreningsförvaltningen sker för att möta behovet av hållbara idrottslösningar vid enhetsförändringar. En ny idrottshall är planerad för att tidsmässigt matcha vid enhetsförändringen av Kålltorpsskolan.

En förstudiebeställning avseende högstadienhet i området Olskroken- Redbergslid – Bagaregården förväntas möta behov av skolplatser i området, men även bostadsexpansionen kring Gullbergsvass och områdesövergripande Gamlestaden, vilket är i enighet med skolenhetsutredningens principer. Enheten behöver tillskapas i synk med bostadsexpansionen.

Olskroken/Kallebäck/Örgryte

I planeringsområdet Olskroken/Kallebäck/Örgryte, planeras en hög grad av bostadbyggnation och förtätning. Det innebär ett behov av ytterligare 1,5 parallell totalt i planeringsområdet, vilket är svårt att utöka inom befintliga skolenheter.

Samnyttjande och samlokalisering med förskolor påverkar planeringen av behovet av skolplatser kring Smörgatan och Skansberget. Under 2023 har grundskoleförvaltningen och förskoleförvaltningen påbörjat arbete med att ta fram en genomförandeplan för att lösa ut beroenden kring samlokalisering, samnyttjande. Grundskoleförvaltningen ser en möjlighet att utöka befintlig enhet Skårsskolan för att skjuta på behovet av tillskapande av ny skolenhet i området. En förutsättning för detta är övertagande av en fastighet från förskoleförvaltningen vilket ju måste vägas av mot de yngre barnens behov

Norra Centrum

Norra Centrum är ett tätt exploaterat område med befintligt underskott av skolplatser. Vid tillkommande bostadsexploatering behöver det tillskapas strategiskt placerade skolor med minst tre paralleller och omhändertata bostadsexpansion och befintlig skuld. Om mindre enheter skapas skulle det ställa krav på ytterligare nya skolenheter, vilket gör större enheter mer fördelaktiga.

På många befintliga skolenheter har expansion inte skett i samma takt som det ökade behovet av skolplatser. Antalet skolplatser i befintliga skolenheter kan inte utökas till följd av bristande kapacitet i framförallt specialsalar. I vissa fall skulle en sänkning av elevantal möjliggöra för att öka självförsörjningsgraden, vilket samtidigt går emot den ekonomiska bärkraften och skolenhetsutredningens principer avseende volym.

Centrum

I Centrum finns ett mindre underskott av skolplatser. För varje tillkommande bostadsexpansion i norra Centrum och Krokslätt behöver skolplatser tillföras. Det finns ett underskott av skolplatser i framför allt förskoleklass inom nutid (1–5 år) och närtid (5–10 år) i Norra Centrum/Heden. Underskottet av skolplatser hanteras i dagsläget från år till år.

Planer kring älven, Centralen-området och planprogram för Gullbergsvass tillsammans med utvecklingen av Backaplan kan generera nya elevflöden och förbindelser över älven mellan Centrum och andra delar av Göteborg. Det harmoniserar även med stadens intentioner som presenteras i stadens översiktsplan. Det kan på så vis minska behovet av nya skolenheter på staden nivå. Samverkan med andra utbildningsområden blir därför en mer relevant fråga då tidigare gränser som exempelvis Göta Älv inte längre bör ses som en barriär för äldre elever.

Den framtida utvecklingen av Gullbergsvass kan också påverka elever i högstadiets närhet till skolan. Planerad bostadsexpansion utan att en ny skolenhet planeras inom området eller i närheten innebär att behovet av skolplatser i framförallt årskurs F-6 inte kan tillgodoses.

Södra centrum

Krokslättområdet utvecklas i stadsplaneringen och är idag ett område med begränsad kapacitet och har ingen möjlighet att hantera expansion inom befintlig kapacitet. Området tas upp av närliggande skolområden och resulterar i ett underskott som hanteras årligen på en individnivå. I nuläget är underskottet inte tillräckligt för att motivera en ny skolenhet då Krokslätt idag resulterar i ett underskott om cirka tiotal platser, inom nutid genererar Krokslätt ett behov på upp till en parallell.

Majorna - Linné

I Majorna- Linné hanteras ett befintligt underskott på cirka 60 skolplatser i årskurs F-6 genom handpåläggning av skolplatser. Underskottet hanteras förutsatt att planerade kapacitetsutökningar på Karl Johansskolan och Kungsladugårdsskolan faller ut. För att möta kommande underskott av grundskoleplatser i samband med bostadsexpansion samt befintligt underskott av platser i anpassad grundskola finns en planeringsinriktning för en ny högstadienhet vid Skansberget. Förstudien är i tidigt skede, men skulle innebära en möjlighet till att försörja stora delar av centrum med skolplatser, vilket innebär att grundskoleförvaltningen bedömer att tomten är högt prioriterad i relation till andra möjliga tomter.

10. Utbildningsområde Hisingen

Figur 14. Utbildningsområde Hisingen med respektive mellanområden.

Stadsområdet Hisingen består av de tidigare stadsdelarna Västra Hisingen, Lundby och Norra Hisingen.

För att uppnå bättre planeringsförutsättningar har grundskoleförvaltningen delat upp utbildningsområde Hisingen i tio så kallade planeringsområden, tre av dessa består av två mellanområden vardera.

Hisingen är det barnrikaste utbildningsområdet inom Göteborgs Stad när det gäller antalet barn i ålder 6–15 år, med varierande befolkningsutveckling.

Hisingen är även det största geografiska utbildningsområdet och rymmer stora skillnader i socio-ekonomiska förutsättningar.

Hisingen rymmer flertalet barnrika ytterområden, landsbygd i norr, stora bostadsområden i den så kallade mellanstaden och en växande innerstad.

Flera stora planprogram i närtid såsom Biskopsgården, Backaplan, Lindholmen, Backa, Torslanda innehåller tusentals bostäder.

Lokalförsörjningen behöver säkerställas inom nutid (1–5 år) avseende kommunal service med grundskola i Lundby och Norra Älvstranden utifrån befintligt underskott och pågående och planerat bostadsbyggande.

Tidsbegränsade bygglov behöver ersättas inom nutid i till exempel Torslanda, Björlanda, Norra Älvstranden.

Nya kommunikationer i närtid såsom stationer för lokaltåg, spårvagnsförbindelser längs Norra Älvstranden, och under älven knyter samman Centrala Hisingen med Centrum.

Långa genomförandetider präglar flera pågående kombinerade investerings- och reinvesteringsprojekt med utgångspunkt från stadsdelstiden

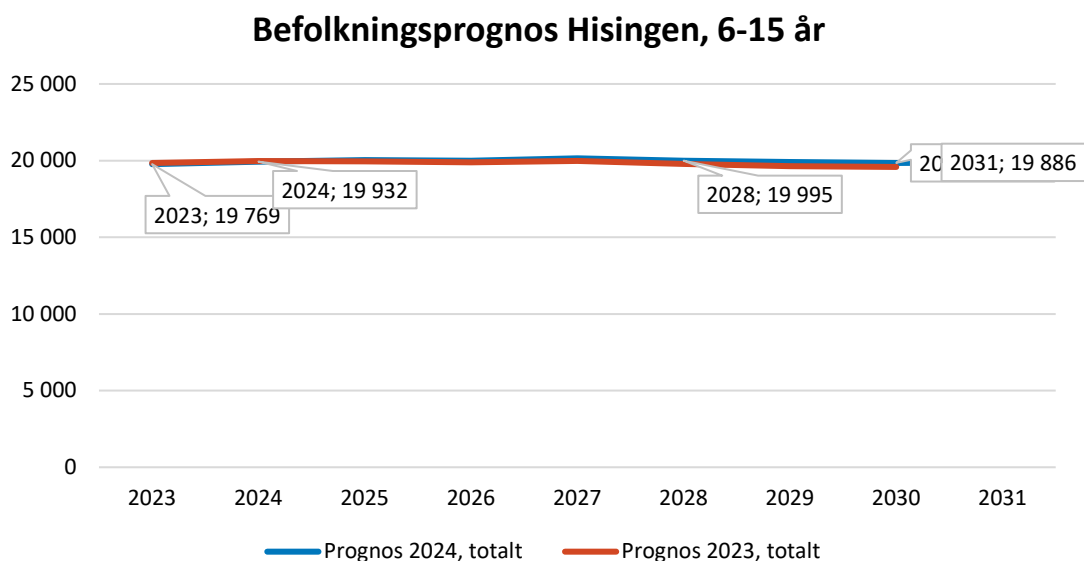
Planeringsområde	Skolenheter
1 Kärra-Rödbo	Klarebergsskolan F-9, Kärraskolan F-9
2 Backa	Backaskolan F-6, Brunnsboskolan F-9, Skälltorpsskolan 7–9, Ellen Keyskolan F-6, Skogomeskolan F-6
3 Kvillebäcken och Slättadamm	Bjurslättsskolan F-6, Kärrdalsskolan F-5, Lerlyckeskolan F-6, Toleredsskolan F-9, Lundbyskolan 7-9
4 Kyrkbyn-Rambergssstaden och Norra Älvstranden	Herrgårdsskolan F-6, Taubeskolan F-6, Bräckeskolan F-6, Rambergsskolan F-6, Santosskolan 7–9
5 Södra Torslanda	Skutehagsskolan skola F-6, Hjuvikskolan F-3, Nordlyckeskolan 7–9, Hällsviksskolan F-3, Noleredsskolan F-6, Torslandaskolan F-6, Torslandaskolan 7–9
6 Björlanda	Älvegårdsskolan F-3, Lillebyskolan F-6, Trulsegårdsskolan 7–9, Lilla Trulsegårdsskolan F-3, Björlandaskolan F-6
7 Tuve-Säve	Bärbyskolan F-6, Gunnestorpsskolan F-6, Tångensskolan F-6, Glöstorpskolan 7–9
8 Östra- och Västra Biskopsgården	Jättstensskolan F-9, Landamäreskolan F-3, Nya skolan Länsmansgården F-3, Ryaskolan F-6, Svartedalsskolan 4–9, Sjumilaskolan F-6
9 Svenska Balettskolan	Svenska Balettskolan
10 Anpassad grundskola	Hinnebäcksskolan 1–9, Olshammarskolan 1–9

Tabell 17. Planeringsområden och tillhörande skolor i utbildningsområde Hisingen

10.1 Behovsdrivande faktor: befolkningsmässiga förändringar

De olika mellanområdena på Hisingens skiljer sig mycket i antalet barn i ålder 6-15 år. Backa (3 400 stycken barn i ålder 6-15 år), Södra Torslanda (2 700 barn), Västra Biskopsgården (2 800 barn) är nästan tre gånger så barnrika som mellanområdena Kärrdalen-Slätta Damm, Norra Älvstranden, Kvillebäcken. Befolkningsprognos för 2024 visar endast mindre förändring på stadsområdesnivå när det gäller barn i ålder 6–15 år. Nolered, Hjuvik, Björlanda och Kärrdalen är exempel på geografiska områden med större inflyttning av barn i 6 års ålder, medan Eriksberg är exempel på ett geografiskt område med en större utflyttning av barn i 6 års ålder.

10.1.1 Befolkningsprognos nutid och närtid

Figur 15. Befolkningsprognos 2023 och 2024 för utbildningsområde Hisingen, barn i ålder 6-15 år

I Södra Torslanda samt Björlanda visar befolkningsprognos för 2024-2031 på fortsatt minskning av antalet barn i ålder 6-15 år. En större ökning av antalet barn i förskoleålder förväntas i Björlanda i slutet av 2020-talet, vilket sannolikt genererar ett ökat behov av grundskoleplatser åren därefter.

I Västra Biskopsgården förväntas en minskning av barn i skolår F-6 parallellt med en ökning i skolår 7-9. I Östra Biskopsgården visar prognos endast mindre skillnader.

I sammanslagna planeringsområdet Kyrkbyn/Rambergstaden-Norra Älvstranden samt Kyrkbyn/Rambergstaden förväntas mindre förändring med en viss ökning av barn i ålder 6-15 år i Norra Älvstranden. I sammanslagna planeringsområdet Kvillebäcken-Kärrdalen/Slättadamm skiljer sig är prognos mellan de bägge mellanområdena med en ökning i Kvillebäcken och en minskning i Kärrdalen/Slättadamm.

Backa med 3400 stycken barn i ålder 6-15 år är det mellanområde på Hisingen med flest barn i grundskoleålder. Det gör att även mindre procentuella förändringar genererar förändrat lokalbehov. Befolkningsprognos visar primärt på en förväntad ökning av elever i skolår 7-9.

För Tuve-Säve visar 2024 års prognos en viss ökning gentemot föregående års prognos emot slutet av prognosperioden. Prognos för Kärra-Rödbo visar en fortsatt minskning av antalet barn i ålder 6-15 år över tid.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Kärra-Rödbo	1091	1058	1055	1070	1074	1054	1040	1019
Backa	2448	2484	2487	2499	2515	2482	2475	2474
Kvillebäcken	1698	1766	1794	1844	1835	1831	1828	1857
Kyrkbyn-Rbg.staden	1046	1055	1069	1072	1065	1051	1046	1036
Norra Älvstranden	694	685	681	702	705	720	728	748
Södra Torslanda	1834	1813	1805	1848	1820	1793	1782	1753
Björlanda	964	941	940	952	925	928	940	980
Tuve-Säve	1218	1219	1242	1256	1255	1259	1261	1280
Kärrdalen-S.damm	813	803	801	791	794	769	750	747
Östra Biskopsgården	1028	1051	1045	1076	1065	1073	1069	1059
Västra Biskopsgården	2102	2094	2091	2056	2046	2002	1981	1949

Tabell 18. Befolkningsprognos 2024-2031 för barn i ålder 6-12 år i för utbildningsområde Hisingen

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Kärra-Rödbo	530	550	526	508	469	455	461	476
Backa	968	1024	1035	1081	1062	1066	1058	1069
Kvillebäcken	281	302	289	296	286	301	303	316
Kyrkbyn-Rbg.staden	429	421	407	420	416	429	416	420
Norra Älvstranden	283	275	287	287	296	287	293	299
Södra Torslanda	906	904	888	854	835	838	831	824
Björlanda	524	509	493	460	461	469	483	464
Tuve-Säve	506	504	510	530	537	544	538	544
Kärrdalen-S.damm	353	366	337	346	325	346	347	345
Östra Biskopsgården	432	440	451	446	460	451	459	452
Västra Biskopsgården	753	798	801	835	812	833	821	845

Tabell 19. Befolkningsprognos 2024-2031 för barn i ålder 13-15 år i för utbildningsområde Hisingen

10.1.2 Flyttmönster, var eleverna går i skola

Det finns stora skillnader mellan de olika mellanområdena på Hisingen när det gäller andelen elever som går i skola i samma planeringsområde som de bor. Kärra-Rödbo, Södra Torslanda, Björlanda, Tuve-Säve är exempel på mellanområden där barnen i hög grad i stannar i sitt område under hela sin grundskoletid.

Uppemot 90 procent av barnen Kärra-Rödbo samt Södra Torslanda går hela sin grundskoletid inom sitt planeringsområde medan endast cirka 30 procent av barnen i Västra Biskopsgården går i skola i mellanområdet skolår 4-9. Kärrdalen-Slätta Damm, Kvillebäcken på centrala Hisingen är exempel på områden där barnen i skolår 7-9 går i skola i anknytande mellanområden.

10.1.3 Befolkningsutveckling efter prognos (åtta år och framåt)

Flera pågående och kommande planprogram på Hisingen kommer att ha stor påverkan på lokalförsörjningen när det gäller grundskolor i utbildningsområde Hisingen.

Exempel på större planprogram och detaljplaner på Hisingen:

- Centrala Torslanda, cirka 1 200-1 600 bostäder
- Björlanda, Skra Bro cirka 1 500 bostäder i tre etapper.
- Backa, Litteraturgatan, cirka 1 700 bostäder

- Biskopsgården, cirka 4100 bostäder varav 1100 småhus
- Lindholmen, cirka 2 500 bostäder
- Backaplan, cirka 7 000-9 000 bostäder
- Frihamnen, 9 000-10 000 bostäder (beräkning 2019)

I Centrala Torslanda startar detaljplan för bostäder vid Hangarvägen. I Björlanda pågår etapp 1 av Skra Bro, ytterligare detaljplaner innehåller småhusbebyggelse. Planprogram och stadsutveckling i Biskopsgården omfattar så kallad trädgårdsstad med olika sorter av bostäder med påverkan på behov av skolplatser.

Norra Älvstranden och planprogrammet för Lindholmen tillsammans med utvecklingen av Backaplan kan generera nya eventuella elevflöden över älven mellan Hisingen och andra delar av Göteborg. Samtidigt finns kommande bostäder längs Litteraturgatan i närområdet. Den framtida utvecklingen av Frihamnen ligger längre fram i tiden och har i nuläget oklar tidplan avseende kommunal service och grundskola.

10. 2 Behovsdrivande faktor: befintliga verksamhetslokaler

Det finns 41 kommunala skolenheter i utbildningsområde Hisingen, såväl äldre stora stenskolor och mindre före detta folkskolor. Det finns en ökande skara av nybyggda skolor.

På flera av de äldre skolorna genomför stadsfastighetsförvaltningen kombinerade underhålls – och nybyggnadsprojekt. Det gäller till exempel Ryaskolan (byggår 1964), Rambergsskolan (1916), Bräckeskolan (1946), Toleredsskolan (1953), samt kommande år Jättestensskolan (1957), Bjurslätsskolan (1949) och Sjumilaskolan (1964). Gemensamt för dessa projekt är utdragna genomförandetider och komplicerade etapplösningar.

Det finns fortsatt en utmaning kring att hantera brist på platser i anpassad grundskola. Grundskoleförvaltningen har under 2023 beställt tidig utredning kring lokalförsörjning för ny anpassad grundskola i Kärra Centrum.

Samnyttjande och samlokalisering med förskolor har påverkan på möjlig expansion av grundskoleplatser bland annat i Norra Älvstranden.

Följande grundskolor och förskolor är samlokaliserade, samnyttjade på Hisingen:

- Amhultsgården anpassad grundskolan, förskolan Amhults Byväg 7 (Avgår 2024)
- Bjurslätsskolan F-6, förskolan Wieselgrensgatan 1
- Bärbysskolan F-6, förskolan Bärbyvägen 20
- Herrgårdsskolan F-6, förskolan Ceresgatan 16
- Kärraskolan F-9, förskolan Klockarevägen 2
- Kärrdalsskolan F-5, förskolan Myrekärrsvägen 45
- Lilla Trulsegårdsskolan F-3, förskolan Emelie Lejmans Väg 5
- Skutehagsskolan F-6, förskolan Skutehagsvägen 102
- Taubeskolan F-6, förskolan Astris Gata 5-7
- Tångensskolan F-6, förskolan Tångenvägen
- Älvegårdsskolan F-3, förskolan Lilleby Kronogård 70
- Björlandaskolan F-6, förskolan Nolviksvägen 3

- Rambergsskolan F-6, förskolan Övre Hallegatan 1B

Exempel på tidigare skolor som tidigare överlämnats till förskoleförvaltningen är Österrödsskolan och Snäckebergets skola i Torslanda. På Lerlyckeskolan i Tolered har förskolan Hemmansägaregatan 11 tagits över av grundskoleförvaltningen 2023 för att kunna realisera projekt för att ersätta Lerlyckeskolan på samma fastighet. Under 2023 har grundskoleförvaltningen och förskoleförvaltningen påbörjat arbete med en genomförandeplan för att samordna beroendena kring samlokalisering, samnyttjande.

10.2.1 Kapacitet i lokaler med tidsbegränsade avtal

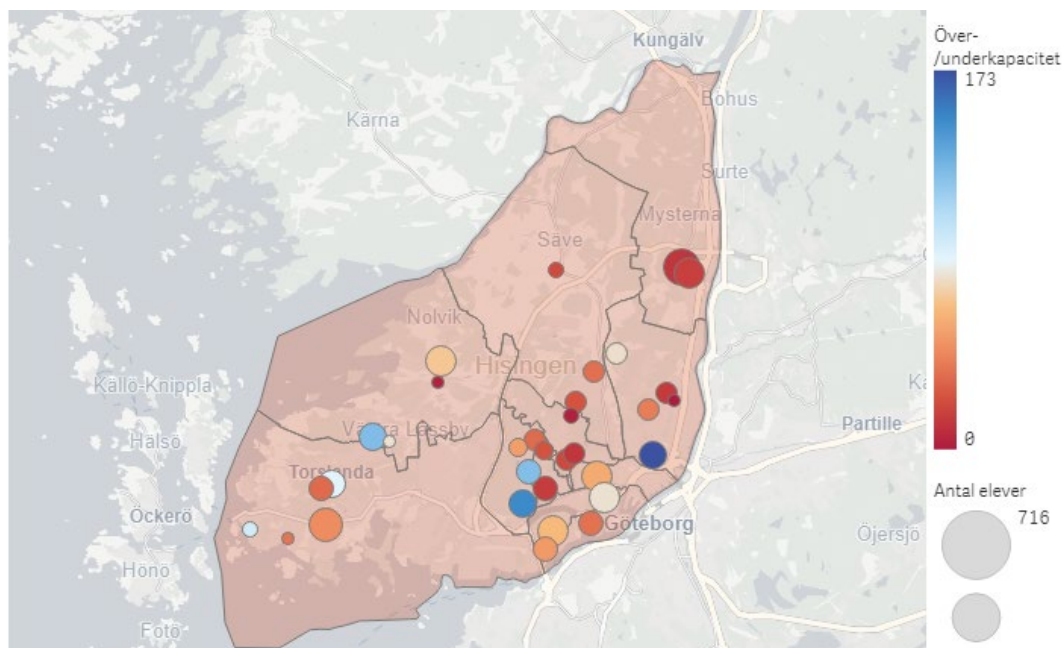
Det finns 2 500 platser i tidsbegränsade bygglov på Hisingen läsåret 2023/2024 varav 600 används för evakuering. Flertalet tidsbegränsade bygglov är etablerade under den tidigare stadsdelstiden, framför allt i tidigare Västra Hisingen med Noredsskolan, Älvegårdsskolan, Lillebyskolan, Björlandaskolan.

På Lillebyskolan, Björlandaskolan, Jättestensskolan, Santosskolan har grundskoleförvaltningen startat förstudier under 2023 för att ersätta befintliga tidsbegränsade bygglov med permanenta skolbyggnader. På Ryaskolan, Toleredsskolan, Tångensskolan ersätts tidsbegränsade bygglov vart efter som pågående projekt är genomförda.

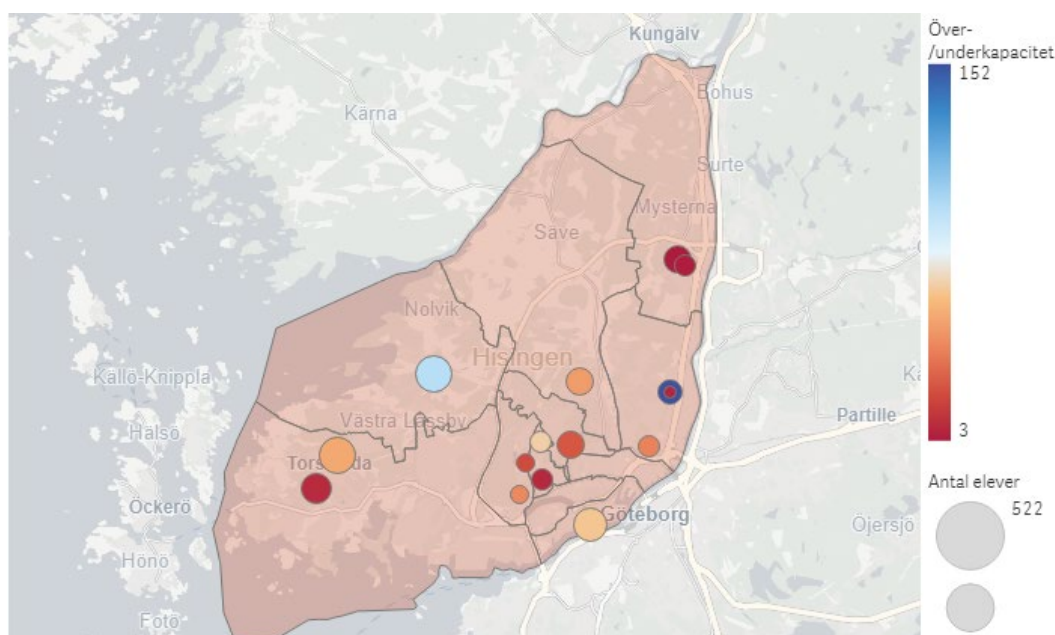
Hösten 2025 tillkommer ytterligare 700 platser varav hälften är evakuering. Syfte är evakuering och utökning av Lerlyckeskolan, samt utökning på Herrgårdsskolan. 200 platser avgår på Noredsskolan hösten 2024.

10.2.2 Kapacitet i grundskola

Kapacitetsökningar av grundskoleplatser sker främst genom nybyggnationer, anpassningar av befintliga verksamhetslokaler samt genom tidsbegränsade bygglov. De outnyttjade platserna är geografiskt spridda över de 41 grundskolorna i planeringsområde Hisingen.

Figur 16. Kapacitet gentemot antalet inskrivna elever per enhet läsåret 2023/2024 för årskurs F-6

Figur 17. Kapacitet gentemot antalet inskrivna elever per enhet 2023/2024 årskurs 7-9

Utifrån det stora geografiska området med långa avstånd och flertalet barriärer bland annat mellan Torslanda och Västra Biskopsgården, mellan Backa och Kärra-Rödbo försvårar användningen av Outnyttjad kapacitet.

Vid skolplaceringar matchar oftast inte förekomsten av tillgängliga skolplatser med grundskoleförvaltningens regelverk kring skolplaceringar utifrån den så kallade närhetsprincipen. Särskilt gäller detta för möjligheterna att placera blivande elever i förskoleklass.

10.2.3 Kapacitet i anpassad grundskola

På Hisingen finns sammanlagt cirka 240 platser inom anpassad grundskola. Anpassade grundskola på Hisingen finns på Olshammarskolan 1–9, Hinnebäcksskolan 1-9, Bjurslättsskolan F-6, Kärraskolan F-9, Landamäreskolan F-3, Svartedalsskolan 4–9, Torslandaskolan 7-9, Lundbyskolan 7-9 samt från och med hösten 2024 Nya Torslandaskolan F-6.

10.2.4 Teknisk status och underhållsbehov

Stadsfastighetsförvaltningens bedömer teknisk status och underhållsbehov enligt tre nivåer grön, gul, röd. Av stadsfastighetsförvaltningens bedömning av skolor på Hisingen framgår att cirka halva beståndet uppvisar brister som sannolikt behöver åtgärdas under lokalbehovsplanens period för att säkerställa lokalförsörjning och förhindra risker. Samtliga skolor i kategori röd är antingen tomställda eller tomställs 2024-2025, för att därefter ersättas av nya skolor.

Statusbedömning	Antal	Andel (procent)
Grön: objekt med god teknisk status	30	52 %
Gul: objekt med brister	20	34 %
Röd: objekt med stora/väsentliga brister	8	14 %

Tabell 20. Stadsfastighetsförvaltningens statusbedömning av kommunala grundskolor i utbildningsområde Hisingen våren 2024.

Stadsfastighetsförvaltningens planerar underhåll på följande skolor under 2025-2026:

- Lillebyskolan F-6: underhåll i hus C, hus A
- Ryaskolan F-6: hus A, B, C. Pågående projekt. Delvis evakuering till Sjumilaskolan F-6.
- Skutehagens skola F-6: Hus A, inre åtgärder, ytskikt.
- Toleredsskolan F-9: Pågående projekt kring hus A2, A3.

10.2.5 Projekt

Skolenhet	Typ av byggnation	Total kapacitet (Tillskapad kapacitet)	Behovsdrivande faktor	Förväntad leverans
Regnbågsgatan F-6	Ny skola	380 elever (380)	Expansion, ersätter tidsbegränsat bygglov	
Temperaturgatan F-6	Ny skola	570 elever (190)	Ersätter tidsbegränsat bygglov, expansion	
Santosskolan 7–9	Ny skola	550 elever (0)	Ersätter tidsbegränsat bygglov, expansion	
Backaplan 7–9	Ny skola	760 elever (760)	Expansion	
Kärra Centrum	Ny anpassad grundskola	25 elever	Ersätter Olshammarskolan, expansion	
Säve, F-6 skola i Säveområdet	Ny skola	380 - 570 elever (190-380)	Ersätter Bärbysskolan	
Tångensskolan F-6	Ny skola	380 elever (380)	Expansion	
Brudbergsskolan 7-9	Ny skola	740 (300+ 40)	Ersätter Skälltorpsskolan, expansion, anpassad grundskola	
Svenska balettsskolan	Ny skola	120 (0)	Ersätter tidsbegränsat bygglov	
Londongatan F-3 (Bräckeskolan)	Ny skola	400 (400)	Expansion	

Tabell 21. Beslut om tidig utredning, eller beslut om att starta förstudie i detaljplaneskede.

Skolenhet	Typ av projekt	Total kapacitet (Tillskapad kapacitet)	Behovsdrivande faktor	Förväntad leverans
Jättstensskolan F-9	Ombyggnad och ny skola	930 elever (280)	Ersätter tidsbegränsade bygglov, expansion	
Lillebyskolan F-6	Tillbyggnad	760 elever (190)	Ersätter tidsbegränsade bygglov, expansion	Nutid (1-5 år)
Lerlyckeskolan F-6	Ny skola	570 elever (190)	Ersätter Lerlyckeskolan	2028 Nutid (1-5 år)

Tabell 22. Beslut om att starta förstudie, juni 2024 (BP1)

Skolenhet	Typ av projekt	Total kapacitet (Tillskapad kapacitet)	Behovsdrivande faktor	Förväntad leverans
Bjurslätsskolan, produktionskök Matlandet	Ombyggnad	-	Underhåll	2026

Tabell 23. Beslut om inriktning och fortsatt projektering juni 2024 (BP 2)

Skolenhet	Typ av projekt	Total kapacitet (Tillskapad kapacitet)	Behovsdrivande faktor	Förväntad leverans
Noleredsskolan	Ny skola	570 elever (100)	Ersätter Noleredsskolan	2027

Lerlyckeskolan moduler	Evakuering	570 elever (190)	Ersätter Lerlyckeskolan	2025
Herrgårdsskolan moduler	Moduler för expansion	120 elever (120)	Expansion	2025
Gunnestorpsskolan F-6	Ny skola	570 elever (190)	Expansion	2026
Ryaskolan F-6	Ombyggnad	Oförändrat	Planerat Underhåll	2028
Bräckeskolan F-6	Ombyggnad	Oförändrat	Planerat Underhåll. expansion	2028
Toleredsskolan F-9	Ombyggnad	Oförändrat	Planerat Underhåll	2031

Tabell 24. Beslut om genomförande juni 2024 (BP 3)

10.3 Behovsdrivande faktor: Mål

På Hisingen finns i nuläget sju grundskolor som inte möter den så kallade skolenhetsutredningens principer utifrån skolstruktur och vad som kan betraktas som en bärkraftig skolenhet, svenska Balettskolan ej medräknad. Det gäller Kärrdalsskolan F-5, Bärbyskolan F-6, Lilla Trulsegårdsskolan F-3, Älvegårdsskolan F-3, Hjuviksskolan F-3, Hällsviksskolan F-3, Landamäreskolan F-3.

Det saknas i nuläget fastställd långsiktig inriktning för skolorna bortsett för Bärbyskolan där det finns ett lokalförsörjningsuppdrag i syfte att utreda en ny F-6 skola i Säveområdet. Beslut om att omstrukturera Ryaskolan F-9, Sjumilaskolan F-9 i Västra Biskopsgården till F-6 skolor realiseras under 2024. En fullständig redogörelse för hur skolorna i området uppfyller skolenhetsutredningens principer finns i bilaga 1.

10.4 Lokalbehovsanalys

Hisingen är det barnrikaste utbildningsområdet inom Göteborg Stad när det gäller antalet barn i ålder 6–15 år. Hisingen är även det största geografiska utbildningsområdet med varierande befolkningsutveckling och stora skillnader i socioekonomiska förutsättningar.

Inom nutid (1-5 år) behöver ett underskott av skolplatser i Lundby hanteras med tidsbegränsade bygglov för att därefter i närtid kunna lösas ut genom att realisera nya F-6 skolor på Lerlyckeskolan, Jätttestensskolan, Regnbågsgatan, Bräckeskolan.

Inom närtid behöver lokalförsörjningen avseende grundskolor säkerställas utifrån större planprogram för Skra bro i Björlanda, Biskopsgården, Lindholmen, Backaplan, Litteraturgatan. Framöver finns kommande detaljplaner för centrala Torslanda.

Detaljplaner vid Brunnsbo samt planprogram för Lindholmen, Frihamnen, Backaplan tillsammans med nya kommunikationer genom stadsdelarna och över under älven kommer kunna påverka elevflöden.

För att framöver kunna renovera, utöka eller ersätta befintliga skolor kommer det krävas tidsbegränsade bygglov. Långa besluts- och handläggningstider, stora svårigheter att hitta lokaliseringar och att säkerställa tidsbegränsade bygglov innebär en stor utmaning för grundskoleförvaltningen inom utbildningsområde Hisingen.

Förstudier med nya skolor eller nya skolbyggnader för att ersätta 1 900 platser i tidsbegränsade bygglov behöver realiseras i nutid (1-5 år). Hösten 2025 tillkommer ytterligare 700 platser för

evakuering och utökning av Lerlyckeskolan, samt utökning på Herrgårdsskolan. Grundskoleförvaltningen har givit stadsfastighetsförvaltningen att ersätta samtliga tidsbegränsade bygglov på Hisingen.

Samtidigt med bostadsexpansionen i Centrala delarna av Hisingen förväntas en fortsatt minskning av antal barn i Hisingens ytterområden såsom Torslanda och Kärra.

Flertalet kombinerade så kallade investerings – och reinvesteringsprojekt som initierats av stadsdelsnämnderna är alltså pågående med mycket långa genomförandetider. Begränsade byggrätter, bevarandevärden när det gäller befintliga skolbyggnader och skyddsbestämmelser begränsar på flera ställen möjligheterna att utöka befintliga skollokaler.

Anpassad grundskola

Grundskoleförvaltningen beställde 2021 en förstudie kring olika alternativ för den anpassade grundskolan Olshammarsskolan i Backa. Då förstudien föregick skolenhetsutredningen är förstudiens slutsatser om att ersätta skolan på befintlig plats inte längre förenliga med gällande principer kring samlokalisering.

Våren 2023 beställde grundskoleförvaltningen ett lokalförsörjningsuppdrag på ny anpassad grundskola 1–9 i Kärra centrum som ersätter Olshammarsskolan. Målbild är att den nya skolan bildar en sammanhållen skolenhet med den befintliga Kärraskolan och därmed uppfyller skolenhetsutredningens principer om stadier och samlokalisering.

Parallellt utreds om Olshammarsskolan kan lokaliseras i befintlig lämplig skolbyggnad för att säkerställa tidplan och minska ekonomiska konsekvenser. Alternativet kommer att innebära avsteg från skolenhetsutredningens principer.

Nya platser i anpassad grundskola tillförs i Lundbyskolan 7–9, Torslandaskolan F-6 inom nutid. Säkerställd tidplan saknas i nutid för projektet Brudbergsskolan med cirka 40 planerade skolplatser i anpassad grundskola.

Svenska balettskolan

Den svenska balettskolan är samlokaliserad med Skälltorpsskolan 7–9 i Backa. All teoretisk undervisning på skolan bedrivs i moduler med tidsbegränsade bygglov som når sin teoretiska gräns 2030. Under hösten 2023 gav grundskolenämnden stadsfastighetsförvaltningen i uppdrag att utreda ny lokalisering för Svenska Balettskolan. Ett uppdrag pågår i stadsfastighetsförvaltningens regi för en ny lokalisering med goda kommunikationer såväl lokalt som regionalt då skolan har ett regionalt upptagningsområde.

Kärra-Rödbo

Det finns två grundskolor i Kärra-Rödbo; Klarebergsskolan F-9 och Kärraskolan F-9.

En framtida utbyggnad av bostäder planeras att mötas av ny F-6 skola i Gerrebacka. Med två befintliga F-9 skolor i Kärra Centrum kan det innebära att skolenhetsstrukturen behöver ses över utifrån den höga försörjningsgraden i Kärra.

Ett inflöde av elever från Nordost begränsar i nuläget möjligheten att erbjuda skolplats åt nyinflyttade elever i årskurs 7–9 i Kärra. Ett lokalförsörjningsuppdrag på en ny anpassad grundskola i Kärra som ersätter Olshammarsskolan i Backa är beställt våren 2023. Den nya skolan blir organisatoriskt en ny skolenhet med Kärraskolan.

Backa

Det finns sju grundskolor i Backa; Skogomeskolan F-6, Skälltorpsskolan 7-9, Olshammarskolan 1-9 som är anpassad grundskola, Backaskolan F-6, Ellen Keyskolan F-6 och Brunnsboskolan F-9.

Arbetet med att ersätta Skälltorpsskolan 7-9 i Backa startades redan 2014 av stadsdelsnämnden Norra Hisingen. Uppdraget har fått ovanligt lång genomförandetid av olika anledningar.

Tidigare förstudie beställd av grundskoleförvaltningen avbröts 2023 då skyfallsproblematik upptäcktes i detaljplanearbetet. En ny förstudie inom detaljplan pågår för ny 7-9 skola som ersätter Skälltorpsskolan på den tidigare Brudbergsskolans fastighet. Tidplanen för den nya skolan inom nutid (1-5 år) är inte säkerställd i nuläget.

Den befintliga kapaciteten på Backaskolan F-6 och Ellen Keyskolan F-6 i Backa bedöms inte kunna ökas avsevärt över tid. Initiala överytor på den nya 7-9 skolan kan därför behöva nyttjas som F-9 skola fram till dess en ny F-6 skola färdigställs på den nuvarande Skälltorpsskolans plats.

På Brunnsboskolan finns samtidigt utmaning att fylla kapacitet över tid i äldre åldrar. Skogomeskolan F-6 är uppförd med möjlig utbyggnad av ytterligare etapp för att möta ett framtida behov av skolplatser i Skogome och Lillhagen.

Kvillebäcken – Kärrdalen/Slättadamm

Kvillebäcken (mellanområde inom planeringsområde)

Det finns två grundskolor i Kvillebäcken; Lundbyskolan 7-9 och Bjurslättsskolan F-6.

Planprogrammet för Backaplan innehöll ursprungligen tre F-6 skolor och en 7-9 skola. I en gemensam avsiktsförklaring omvandlades ytan för en av F-6 skolorna till yta för förskola. Kvar finns två F-6 skolor med vardera 380 platser, samt en ny 7-9 skola med 760 platser. Förstudie i planskede för nya 7-9 skolan har pausats efter beslut av stadsbyggnadsnämnden kring placering av områdets förskolor.

För att möta behov av kapacitet inom planprogrammet behöver den nya 7-9 skolan sannolikt fungera som F-9 skola i en övergångsperiod av tre till fem år. Tidplanen för den nya 7-9 skolan behöver säkerställas för att undvika att det helt saknas kommunal service när det gäller grundskola vartefter bostäder färdigställs på Backaplan.

Kärrdalen/Slättadamm (mellanområde inom planeringsområde)

Det finns tre grundskolor i Kärrdalen/Slättadamm; Kärrdalsskolan F-5, Toleredsskolan F-9 och Lerlyckeskolan F-6.

Förstudie pågår sedan 2020 för ny F-6 skola med 570 platser som ersätter och utökar befintliga Lerlyckeskolan F-6. Då det funnits beroenden till Förskoleförvaltningen har förstudien under en period varit pausad. I nuläget väntar stadsfastighetsförvaltningen på en inriktning kring sänkta produktionskostnader.

Lerlyckeskolan är beslutad att evakueras till moduler med 570 platser vid Slätta Damm IP hösten 2025. Det finns flertalet risker kring tidplanen utifrån handläggningstider av bygglov samt långa beslutsvägar som genom nämnder, kommunstyrelse, kommunfullmäktige.

En temporär utökning på Kärrdalsskolan F-5 i syfte att tillföra tillfällig kapacitet inför hösten 2023 respektive 2024 har pausats. Nytt beslut tas hösten 2024.

På Toleredsskolan F-9 pågår större projekt med nya byggnader och ombyggnad av befintliga byggnader. Projektet har genom flera omtag fått en mycket lång genomförandetid. Preliminär tidplan för slutgiltigt färdigställande beräknas till 2031.

Kyrkbyn-Rambergssdagen- Norra Älvstranden

Kyrkbyn-Rambergssdagen (mellanområde inom planeringsområde)

Det finns två grundskolor i Kyrkbyn-Rambergssdagen; Bräckeskolan F-6 och Rambergsskolan F-6.

Pågående projekt på Bräckeskolan F-6 har haft som inriktning att möjliggöra omvandling av skolan till en F-3 respektive 4-9 organisation tillsammans med ny skolbyggnad vid Londongatan. Behovet av platser i skolår 7-9 har minskat vilket gör att ny inriktning hos grundskoleförvaltningen är att bibehålla Bräckeskolan som en F-6 skola inom nutid. Det kan innebära att den nya skolbyggnaden vid Londongatan inte behövs inom nutid, samt att tidplan för detaljplanens genomförande påverkas.

Norra Älvstranden (mellanområde inom planeringsområde)

Det finns tre grundskolor i Norra Älvstranden; Taubeskolan F-6, Herrgårdsskolan F-6 och Santosskolan 7-9.

Planprogram på Lindholmen pågår, det är oklart med tidplan för planprogram för Frihamnen. Nya kommunikationer såsom gång/cykelbro och spårvagnstunnel knyter i framtiden Norra Älvstranden samman med Centrum, Frihamnen, Backaplan.

Taubeskolan samnyttjas med förskoleförvaltningen vilket hindrar en ökning av skolans kapacitet. Det saknas i nuläget en långsiktig lösning för hur förskolan ska kunna ersättas. Bullerförhållanden omkring Taubeskolan har tidigare hindrat provisoriska lösningar.

Herrgårdsskolan delar fastighet med förskolan Ceresgatan, vilket begränsar en permanent expansion av skolan. Skolan har ett mycket strategiskt läge i området. Stadsfastighetsförvaltningen har i mars 2024 beställt en stadsutvecklingsidé för att utreda förutsättningar att utöka Herrgårdsskolan. Uppdrag för att utöka skolan med temporära moduler pågår parallellt, där målbild är verksamhetsstart inför läsåret 2025/2026.

Detaljplan startade våren 2023 för ny F-6 grundskola med 380 platser på Regnbågsgatan. Fastigheten har tidigare varit del av Lindholmens varv med förväntade stora kostnader för bland annat marksanering och skyfallshantering. I juni 2024 är fortfarande flera förutsättningar gällande genomförbarhet, hållbarhet samt ekonomiska konsekvenser inte utredda.

På Santosskolan behöver tidsbegränsade bygglov ersättas med permanent ny skolbyggnad, eller permanentas i ny detaljplan före tidsbegränsat bygglov löper ut 2030. Det är i nuläget oklart om skolan kommer att kunna utökas. Santosskolan kommer att påverkas av arbetet med ny spårvägsförbindelse under Göta Älv där arbetsområde riskerar att skära av säkra skolvägar samt leveransflöde till och från skolan.

Södra Torslanda

Det finns sju grundskolor i Södra Torslanda; Hjuviksskolan F-3, Hällsviksskolan F-3, Skutehagsskolan F-6, Nordlyckeskolan 7-9, Torslandaskolan F-6, Noredsskolan F-6 och Torslandaskolan 7-9.

Befolkningsprognos präglas av fortsatt minskning av barn i ålder 6-15 år. Det är samtidigt oklart status kring tidigare planer på en fristående skola i syfte att möta etablering av ny batterifabrik efter 2025. Hösten 2024 tillförs fler skolplatser genom nya Torslandaskolan F-6, även inom anpassad grundskola.

Beslut finns att evakuera Noleredsskolan till befintliga moduler vid Hjuviksvägen, samt till Torslandaskolan F-6/7-9 hösten 2024.

Den nya Noleredsskolan F-6 etapp 1 beräknas att färdigställas inför hösten 2027. En framtida etapp 2 ska kunna tillföra ytterligare 190 platser. På längre sikt behöver möjligen kapacitet utökas i skolor 7–9 för att inte skapa en strukturell obalans. Möjlighet finns till ytterligare etapp på Nordlyckeskolan 7-9. Anpassad Grundskola på Amhultsgården överförs till nya Torslandaskolan F-6 hösten 2024.

Björlanda

Det finns fem grundskolor i Björlanda; Björlandaskolan F-6, Lilla Trulsegårdsskolan F-3, Trulsegårdsskolan 7-9, Älvegårdsskolan F-3 och Lillebyskolan F-6.

Samtliga F–6 skolor utom en är samlokaliserade med förskolor. Stadsbyggnadsnämnden tog i februari 2023 beslut att lyfta ur detaljplan med ny F-6 grundskola med 570 platser i Kvislungeby från startplanen 2023. Det är nuläget oklart hur framtiden för detaljplanen ser ut. Inför kommande detaljplaner i Björlanda behöver risker omhändertas så att utbyggnad av bostäder möts av kommunal service gällande grundskola.

Som kompensatoriska åtgärder har grundskoleförvaltningen under hösten 2023 beställt förstudier för att ersätta tidsbegränsade bygglov samt utreda utökning av skolplatser på Björlandaskolan F-6 och Lillebyskolan F-6. För att möta behov av skolplatser i skolor 7-9 kommer möjligen Trulsegårdsskolan 7–9 behöva expandera under 2030-talet.

Älvegårdsskolan F-3 uppfyller inte skolenhetsutredningens principer kring en bärkraftig skolenhet samt har paviljonger med tidsbegränsade bygglov.

Tuve-Säve

Det finns fem grundskolor i Tuve-Säve; Bärbyskolan F-6, Tångensskolan F-6, Glöstorpskolan 4-9, Gunnestorpskolan F-6 (evakuerad till Tångensskolan) samt Hinnebäcksskolan 1-9 som är anpassad grundskola.

De långa avstånden mellan Kärra, Skogome, Björlanda och Tuve försvårar skolplaceringar för elever i förskoleklass som bor i Säveområdet. Ett pågående lokalförsörjningsuppdrag pågår för att utreda ny framtida skola inom Säveområdet. Bärbyskolan F-6 ligger inom Försvarmaktens intresseområde för skjutfält och kommer inte kunna tillföras nya permanenta skolbyggnader framöver.

I Tuve är Gunnestorpskolan F-6 evakuerad till Tångensskolan samt till Glöstorpskolan. Den nya Gunnestorpskolan ersätter äldre en skolbyggnad och ska möta en förväntad framtida ökning av barn, vilket ger möjlighet till nyttjande av Glöstorpskolan som 7-9 skola enligt ursprunglig tanke.

Förstudie i planskede pågår för Tångensskolan F-6. Detaljplanen ger möjlighet att utreda framtiden för Tångensskolan gentemot fortsatt befolkningsutveckling i Tuve. Stadsfastighetsförvaltningens har tidigare gjort bedömning att Tångensskolans status och skick kommer kräva åtgärder inom nutid (1-5 år).

Västra Biskopsgården

Västra Biskopsgården (mellanområde inom planeringsområde)

Det finns fyra grundskolor i Västra Hisingen; Landamäreskolan F-3, Nya skolan Länsmansgården F-3, Sjumilaskolan F-6 och Ryaskolan F-6.

Det innebär att elever i kommunal skola i skolår 7-9 går i skola utanför Västra Biskopsgården. Förstudie inom detaljplan pågår för ny F-6 skola för 570 elever vid Temperaturgatan för att ersätta tidsbegränsade bygglov på Nya Skolan Länsmansgården F-3 före 2031. Grundskoleförvaltningens inriktning är att den nya skolan följer konceptet "Skola som arena" där skolan är tillgänglig för kultur och föreningsliv i närområdet.

I planprogrammet för Biskopsgården fanns tidigare en ny F-6 skola vid Rimfrotagatan samt en ny 7-9 skola vid Sommarvädersgatan. I det antagna programmet lyftes 7-9 skolan ut och ersattes inte, medan F-6 skolan ersattes med nya detaljplanen för Temperaturgatan. Det saknas i nuläget planerad expansion av skolplatser för elever i årskurs 7-9 i Biskopsgården. Samtidigt har grundskolenämnden beslutat om omstrukturering av Ryaskolan och Sjumilaskolan från F-9 skolor till F-6 skolor.

Östra Biskopsgården

Östra Biskopsgården (mellanområde inom planeringsområde)

Det finns två skolor i Östra Biskopsgården; Svartedalsskolan 4-9 och Jättestensskolan F-9.

Grundskoleförvaltningen har i september 2023 beställt en förstudie för att ersätta tidsbegränsade bygglov på Jättestensskolan F-9, samt utreda förutsättningar för en utökning av Jättestensskolan F-9 till motsvarande tre paralleller i skolår F-6, fyra paralleller i år 7-9. Jättestensskolan bedöms ha ett mycket bra geografiskt läge utifrån att stödja integration och möten mellan elever från olika socioekonomiska områden. Genom att möjliggöra en förändrad skolstruktur på Jättestensskolan möjliggörs att elever kan söka sig till skolan genom skolval även inför skolår sju.

11. Utbildningsområde Nordost

Figur 18. Utbildningsområde Nordost med respektive mellanområden

Utbildningsområde Nordost består av de tidigare stadsdelsnämnderna Angered, Östra Göteborg och en mindre gränsjustering mot Örgryte-Härlanda.

För att uppnå bättre planeringsförutsättningar och ge förutsättningar att greppa lokala variationer har utbildningsområdet delats upp i sju planeringsområden enligt tabellen nedan.

Nordost rymmer stora geografiska barriärer mellan planeringsområdena och en låg grad av bostads-exploatering.

En stor andel elever i Nordost går i skola utanför det egna planeringsområdet.

En generell överkapacitet av skolplatser finns. Tillgängliga skolplatser är ofta utspridda på många skolor och årskurser. Det gör det svårt att utnyttja skolplatserna mer effektivt.

Ett stort antal skolenheter möter inte skolenhetsutredningens principer om volym och stadindelning. För att säkerställa större skolenheter och kunna utnyttja platserna mer effektivt behöver kapacitetsökningar ske på vissa befintliga skolor. Det ger möjlighet att lämna andra skolenheter.

Skolplatser i anpassad grundskola behöver säkerställas genom att platser i grundskola ställs om till anpassad grundskola.

Behov av skolplatser skiljer sig åt inom utbildningsområde. I till exempel Gamlestaden-Utby finns ett ökat behov av skolplatser till följd av bostadsbyggnation.

Geografiska förutsättningar i kombination med grundskoleförvaltningens regelverk och befintliga kommunikationer, befintligt vägnät påverkar förutsättningar i samband med skolplaceringar.

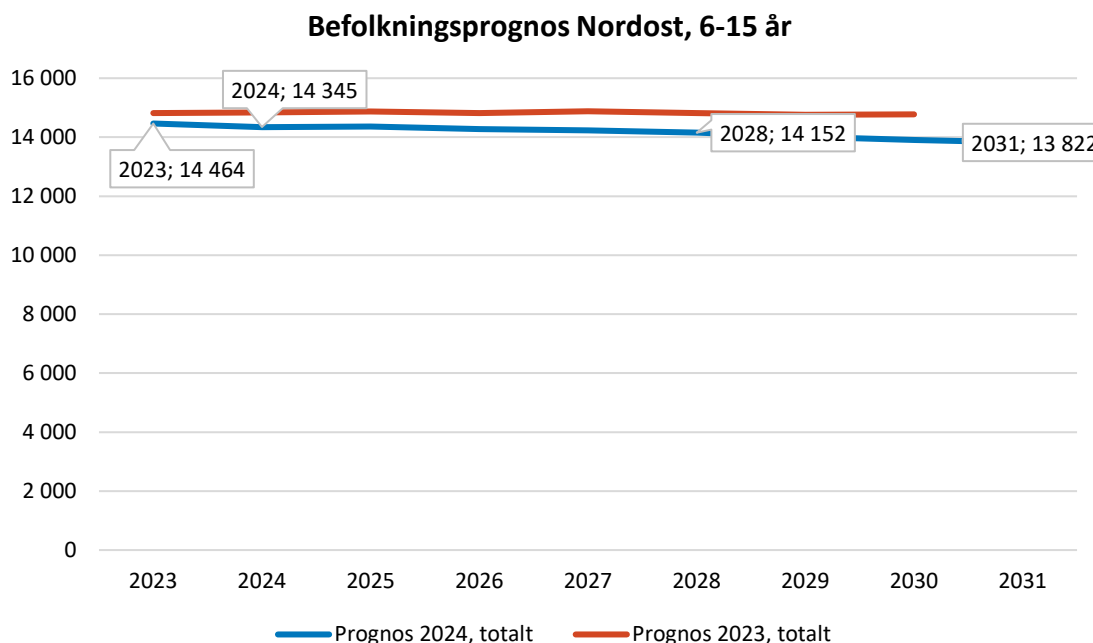
Planeringsområde	Skolenheter
1 Östra Angered	Bergumsskolan F-9, Björsaredsskolan F-3, Gunnilseskolan F-6
2 Bergsjön	Backegårdsskolan F-6, Bergsjöskolan F-9, Gärdsmosseskolan F-6, Sandeklevsskolan F-9, Solbackeskolan F-6
3 Gamlestaden- Utby	Fjällboskolan F-5, Gamlestadsskolan F-9, Kvibergsskolan F-9, Utbynässkolan F-3
4 Kortedala	Utmarksskolan 4-9, Ramsdalsskolan F-3, Gärdssåskolan 4-9, Talldungeskolan F-3
5 Södra Angered	Bergsgårdsskolan F-6, Emmaskolan F-3, Eriksboskolan F-6, Hammarkullsskolan F-3, Lärjeskolan F-9, Nytorpsskolan 4-9
6 Centrala Angered	Gunnaredsskolan F-3, Rannebergsskolan F-3, Vättleskolan 4-9
7 Norra Angered	Gårdstensskolan 4-9, Lilla Gårdstensskolan F-3, Långmosseskolan F-3, Lövgärdesskolan 4-9, Råvebergsskolan F-3, Tretjärnsskolan F-3

Tabell 25. Planeringsområden och tillhörande skolor i utbildningsområde Nordost

11.1 Behovsdrivande faktor: befolkningsmässiga förändringar

11.1.1 Befolkningsprognos nutid och närtid

Under planeringshorisonten nutid (2024 till 2028) förväntas befolkningen i stadsområde Nordost minska med 193 barn i åldern 6-15 år. Befolkningsprognosen förväntas därefter sjunka ytterligare med totalt 330 barn i närtidsperspektivet (2028-2031). Totalt sett innebär det att befolkningen förväntas sjunka med 523 barn under de kommande åtta åren. Som framgår av diagrammet nedan innebär 2024 års prognos en nedskrivning jämfört med 2023 års prognos. Befolkningsminskningen i Nordost förväntas ske främst i åldern 6-12 år, medan den i åldern 13-15 år förväntas vara relativt oförändrad.

Figur 19. Befolkningsprognos 2023 och 2024 för utbildningsområde Nordost, barn i ålder 6-15 år

I Norra Angered sjunker befolkningen i åldern 6-12 år i såväl nutids som närtidsperspektivet, vilket ger en total minskning med 104 barn. I åldern 13-15 år förväntas däremot en ökning med 51 barn i nutidsperspektivet och en oförändrad befolkning i närtidsperspektivet. I det närliggande planeringsområdet Centrala Angered sjunker befolkningen något i åldern 6-12 år i nutidsperspektivet

och ytterligare i närtidsperspektivet. I åldern 13-15 år förväntas befolkningen vara relativt oförändrad i såväl nutids som närtidsperspektivet.

Precis som i 2023 års prognos förväntas den största minskningen av befolkningen ske i planeringsområde Södra Angered både i nutids- och närtidsperspektivet. Minskningen förväntas ske i åldern 6-12 år, medan befolkningen i åldern 13-15 år förväntas vara relativt konstant. Under prognosperioden förväntas antalet barn i åldern 6-12 i Södra Angered minska med 213 barn. I Östra Angered förväntas befolkningen sjunka i åldern 6-12 år och vara relativt konstant i åldern 13-15 år.

Kortedala förväntas precis som tidigare år en minskning av antalet barn i åldern 6-12 år, både i nutids- och närtidsperspektivet. Kortedala följer även mönstret i Nordost i stort med en relativt oförändrad befolkning i åldern 13-15 år.

Befolkningsprognosen i Bergsjön visar på en sjunkande befolkning i åldern 6-12 år och en ökning i åldern 13-15 år. Jämfört med 2023 års prognos har den förväntade ökningen i åldern 13-15 år skjutits fram från 2029 till 2030. Ökningen i åldern 13-15 år har även skruvats ner jämfört med tidigare år.

Gamlestaden-Utby är precis som i 2023 års prognos det område i Nordost som sticker ut med en ökning i befolkningen i åldern 6-12 år i nutids- och närtidsperspektivet. I åldern 13-15 år förväntas en ökning befolkningen i nutidsperspektivet och därefter en relativt oförändrad befolkning i närtidsperspektivet.

F-6	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Bergsjön	1 836	1 844	1 811	1 785	1 777	1 741	1 709	1 730
Centrala Angered	1 035	1 033	1 024	1 029	1 021	997	981	963
Gamlestaden-Utby	1 338	1 353	1 376	1 396	1 403	1 408	1 414	1 420
Kortedala	1 332	1 326	1 291	1 272	1 252	1 207	1 181	1 159
Norra Angered	1 867	1 872	1 861	1 859	1 824	1 818	1 792	1 762
Södra Angered	1 916	1 900	1 852	1 810	1 788	1 756	1 714	1 703
Östra Angered	798	775	770	768	744	740	743	732

Tabell 26. Befolkningsprognos i åldern 6-12 år i utbildningsområde Nordost

7-9	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Bergsjön	758	758	755	757	782	784	793	795
Centrala Angered	487	485	488	479	480	487	496	494
Gamlestaden-Utby	553	567	576	574	584	577	580	575
Kortedala	509	510	519	520	520	519	520	518
Norra Angered	749	753	767	790	804	813	810	800
Södra Angered	785	792	813	807	795	783	777	783
Östra Angered	384	393	375	380	376	384	398	389

Tabell 27. Befolkningsprognos i åldern 13-15 år i utbildningsområde Nordost

Pågående bostadsexpansion (ingår i befolkningsprognosen)

I Gamlestaden finns en pågående bostadsexpansion som förväntas generera cirka 3000 bostäder exklusive studentbostäder och bostäder med särskild service. Majoriteten av bostäderna förväntas levereras inom ramen befolkningsprognosen.

I **Bergsjön** finns ett planprogram som antogs 2016 som sammantages visade på en möjlighet att tillföra cirka 2500 nya bostäder. En del av programmet är genomfört och utbyggt, medan det för cirka 1200 bostäder finns pågående detaljplaner.

Fram till 2030 finns planer på cirka 1300 bostäder i Angered. Bostäder tillförs framför allt i Angereds centrum, Hjällbo, Hammarkullen och centrala Angered.

11.1.2 Flyttmönster och var eleverna går i skola

I Nordost går cirka 24 procent av eleverna i fristående skolor, vilket kan jämföras med 22 procent i staden som helhet. En majoritet av eleverna går på fristående skolor i Nordost, men några fristående skolor i andra utbildningsområden attraherar ett stort antal elever från utbildningsområdet. Andel elever som går på kommunal eller fristående skolor utanför det egna planeringsområdet skiljer sig åt mellan olika områden. I Östra Angered och Gamlestaden-Utby går de flesta eleverna i skola i samma planeringsområde som de bor, även om en visst tapp av elever under årskurs 7-9.

Norra Angered är det område som har störst andel elever som inte går i skola i samma planeringsområde som de bor. I Norra Angered är försörjningsgraden 73 procent i förskoleklass, 56 procent i årskurs 4 och 46 procent i årskurs 7. I andra områden sker ett markant tapp av elever först i de högre årskurserna. I Bergsjön går 71 procent av alla elever i f-klass i skola i samma planeringsområde som de bor och 60 procent av alla i årskurs 6. Ett stort tapp av elever sker därefter i samband med årskurs 7 då endast 38 procent av eleverna i årskurs 7 går i skola i samma mellanområde som de bor.

11.1.3 Befolkningsutveckling efter prognos (åtta år och framåt)

I Hjällbo i Södra Angered finns ett program för stadsutveckling som godkändes av byggnadsnämnden (numera stadsfastighetsnämnden) 2022-12-13 som innebär cirka 1200 nya bostäder, varav en del kan leverera bostäder efter befolkningsprognosen slut. Utöver Hjällbo kan ny bebyggelse ske i Angered centrum, men även Hammarkullen, Lövgärdet, Rannebergen och Gårdsten.

En del av bostadsexpansionen i Gamlestaden på cirka 3000 bostäder förväntas leverera bostäder efter befolkningsprognosen slut. I norra Kortedala finns en pågående detaljplan som förväntas generera cirka 500-600 bostäder.

11.2 Behovsdrivande faktor: befintliga verksamhetslokaler

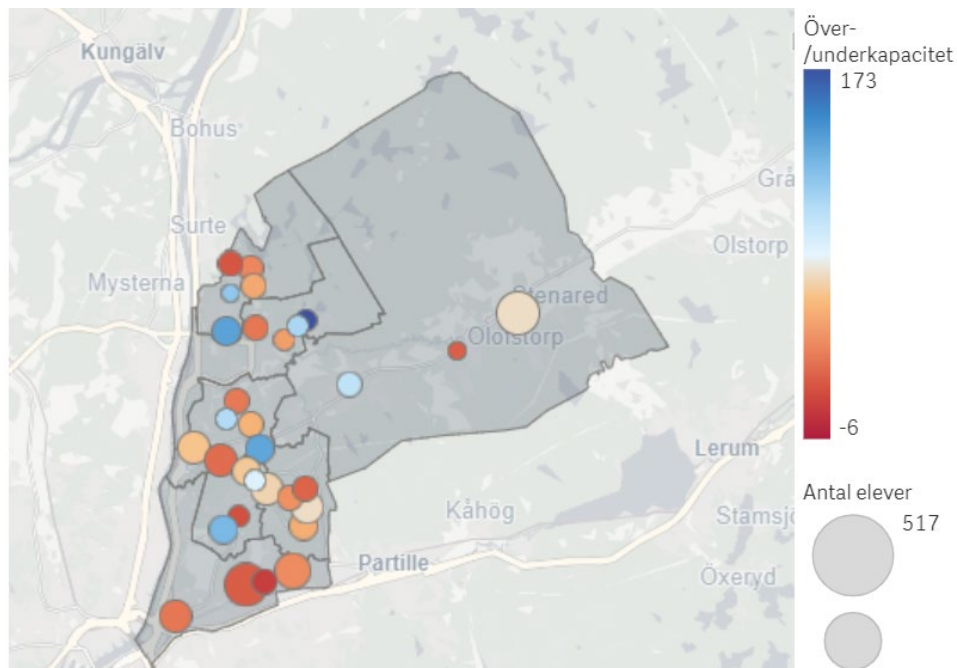
11.2.1 Kapacitet i lokaler med tidsbegränsade avtal

I Nordost finns totalt cirka 870 platser i grundskolan i tillfälliga bygglov. Samtliga platser är expansionspaviljonger, dvs inte evakueringsmoduler i pågående projekt. Det motsvarar cirka åtta procent av platserna i årskurs F-6 och cirka tre procent av platserna i årskurs 7-9. Drygt hälften av platserna i tillfälligt bygglov finns i Östra Göteborg.

11.2.2 Kapacitet i grundskolan

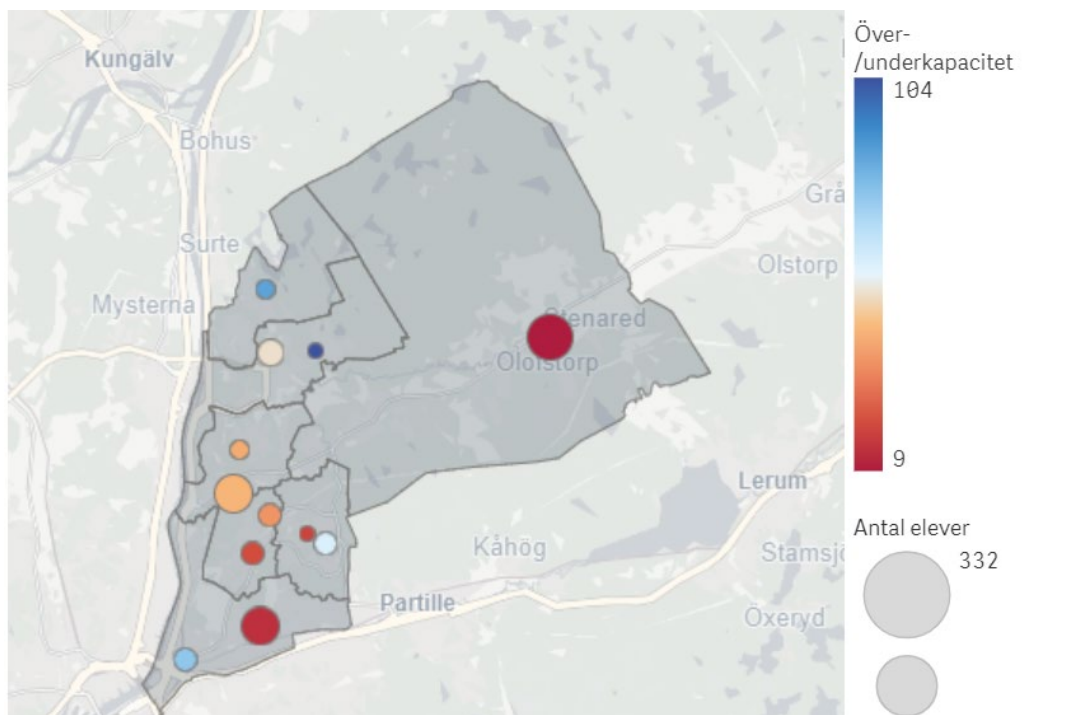
Kapaciteten i grundskola utgår från det pedagogisk maxkapaciteten oktober 2023 jämfört med antal inskrivna elever oktober 2023. Det innebär att kapacitet som tillkommit efter det inte är medräknat. I Nordost finns en generell överkapacitet, men antalet platser är utspridda på samtliga årskurser och skolor.

Av bilden nedan, över och underkapacitet per enhet läsåret 2023/2024, årskurs F-6 framgår att överkapaciteten i årskurs F-6 varierar från -6 till 173 platser. Planeringsområde Utby/Gamlestaden avviker från utbildningsområdet i stort och ingen överkapacitet i årskurs F-6.

Figur 20. Kapacitet vs inskrivna elever per enhet läsåret 2023/2024 för årskurs F-6

Av bilden nedan, över och underkapacitet per enhet läsåret 2023/2024, årskurs 7-9 framgår att överkapaciteten i årskurs 7-9 varierar från 9 till 104 platser. Spannet när det gäller lediga platser är därmed inte lika stort som i årskurs F-6 och överkapaciteten är generellt lägre i årskurs 7-9. Precis som för årskurs F-6 är det en stor överkapacitet i Norra och Centrala Angered. Till skillnad från årskurs F-6 finns viss överkapacitet i Gamlestaden, men här finns en stor variation inom utbildningsområdet. I Östra Angered finns nästan ingen överkapacitet.

Figur 21. Kapacitet vs inskrivna elever per enhet 2023/2024 årskurs 7-9

11.2.3 Kapacitet i anpassad grundskola

I Nordost finns totalt 364 platser i anpassad grundskola. Det motsvarar 36 procent av stadens totala elevantal. I Nordost finns det en verksamhet som motsvarar skolenhetsutredningens förslag om förstärkt spår för inriktning mot neuropsykiatriska flerfunktionsnedsättningar i behov av kompletterande kommunikation i Gamlestaden-Utby. Ett spår med elever med särskilda fysiska funktionsnedsättningar saknas. Två av sju planeringsområden; Kortedala och Östra Angered saknar platser i anpassad grundskola.

11.2.4 Teknisk status och underhållsbehov

Det finns 32 skolenheter i Nordost. Av stadsfastighetsförvaltningens statusbedömning av Nordost skolor framgår att cirka hälften av skolorna har status gul vilket betyder att de är ”objekt med brister som behöver åtgärdas under planperioden för att uppfylla mål för lokalförsörjning och förhindra risker”. Cirka 22 procent av objekten har ”stora/väsentliga brister i den tekniska statusen eller som inte uppfyller lagar och myndighetskrav”.

Tabell 28. Stadsfastighetsförvaltningens statusbedömning av kommunala grundskolor i utbildningsområde Nordost våren 2024.

Statusbedömning	Antal	Andel
Grön: objekt med god teknisk status	9	28 %
Gul: objekt med brister	16	50 %
Röd: objekt med stora/väsentliga brister	6	22 %

Under 2025 planeras bland annat följande underhåll ha påverkan på verksamheten:

- Backegårdsskolan F-6 – Invändig målning hus A, E och F samt byte mattor i hus A och E
- Bergsjöskolan F-9 – storkök samt målning ytskikt hela skolan (kan eventuellt flyttas fram)

- Björsaredsskolan F-6 – invändiga ytskikt i hela skolan
- Gärdsåsskolan – invändig och utvändig renovering av idrottshallen hus E
- Lövgärdsskolan 4.9 – invändigt underhåll
- Nytorpsskolan 4-9 – evakuering i flera etapper med start 2025
- Talldungeskolan F-3 – Renovering av WC och byte av undertak och belysning hus A och B

Planerat underhåll för 2026 beställs fram under hösten 2026, men underhåll med påverkan på verksamheten planeras ske på följande skolor:

- Bergumskolan F-9 – delvis evakuering inom befintlig skola
- Gärds mosseskolan F-6 – Invändig renovering samt fasadåtgärder hus A och B
- Långmosseskolan F-3 – Invändigt underhåll, hus B samt ombyggnad frånluftssystem hus A
- Rannebergsskolan F-3 – invändigt underhåll som kräver evakuering

Inför 2027 finns även pågående förstudier för underhåll på Bergsjöskolan F-9, Bergsgårdsskolan F-6 och Hammarkullsskolan F-3 som kan ha påverkan på verksamheten. Underhåll som kan påverka verksamheten är även planerat på Emmaskolan F-3 2028.

11.2.5 Projekt

Pågående, planerade och beslutade planerade projekt som förväntas leda till en utökad elevkapacitet på skolan. I nutid är det främst de projekt som har investeringsbeslut som levererar skolplatser.

Projekt i Gamlestaden-Utby är främst planerade utifrån ett ökat behov av skolplatser. I Gunnilse är den främsta behovsdrivande faktorn behov av platser i permanent byggnation, men till viss del även bostadsbyggande. Projekt i Norra och Centrala Angered är främst kopplade till ett behov av större enheter och F-6 struktur. Projekt i Bergsjön, Sandeklevsskolan F-9 och Gärds mosseskolan F-6 utgår från ett behov av skolplatser utifrån planerad bostadsbyggnation.

Utöver tabellen nedan som visar projekt som ger ett direkt tillskott av skolplatser, beslutar grundskoleförvaltningen om att hyra för investeringar i projekt som främst drivs av planerat underhåll eller projekt som till exempel förväntas leda till högre ändamålsenlighet (funktion) och/eller ökad kapacitet i kök och matsal. För samtliga projekt som beror grundskoleförvaltningens investeringar, se ”Bilaga 6 Övriga projekt som inte ger någon direkt utökad elevkapacitet”.

När det gäller kök och matsal har Nordost en generellt god kapacitet i matsal, men brist på kapacitet tillagningskapacitet. För att möta bristen på tillagningskapacitet, som framför allt förväntas uppstå när grundskoleförvaltningen lämnar Hjällboskolans lokaler, preliminärt vid årsskiftet 2026/2027 finns flera pågående köksprojekt i nordost. Projekt som inte ger någon direkt påverkan när det gäller elevkapaciteten finns i bilaga 6.

Tabell 29. Beslut om tidig utredning, eller beslut om att starta förstudie i detaljplaneskede

Skolenhet	Typ av byggnation	Tot. kapacitet/ Tillskapad kapacitet	Behovsdrivande faktor	Förväntad leverans
Ambrosiusgatan – ny skola	Nybyggnation	380-420 (utökning)	Möter bostadsutveckling i Gamlestaden.	2034
Fjällboskolan F-5	Ombyggnation	90 (utökning)	Möta befolkningsprognos, samlad stadindelning	2029
Gunnaredsskolan F-3	Nybyggnation	380 (utökning med 190 platser)	Möter bostadsutveckling, skolenhetsutredningens principer om organisation, stort underhållsbehov befintliga lokaler	2029

Gunnilse – utökning av antalet platser	Nybyggnation +Ombyggnation	Ny skola: +540 Utökning befintlig skola: 190 skolplatser	Möter bostadsutveckling, lämna tillfälliga bygglov, skolenhetsutredningens principer om organisation och säkra skolplatser i närhet till hemmet.	2030
Rannebergsskolan F-3	Ej klart	180 (utökning skolplatser)	Skolenhetsutredningens principer om stadindelning och planerat underhåll. En utökning av skolan ger förutsättningar att lämna skolenhet i Nordost.	2029
Sandeklevsskolan F-9	Nybyggnation	200 (utökning skolplatser)	Skolenhetsutredningens principer om volym och utökning av platser i anpassad grundskola.	2029
Tretjärnsskolan F-3	Ej klart	270 (utökning skolplatser)	Befolkningsprognos, skolenhetsutredningens principer om organisation, utökning av skolan ger förutsättningar att lämna skolenhet i Nordost.	2029

Tabell 30. Beslut om att starta förstudier juni 2024 (BP 1)

Skolenhet	Typ av byggnation	Tot. kapacitet/ Tillskapad kapacitet	Behovsdrivande faktor	Förväntad leverans
Fjällboskolan F-5	Underhåll och verksamhetsanpassningar utökad kapacitet	150 (utökning skolplatser)	Befolkningsprognos, säkra skolplatser i permanent byggnation och lämna befintlig modul. Säkra tre paralleller i samtliga årskurser.	2026

Tabell 31. Beslut om hyreskostnad och genomförande juni 2024 (BP 3)

Skolenhet	Typ av byggnation	Tot. kapacitet/ Tillskapad kapacitet	Behovsdrivande faktor	Förväntad leverans
Eriksboskolan F-6	Nybyggnation	380 elever i grundskolan + 40 elever i anpassad grundskola	Ombyggnation kök och matsal, planerat underhåll	Vt-2027
Gårdstensskolan F-6	Nybyggnation	650 elever i grundskola + 40 elever i anpassad grundskola	Planerat underhåll, utökad kapacitet anpassad grundskola. En utökning av skolan ger förutsättningar att lämna skolenhet i Nordost.	Ht-2028
Utbynässkolan F-3	Ombyggnation	100	Brist kapacitet befintliga lokaler	2027

Framtid 10 år och framåt

I planeringshorisonten framtid finns ett projekt som kan ge en utökad elevkapacitet.

Tabell 32. Pågående/kommande projekt som förväntas generera ett tillskott av skolplatser i ett framtidsperspektiv.

Skolenhet	Typ av byggnation	Total kapacitet/ Tillskapad kapacitet	Behovsdrivande faktor	Förväntad leverans
Fjällboskolan F-5	Tillbyggnation /Ombyggnation	90	Möter bostadsutveckling, skolenhetsutredningens principer om organisation och volym	2034

11.3 Behovsdrivande faktor: Mål

Nordost har en utpräglad F-3 och 4-9 struktur, vilket innebär att endast två skolenheter; Kvibergsskolan F-9 och Lärjeskolan F-9 uppfyller samtliga av skolenhetsutredningens principer.

Endast en enhet, Fjällboskolan F-5 uppfyller inte målet om en sammanhållen stadiindelning. I 8 av 31 skolenheter uppfyller skolenhetsutredningens principer avseende volym, medan 13 av 31 skolenheter uppfyller skolenhetsutredningens principer om organisation. se bilaga 1.

Nordost har totalt 14 skolenheter med anpassad grundskola. Av dessa uppfyller tre skolenheter skolenhetsutredningens principer om volym, samtliga skolenheter uppfyller kriteriet om samlokalisering och hälften av skolenheterna uppfyller principer om stadier F-9, F-6 eller 7-9.

11.4 Lokalbehovsanalys

I Nordost som helhet finns ett stort antal skolor som varken uppfyller skolenhetsutredningens principer om volym eller organisation. För att kunna utnyttja kapaciteten på ett mer effektivt sätt finns ett behov av att utöka vissa befintliga skolor och lämna andra skolenheter. Samtidigt finns det också ett behov av att ställa om kapacitet i grundskola till kapacitet i anpassad grundskola. Lokalbehovet skiljer sig åt mellan olika områden i Nordost, men Östra Angered sticker ut utifrån det stora antalet platser i tillfälliga bygglov och Gamlestaden-Utby sticker framför allt ut utifrån en ökad befolkning.

Lokalbehovs-analysen och möjliga förändringar kopplat till skolstruktur bygger på att andel elever går i skola i samma område där de bor är oförändrad.

Den låga försörjningsgraden som finns i stora delar av Nordost innebär att behovet av skolplatser till exempel kan förändras snabbt om en eller fristående lägger ner eller utökar sin verksamhet.

Försörjningsgraden kan också öka i samband med etablering av Gårdstensskolan F-6 och Eriksboskolan F-6 utifrån att nybyggda skolor kan attrahera fler elever.

Behovet av platser i anpassad grundskola är särskilt stort i årskurs 7-9 då det totala antalet skolor är färre och har begränsningar i befintliga lokaler. I andra fall har möjligheten att ställa om lokaler till anpassad grundskola utretts, men kostnaderna för att skapa platserna bedömts som allt för höga för att motivera projektering och inhyrning.

En viktig del för att kunna nyttja befintliga lokaler mer effektivt i Nordost som helhet är fortsatt samarbete med förskoleförvaltningen för att synka respektive förvaltnings behov av lokaler. I Nordost innebär det att förvaltningarna har tagit fram en gemensam planeringsinriktningen för en majoritet av de gemensamma objekten, men vissa utmaningar kvarstår fortfarande i framförallt Södra Angered.

Pågående köksprojekt till följd av att Hjällboskolans produktionskök förväntas lämnas vid årsskiftet 2026/2027 och planerat underhåll innebär att produktionsköken Hjällboskolan och Lärjeskolan F-9 få en utökad belastning. Produktionsköken kommer under ombyggnation av köket tillaga mer mat, mat som mottagningsköken vanligtvis tillagar själva. Utöver arbetsbelastningen finns ett stort behov av att projekten håller tidsplanen för att säkra tillagningskapaciteten efter att Hjällboskolans produktionskök lämnas.

Norra och Centrala Angered

Befolkningsprognosen för Norra och Centrala Angered visar på en relativt oförändrad befolkning, men ett visst behov av att ställa om kapacitet i årskurs F-6 till kapacitet i årskurs 7-9. Samtidigt innebär den tekniska statusen på flera skolor ett behov av att synka behov kopplat till skolstruktur och planerat underhåll. I Norra och Centrala Angered finns pågående förstudie för att utöka Tretjärnsskolan F-3, Rannebergsskolan F-3 och Gunnaredsskolan F-3. Möjligheten att utöka dessa skolor är avgörande för förändringar kopplat till skolstruktur i området.

Att Gårdstensskolan F-6 färdigställs innebär en möjlighet att direkt lämna en skolenhet i Nordost. På sikt, givet nuvarande befolkningsprognos bidrar färdigställandet av skolan i kombination med utökning av andra skolor en möjlighet att lämna ytterligare skolenheter i Nordost. Färdigställandet av Gårdstensskolan F-6 är särskilt kritiskt utifrån behovet av platser i anpassad grundskola. Gårdstensskolan F-6 innebär ett tillskott av cirka 40 platser i anpassad grundskola, men förväntas också leda till att kapacitet i grundskolan frigörs på andra skolor som i sin tur planeras att användas till att utöka antalet platser i anpassad grundskola ytterligare.

Södra Angered

Södra Angered har idag en överkapacitet av platser och sjunkande befolkning utifrån ett nutids-och närtidsperspektiv. Större planerat underhåll på flera skolor; Nytorpsskolan 4-9 (pågående), Hammarkullsskolan F-3 (2027) och Emmaskolan F-3 (2028) innebär en möjlighet att använda befintlig kapacitet i samband med evakuering utifrån stadsfastigheters planerade underhåll. Färdigställandet av Eriksboskolan F-6 är särskilt kritiskt utifrån behovet av platser i anpassad grundskola och innebär en möjlighet att lämna en skolenhet i Nordost. Möjligheten att lämna skolenheter påverkas också av beroende mot förskoleförvaltningen.

Östra Angered

Givet antalet platser i tillfälligt bygglov behöver pågående projekt genomföras enligt nuvarande planering. Den sjunkande befolkningen i åldern 6-12 år samt befintlig överkapacitet i form av kapacitet i tillfälliga bygglov på Gunnilseskolan F-6 behöver däremot följas noggrant då behovet av skolplatser i Gunnilse varierar mellan en och två paralleller i årskurs F-6. Utifrån att planeringsområdet är ett ytterområde och behovet av säkra skolplatser i närområdet är stort finns pågående förstudier för utökning av befintlig skola samt planering för ny skola (och bostäder) i pågående detaljplan.

Kortedala

I Kortedala finns generellt en sjunkande befolkning och överkapacitet av skolplatser. Trots utvecklingen ser grundskoleförvaltningen ett fortsatt behov av att ha kvar nuvarande skolenheter utifrån att Kortedala både kan avlasta Bergsjön och Gamlestaden-Utby behov av skolplatser. Utifrån ett nutidsperspektiv ser grundskoleförvaltningen i stället ett behov av att ställa om kapacitet i grundskolan till anpassad grundskola. Den tidigare utökad kapaciteten på Gärdsåsskolan 4-9 har inte följts av en utökad kapacitet i idrottshall, vilket är nödvändig för att kunna utnyttja befintlig kapacitet på ett effektivt sätt. Nuvarande idrottssal på den närliggande skolan Ramsdalsskolan F-3 är också ytterst begränsad. Sammantaget finns ett behov av att utreda möjligheten till att utöka kapaciteten när det gäller idrott, antingen genom att bygga ut en befintlig idrottshall eller att utöka möjligheten att dela av befintliga idrottshallar i området.

Bergsjön

Planeringsområdet har de senaste åren haft svårt att tillgodose behovet av skolplatser i förskoleklass, men befolkningsprognosen visar på en viss nedgång i befolkningen i 6-12 år, vilket bidrar till balans i kapacitet. Trots bostadsplaner på cirka 1200 bostäder i nutids och närtidsperspektivet visar befolkningsprognosen på en relativt konstant befolkning 6-15 år. En viss ökning av befolkningen sker i åldern 13-15 år. Befolkningsökningen i Gamlestaden-Utby bidrar till ett ökat behov av skolplatser i Bergsjön då elever som tidigare fått en skolplacering i Gamlestaden-Utby får svårare att få plats i

området i takt med att befolkningen ökar. En detaljplan på Sandeklevsskolan F-9 som förväntas starta under 2024 förväntas ge en utökad kapacitet med cirka 200 elever. Befolkningsutvecklingen kommande år behöver följas noggrant.

Gamlestaden-Utby

I Gamlestaden-Utby finns ett ökat behov av skolplatser utifrån befolkningsprognos och kommande bostadsexpansion. För att möta behovet av skolplatser behöver ny skola vid Ambrosiusgatan synkas med bostadsexpansionen i Gamlestaden. I ett närtidsperspektiv finns också ett beroende till ny högstadieskola i Olskroken-Redbergslid-Bagaregård i utbildningsområde Centrum.

I Utby behöver pågående projekt på Fjällboskolan F-5 och Utbynässkolan F-3 genomföras. Området har behov av att dels utöka med en parallell, dels utöka skolorna utifrån skolenhetsutrednings principer om stadindelning. För Fjällboskolan F-5 och Utbynässkolan finns fyra pågående projekt, varav tre i förstudieskedet. Nuvarande projekt på Utbynässkolan F-3 för att utöka kapaciteten i Bruna Villan och utöka kök och matsal räcker inte för att skolan ska kunna ställa om till en F-6 skola. Utifrån ett kapacitetsperspektiv finns ett behov av att ställa om Fjällboskolan F-5 till en F-6 skola med tre paralleller i samtliga årskurser, men nuvarande fastighet kan inte tillgodose det behovet. Givet behovet av att utöka antalet skolplatser i området och att följa skolenhetsutredningens principer kan det finnas behov av ytterligare projekt i området beroende på vad nuvarande projekt resulterar i.

12. Utbildningsområde Sydväst

Figur 22. Utbildningsområde Sydväst med respektive mellanområden.

Utbildningsområde Sydväst består av de tidigare stadsdelarna Askim-Frölunda-Högsbo och Västra Göteborg. För att uppnå bättre planeringsförutsättningar och belysa placeringsmönster har utbildningsområdet delats upp i sju planeringsområden. I indelningen har mellanområdena Frölunda-Tofta och Stora Högsbo slagits ihop.

I **Sydväst** finns utmaningar kopplat till de geografiska förutsättningarna då utbildningsområdet består av både ytterstad, områden med hög befolkningstäthet och skärgård.

Den demografiska utvecklingen skiftar stort mellan områdena där vissa områden ökar kraftigt medan andra minskar lika kraftigt.

Ett överskott av kapacitet finns i utbildningsområdet som helhet. Kapaciteten möter däremot inte behovet av skolplatser utifrån geografisk lokalisering, samt då överkapaciteten är utspridd på samtliga enheter och inom samtliga årskurser.

Kapacitetsökningar behöver samordnas med kommande planerat underhåll inom nutid och närtid och vägas mot risken för överkapacitet före planerad bostadsexpansion är på plats.

Skolenhetsutredningen är en av de främsta drivkrafterna för pågående och planerade projekt. För att minska ekonomiska konsekvenser och minska påverkan på verksamheterna är det gynnsamt att samplanera verksamhetsanpassningar med planerat underhåll.

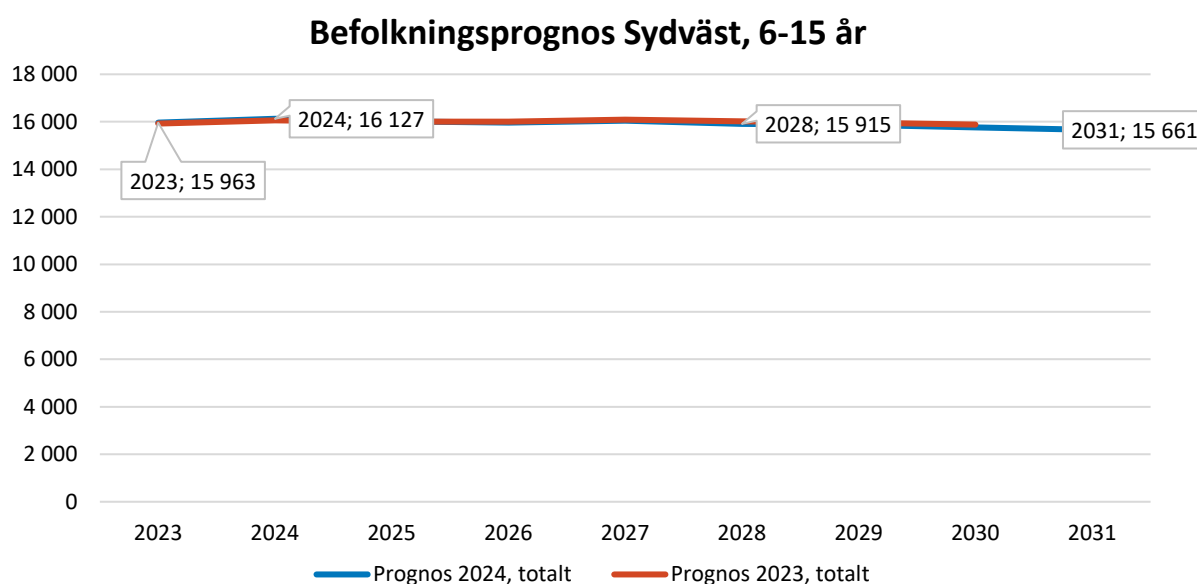
Planeringsområde	Skolenheter
1. Stora Högsbo/Frölunda-Tofta	Skytteskolan F-9, Flatåsskolan F-6, Västerhedsskolan F-3, Frölundaskolan F-9, Björkåsskolan F-6, Slottsbergsskolan F-6, Frölunda-Bräcke F-9, Högsbogårdsskolan
2. Askim/Hovås	Askimsskolan F-6, Trollängsskolan F-6, Hultsskolan F-6, Sisjöskolan F-3, Hovåsskolan F-9
3. Billdal	Brottskärsskolan F-6, Nygårdsskolan F-9, Lindåsskolan F-9
4. Södra skärgården	Asperöskolan F-3, Brännöskolan F-3, Donsöskolan F-6, Styrsöskolan F-9
5. Bratthammar/Näset/Önnered	Näsetskolan F-6, Åkeredsskolan F-6, Högenskolan F-3, Önneredsskolan F-9
6. Centrala Tynnered	Ängåsskolan F-6, Vättedalsskolan F-6, Frejaskolan F-9, Kannebäcksskolan F-9
7. Älvsborg	Fiskebäcksskolan F-9, Påvelundsskolan F-9, Hagenskolan F-6, Långedragsskolan F-6, Nya Varvetskolan F-6, Dalaskolan F-6

Tabell 33. Planeringsområden och tillhörande skolor i utbildningsområde Sydväst

12.1 Behovsdrivande faktor: befolkningsmässiga förändringar

Under planeringshorisonten nutid (2024 till 2028) förväntas befolkningen i stadsområde Sydväst minska med 212 barn i åldern 6-15 år. Befolkningsprognosen förväntas därefter sjunka ytterligare med totalt 254 barn i närtidsperspektivet (2028-2031). Summerat innebär det att befolkningen förväntas sjunka med 466 barn i grundskoleålder under perioden 2024-2031. Som framgår av diagrammet nedan innebär 2024 års prognos en nedskrivning jämfört med 2023 års prognos, och minskningen av antalet barn är större än tidigare beräknat. Det blir även tydligt att befolkningstoppen under 2024 enligt den nya prognosen (16 127 barn) är högre än prognosen 2023 beräknat (16 058 barn). Efter toppen 2024 minskar antalet barn åter. Nästa topp beräknas ske 2027 då antalet barn uppgår till 16 047 innan det prognosticeras en konstant minskning fram till 2031. Toppen 2024 är den högsta inom prognosperioden.

12.1.1 Befolkningsprognos nutid och närtid

Figur 23. Befolkningsprognos 2023 och 2024 för utbildningsområde Sydväst, barn i ålder 6-15 år

Ser man befolkningstillväxten utifrån de enskilda planeringsområdena så skiljer sig utvecklingen mycket, med stor tillväxt i vissa områden och kraftig nedgång i andra.

Området Stora Högsbo tillhör ett planeringsområde tillsammans med Frölunda-Tofta.

Planeringsområdet har i nutid en kraftig ökning av barn i åldersgruppen F-6 och ökar årligen för att under 2027 nå toppen med ca 100 barn fler än utfallet 2023. Därefter stagnerar tillväxten för att i slutet av prognosperioden vara ca 70 fler barn i årskurs F-6 än utfallet 2023. Även åldersgruppen i högstadiet ökar årligen, men denna prognosticeras fortsätta öka under hela prognosperioden, och når sin topp 2031 med ca 140 fler barn än utfallet 2023.

Även mellanområdet Askim-Hovås ökar kraftigt. I nutid ökar åldersgruppen F-6 med ca 110 barn från utfallet 2023 till 2028. Därefter fortsätter prognosen kraftigt uppåt för att ligga som högst under 2029 när det beräknas finnas hela 150 fler barn än 2023 vilket motsvarar ca sex hela klasser fler än dagens elevgrupp. I högstadiet ses dock det motsatta. Befolkningsgruppen beräknas ha varit som störst 2023 med 694 barn, och minskar sedan till 656 barn fram till 2027. I slutet av prognosperioden har antalet åter ökat till 689 barn.

I Billdal sker en befolkningstillväxt fram till 2027 när antalet barn i åldersgruppen F-6 ökat med ca 50 barn. För befolkningsgruppen i högstadiet är antalet barn som högst år 2024 när det beräknas till 690 vilket är 32 fler än utfallet 2023. Detta minskar sedan fram till 2027 för att då åter öka.

I Södra skärgården prognosticeras en årlig minskning under hela prognosperioden i F-6 och beräknas år 2031 till 55 färre än utfallet 2023. Även högstadiet minskar årligen fram till 2027 för att då tillfälligt återgå till de volymer som var 2023 innan det åter minskar till att 2031 vara 27 barn färre än utfallet 2023.

I Bratthammar/Näset/Önnered ligger prognosen för högstadiet någorlunda stabilt under hela prognosperioden och varierar mellan 652 barn och 634 barn. Däremot sker en kraftig årlig minskning i åldersgruppen för F-6 som år 2023 var 1401 barn och som i slutet av prognosperioden beräknas vara 1238, hela 163 färre.

I Centrala Tynnered sker det en ökning av åldersgruppen F-6 som är som högst 2025, 55 fler än utfallet 2023. Denna grupp minskar sedan vara cirka 30 barn färre än utfallet 2023 i slutet av prognosperioden. Åldersgruppen för högstadiet minskar i början av prognosperioden med som mest ca 30 barn färre år 2026 och stabiliseras sedan åter till dagens nivåer i slutet av prognosperioden.

I Älvsborg minskar befolkningsgruppen för F-6 kraftigt under hela prognosperioden, från 2106 år 2023 till 1861 år 2031, en minskning med 245 barn. Befolkningsgruppen för högstadiet är stabil de första åren av prognosen och minskar sedan från 1057 till 907 mellan 2023-2031, en minskning med 150 barn. Minskningen motsvarar ca nio klasser i årskurs F-6 och fem klasser i högstadiet.

F-6	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Stora Högsbo/Frölunda - Tofta	2714	2756	2798	2810	2803	2792	2773	2775
Askim-Hovås	1502	1494	1544	1558	1571	1604	1598	1593
Billdal	1510	1530	1552	1570	1539	1512	1516	1526
Södra Skärgården	386	375	369	360	353	351	341	339
Bratthammar-Näset-Önnered	1397	1357	1321	1332	1285	1279	1262	1238
Centrala Tynnered	1548	1531	1520	1520	1508	1490	1480	1464
Älvsborg	2076	2019	2001	1992	1955	1906	1899	1861

Tabell 34. Befolkningsutveckling per stadiegrupp F-6

7-9	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Stora Högsbo/Frölunda - Tofta	1256	1236	1243	1265	1246	1261	1268	1275
Askim-Hovås	669	674	656	685	665	666	667	689
Billdal	690	686	652	638	660	680	677	655
Södra Skärgården	184	175	169	169	182	170	170	159
Bratthammar-Näset-Önnered	649	652	646	642	635	635	648	634
Centrala Tynnered	643	637	639	674	679	671	664	665
Älvsborg	1060	1040	994	995	961	968	910	907

Tabell 35. Befolkningsutveckling per stadiegrupp 7-9

Försörjningsgraden ger indikationer på hur stor andel av elevunderlaget som går i kommunal grundskola. Underlag kring flyttmönster visar hur stor andel av elevunderlaget som går i en skola i det mellanområdet de bor. I utbildningsområde Sydväst rör sig majoriteten av eleverna inom det egna utbildningsområdet fram till årskurs 7, då sker ett stort bortfall av elevunderlaget från planeringsområdet Stora Högsbo/Frölunda/Tofta och Askim/Hovås mot centrum samt ett generellt bortfall till fristående aktörer både i och utanför utbildningsområdet även från övriga planeringsområden. I låg- och mellanstadiet är det lägst försörjningsgrad i områdena Centrala

Tynnered, Stora Högsbo/Frölunda-Tofta och Billdal. Högst finns i Älvsborg dit visst elevflöde från Majorna sker vilket vissa år ger en försörjningsgrad som överstiger 100 procent.

Försörjningsgraden påverkas av friskoleetableringar. I planprogram Redegatan bereds möjlighet för två friskoleaktörer i Älvsborg att utökas i årskurserna F-6. Det finns även en detaljplan under arbete som skulle möjliggöra en expansion av friskolan Ebba Petersson F-9 i planeringsområdet Stora Högsbo/Frölunda-Tofta.

12.1.3 Befolkningsutveckling efter prognos (åtta år och framåt)

I Sydväst finns det tre större planprogram som kommer få stor påverkan på befolkningsutvecklingen. Det ena är Program för Tynnered, det andra, i direkt geografisk anslutning, är Program för Frölunda. Sammantaget innehåller de båda planprogrammen möjligheten för upp till 7 000 nya bostäder. Genomförandetiden är satt att pågå fram till och med 2035 och den föreslagna byggnationen innebär en möjlig ökning av mellan 2 100 - 2800 barn i grundskoleålder. Det tredje är planprogram Redegatan i området Älvsborg. Programmet innehåller ca 780 bostäder varav 25 småhus. Detta genererar ett behov om ca 245 skolplatser.

I program Tynnered pekas två nya skoltomter ut, en vid korsningen Grevegårdsvägen/Skattegårdsvägen och en vid Välen, samt en expansion av befintliga Ängåsskolan med ytterligare en parallell i årskurs F-6.

I program Frölunda pekas två skoltomter ut samt två andra möjliga lokaliseringar. En skoltomt vid Ruddalens entré och en vid Tratten Marconigatan, samt en möjlig lokalisering vid Södra Dragspelsgatan och en i Frölunda Kulturhus.

I program Redegatan föreslås en utbyggnad av den fristående Engelskaskolan samt komplettering med en mindre idrottshall. Även Montessoriskolan Skäret har behov att bygga ut och omstrukturera sina lokaler vilket finns utrymme för enligt programmet, men möjligheterna behöver studeras vidare i kommande detaljplaneskede. Utanför programmet föreslås en utbyggnation av Hagenskolan med ytterligare en parallell, vilket skulle innebära en expansion med 180 platser.

Sett till volym så bedöms den föreslagna tillkommande kapaciteten, tillsammans med befintlig kapacitet och beslutade projekt, kunna möta det behov av skolplatser som skapas till följd av bostadsbyggnationen. Viktigt är dock att de tomter som föreslås samt de lokaliseringar som pekas ut inte är fördyrande i produktion eller saknar verklig förankring i genomförbarhet, samt att tomterna möjliggör för fastigheter med rätt volym.

12.2 Behovsdrivande faktor: befintliga verksamhetslokaler

Utbildningsområdet har en variation av olika typer av skolor, allt från gamla stenskolor till nybyggda enheter och tidsbegränsade bygglov. Många utav de äldre skolorna är i stort behov av underhåll och anpassningar för att möta dagens behov. I flera fall nyttjas markresursen inom fastigheten dåligt med stora enplansskolor.

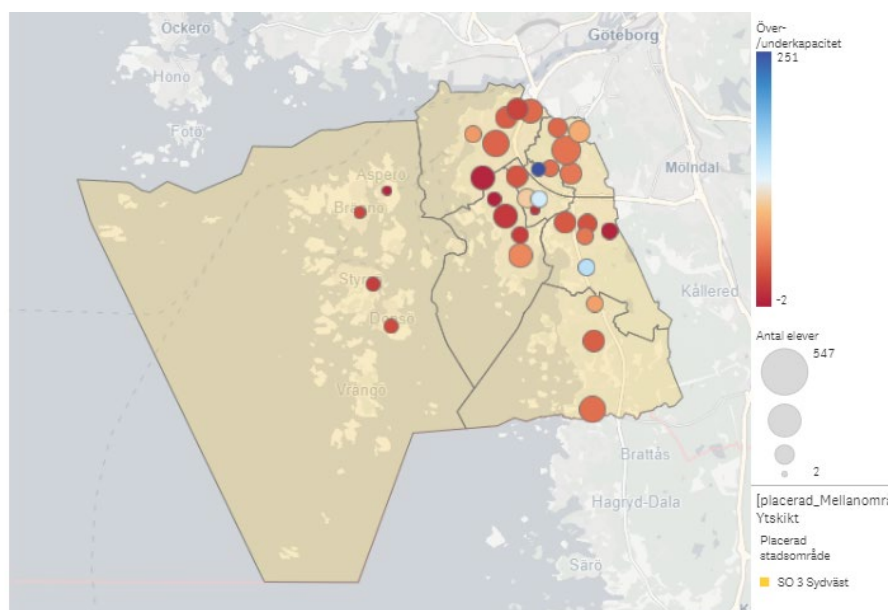
12.2.1 Kapacitet i lokaler med tidsbegränsade avtal

Höstterminen 2024 finns det totalt cirka 1 800 platser i tidsbegränsade bygglov, varav 720 platser är evakueringsmoduler i pågående projekt och 900 är expansionspaviljonger. Planeringen för hur de tidsbegränsade byggloven ska ersättas har kommit olika långt. På Askimsskolan, Åkeredsskolan och Påvelundsskolan finns beslutade och pågående projekt för ersättning. På Västerhedsskolan och Vättnedalsskolan pågår förstudier för permanenta expansioner som omhändertar behovet. På Önneredsskolan och Lindåsskolan pågår arbetet med nya detaljplaner som medger permanenta expansioner. På Frejaskolan finns en byggrätt för en permanent ersättning, men en förstudie för detta har ännu ej startats.

12.2.2 Kapacitet i grundskolan

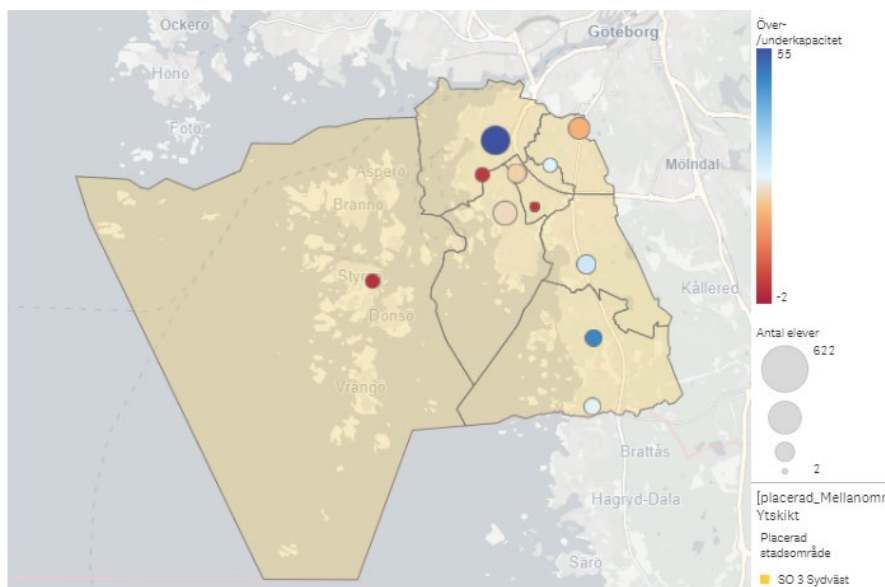
Kapaciteten i grundskola utgår från den pedagogiska maxkapaciteten vid årsskiftet 2023/2024 jämfört med antal inskrivna elever. Det innebär att kapacitet som tillkommit efter det inte är medräknat.

I Sydväst finns en generell överkapacitet, men antalet platser är utspridda på samtliga årskurser och skolor. Av bilden nedan kan utläsas över och underkapacitet per enhet läsåret 2023/2024. I årskurs F-6 varierar överkapaciteten från -2 platser till +251 platser. Storleken på enheten visas med storleken på cirkeln och färgen på cirkeln visar på kapaciteten att ta emot fler elever, där en röd färg indikerar att det finns få lediga platser medan en blå färg indikerar att det finns flera lediga platser. Överskottet av platser finns över större delen av området, men framför allt i Frölunda-Tofta, Tynnered och Askim/Hovås.

Figur 24: Kapacitet vs inskrivna elever per enhet 2023/2024 årskurs 7-9

Av bilden nedan, över och underkapacitet per enhet läsåret 2023/2024, årskurs 7-9 framgår att överkapaciteten i årskurs 7-9 varierar från -2 till 55 platser. Spannet när det gäller lediga platser är därmed inte lika stort som i årskurs F-6 och överkapaciteten är generellt lägre per enhet i årskurs 7-9.

Figur 25. Kapacitet vs inskrivna elever per enhet 2023/2024 årskurs 7-9

12.2.3 Kapacitet i anpassad grundskola

Det finns en målsättning om att kunna erbjuda anpassad grundskola inom rimligt avstånd från hemmet. År 2023 fanns utbildningsplatser i fyra av sju planeringsområden, där Bratthammar/Näset/Önnered, Södra Skärgården och Billdal var utan. Totalt finns 303 utbildningsplatser i anpassad grundskola i stadsdelsområdet som helhet, vilket motsvarar strax över 2 procent av det totala antalet utbildningsplatser. Läsåret 2023/2024 var 268 elever inskrivna i anpassad grundskola vilket motsvarar 2,2 procent av det totala elevunderlaget. Jämförs antalet inskrivna elever med antalet platser ges en nyttjandegrad på 88 procent.

Det finns ett förstärkt spår för elever med behov av särskild fysisk tillgänglighetsanpassning på Högsbogårdsskolan, det saknas dock platser i förstärkt spår för elever med neuropsykiatriska flerfunktionsnedsättningar i behov av kompletterande kommunikation, vilket behöver säkerställas i ett närtidsperspektiv.

12.2.4 Teknisk status och underhållsbehov

Utifrån den bedömning som stadsfastighetsförvaltningen har gjort har cirka 13 procent stora/väsentliga brister i den tekniska statusen eller som inte uppfyller lagar och myndighetskrav. Cirka 57 procent av objekten bedöms ha brister som behöver åtgärdas under planperioden för att uppfylla mål för lokalförsörjning och förhindra risker. Cirka 30 procent av objekten bedöms ha god teknisk status. Hela 70 procent av det bedömda beståndet uppges alltså ha brister eller fel i den tekniska statusen. Det finns ett antal objekt som utmärker sig i stadsdelsområdet, där underhållsbehoven är större och/eller där åtgärder planeras i ett nutidsperspektiv.

Statusbedömning	Antal	Andel
Grön: objekt med god teknisk status	9	30 %
Gul: objekt med brister	17	57 %
Röd: objekt med stora/väsentliga brister	4	13 %

Tabell 36. Stadsfastighetsförvaltningens statusbedömning av kommunala grundskolor i utbildningsområde Sydvest våren 2024.

- Högsbogårdsskolan – Evakuering planeras ske under HT 2024.
- Vättnedalsskolan – Evakuering påbörjad, rivning under 2024.
- Trollängsskolan – Förstudie för åtgärder är beställd.
- Sisjöskolan

Utöver dessa finns det två objekt som inte har permanent verksamhet, men där brister i den tekniska statusen utmärker sig:

- Tynneredsskolan – Tynneredsskolan har inte längre permanent skolverksamhet, men ställs under 2023 om till en evakueringsskola.
- Gamla Långedragsskolan – Gamla Långedragsskolan är tomställd och har stora underhållsbehov. Grundskoleförvaltningen utreder möjligheten att iordningställa lokalerna för anpassad grundskola. Yttre och inre underhåll planeras till 2025.

12.2.5 Projekt

Tabell 37. Beslut om tidig utredning, eller beslut om att starta förstudie i detaljplaneskede

Skolenhet	Typ av byggnation	Total kapacitet/ Tillskapad kapacitet	Behovsdrivande faktor	Förväntad leverans
Önneredsskolan	Ny-, om- och tillbyggnation	1400 (300)	Utökning av högstadium och AG, större detaljplan som innebär rivning av Lilla Önnered.	2033
Lindåsskolan	Ny-, om- och tillbyggnation	1120 (300)	Utökning F-9, drivs av befolkningstillväxt.	2029
Trollängsskolan	Nybyggnation	570 (190)	Utökning F-6, drivs av befolkningstillväxt	2030
Åkeredsrondellen	Nybyggnation	450 (450)	Har drivits av befolkningsmässig tillväxt som avstannat. Saknar i dagsläget grund för framdrift.	-
Hovåsskolan	Ny-, om- och tillbyggnation	650 (300)	Utökning 7-9, drivs av befolkningstillväxt.	2035
Tratten	Nybyggnation	630 (630)	Befolkningstillväxt samt möjlighet till skolsstrukturella förändringar i området, ett av de alternativ som ska utredas.	2030
Hagenskolan	Ny-, om- och tillbyggnation	570 (190)	Har drivits av befolkningsmässig tillväxt som avstannat. Kommer behövas i samband med utbyggnation av planprogram Redegatan	2035

Tabell 38. Beslut om att starta förstudier juni 2024 (BP 1)

Skolenhet	Typ av byggnation	Total kapacitet/ (Tillskapad kapacitet)	Behovsdrivande faktor	Förväntad leverans
Lindåsskolan expansions- /Evakueringsmoduler	Evakueringsmoduler	Ej fastställd	Evakueringsmoduler för att möjliggöra byggnation	2025
Vättnedalsskolan	Nybyggnation	570 (190)	Bristande teknisk status samt befolkningstillväxt	2028
Västerhedsskolan	Ny- och ombyggnation	570 (270)	Utökning F-6, drivs av befolkningstillväxt	2028
Styrsöskolan	Ombyggnation	380 (60)	Ombyggnation av bibliotek till klassrum i samband med reinvesteringar	2024
Högsbogårdsskolan	Ombyggnation	16	Ombyggnation i samband med reinvesteringar	2025
Västerhedsskolan expansions- /Evakueringsmoduler	Evakueringsmoduler	Ej fastställd	Evakueringsmoduler för att möjliggöra byggnation	2026
Gamla Långedragsskolan	Ombyggnation	25 (25)	Utökning av anpassad grundskola	2026

Tabell 39. Beslut om hyreskostnad och genomförande juni 2024 (BP 3)

Skolenhet	Typ av byggnation	Total kapacitet/ Tillskapad kapacitet	Behovsdrivande faktor	Förväntad leverans
Frejaskolan AG	Ombyggnation	43 (7)	Utökning av anpassad grundskola	2024

Näsetskolan matsal	Ombyggnation	-	Utbyggnation av matsal för att klara den större elevgruppen	2024
Askimsskolan	Ny- och ombyggnation	470 (150)	Skolan byggs ut med en parallell F-6 för att möta befolkningstillväxt i Askim-Hovås.	2025
Påvelundsskolan	Ny och ombyggnation	1200 (180)	Utökning av högstadiet med två paralleller	
Åkeredsskolan	Nybyggnation	570 (190)	Tidigare byggnad bedömdes vara uttjänt. I samband med nybyggnationen genomförs en utökning för att bättre uppfylla skolenhetsutredningens principer	2025

Framtid 10 år och framåt

I ett framtidsperspektiv finns ett antal projekt som finns med i tidig planering för att möta kommande bostadsbyggnation

Tabell 40. Pågående/kommande projekt som förväntas generera ett tillskott av skolplatser i ett framtidsperspektiv.

Planeringsområde	Typ av byggnation	Kapacitet	Behovsdrivande faktor	Förväntad leverans
Askims strandväg	Nybyggnation	Ca 450	Ny skola för att möta bostadsbyggnation i Hovås, behöver ses i sammanhang med Hovåsskolan och Trollängsskolan	2030-2035
Frölunda Kulturhus	Ombyggnation	Ca 540	Ombyggnation av Frölunda Kulturhus, tidigare undervisningslokaler för Frölundagymnasiet byggs om för högstadium. Lokalerna nyttjas idag av annan kommunal verksamhet.	2030-2035
Nygårdsskolan	Utbyggnation	300-600	I samband med utbyggnationen av Nya Hovås del 2 kommer behovet av skolplatser i området Centrala Hovås/Brottkärr att öka. Möjligheten att utöka Nygårdsskolan med antingen en eller två paralleller behöver därför utredas.	2030-2035
Ruddalens entréer	Nybyggnation	Ca 450	När bostadsbyggnationen i planprogram Frölunda påbörjats kommer planerna för en ny F-6 skola behöva ta form. I planprogrammet pekas Ruddalens entréer ut som en möjlig lokalisering. Grundskoleförvaltningen ser positivt på detta då flöden från såväl Stora Högsbo, Frölunda och Grimmered kan tillskapas.	2030-2035

12.3 Behovsdrivande faktor: Mål

Det finns ett flertal enheter som inte uppfyller skolenhetsutredningens principer. I sydväst är den främsta avvikelsen elevvolym och antal paralleller. Detta är en utmaning i kommande projekt där markresurserna i områden med behov av expansion inte medger enheter av den önskade volymen. Särskilt problematiska är de mindre F-9 skolor som finns då dessa har svårighet att få en bärkraftig organisation och rekrytera behörig personal samt de allra minsta enheterna. I flera av fallen finns planer på expansion av de mindre enheterna i samband med planerat underhåll eller för att ersätta en uttjänt byggnad. Här har grundskoleförvaltningen dock en stor utmaning då det saknas befolkningsmässiga underlag för expansioner i flera områden till följd av den vikande befolkningsprognosen. Risker är då att staden missar möjligheten till synkning mellan planerat underhåll och expansion och att det på längre sikt blir mer kostsamt att expandera när behovet väl uppstår samt att icke bärkraftiga enheter kvarstår.

Det finns fem stycken F-3 enheter i sydväst, varav två i Södra Skärgården. Här saknas förutsättningarna och elevunderlag för att ha fullstora enheter. Här finns inte heller möjligheten att omorganisera skolenheterna om närhetsprincipen skall uppfyllas. De andra tre F-3 skolorna ligger nära andra större enheter där samnyttjan av vissa lokalresurser kan ske. På sikt behöver möjligheten att utveckla eller lägga ned mindre enheter utredas. En fullständig redogörelse för hur skolorna i området uppfyller skolenhetsutredningens principer återfinns i bilaga 1.

12.4 Lokalbehovsanalys

I Sydväst bedöms det finnas ett kapacitetsöverskott i området som helhet i såväl nu- som närtid, kapaciteten är dock till viss del felplacerad i relation till behovet och utspridd på samtliga enheter och årskurser. Den demografiska utvecklingen skiftar stort mellan områdena där vissa områden ökar kraftigt medan andra minskar lika kraftigt vilket gör att det trots allt krävs expansioner i vissa områden för att följa de riktlinjer om avstånd som finns.

En av de främsta drivkrafterna för pågående och planerade projekt är skolenhetsutredningens principer samt möjligheten att samplanera verksamhetsanpassningar med planerat underhåll för att minska kostnader och påverkan på verksamheten. Antalet utbildningsplatser i pågående och planerade projekt överstiger behovet, men behövs i ett långsiktigt planeringsperspektiv.

På ett flertal skolor planeras större underhållsåtgärder för att åtgärda ett eftersatt underhåll, där man samtidigt planerar en expansion för en enhet med bättre bärkraft. De projekt som finns beställda i förstudie men som saknar demografiska drivkrafter behöver dock bevakas och eventuellt flyttas fram då hyreskostnadsutvecklingen i kombination med den vikande befolkningsprognosen är en av de främsta utmaningarna för grundskolenämnden. Detta kan på längre sikt innebära missade chanser för sänkta produktionskostnader när enhetsomställningar och verksamhetsanpassningar inte görs i samband med planerat underhåll.

Det finns utmaningar kopplat till de geografiska förutsättningarna i planeringsområdet då det består av både ytterstad, områden med hög befolkningstäthet och skärgård. I ytterområdena finns behov av viss överkapacitet för att klara skiftningar i befolkningsprognosen. I de täta mellanområdena med framskjuten befolkningsutveckling har förvaltningen i stället en utmaning i att använda kapaciteten effektivt och skapa bärkraftiga enheter, samt att synka kommande expansioner mot bostadsbyggnationen. Överkapacitet kan i nutid användas till evakueringar eller för att tillföra platser i anpassad grundskola. Det finns även ett stort behov av att säkerställa platser i anpassad grundskola, och att dessa enheter växer till enheter med bärkraft.

Det finns stora exploateringsplaner i utbildningsområde Sydväst, men bostadsbyggnationen har förskjutits. I ett framtidsperspektiv kommer planprogrammen för Tynnered, nya Hovås etapp 2, Redegatan och Frölunda Torg få särskilt stor inverkan på behovet av skolplatser. Detta innebär att expansionstakten i planprogrammen behöver bevakas noggrant för att tilltänkta skolexpansions- och nybyggnationsprojekt ska kunna genomföras i rätt tid. I nu- och närtid ses inte behovet av ytterligare expansion än redan planerade projekt på befintliga enheter, men i takt med att planprogrammen förverkligas kommer ytterligare skolenheter behöva tillskapas för att möta behovet.

Stora Högsbo/Frölunda Tofta

Visst elevflöde sker från Stora Högsbo mot centrum. I området Frölunda/Tofta sker större elevbortfall i årskurs 4 och i årskurs 7 till friskolor i och utanför planeringsområdet. Planeringsområdet är ett av de med lägst försörjningsgrad i högstadiet, vilket skapar svårigheter i lokalförsörjningsplaneringen. Försörjningsgraden i årskurs 9 är den lägsta i hela stadsdelsområdet, cirka 20 procent. Försörjningsgraden minskar i varje årskurs från och med årskurs 6 vilket tyder på att eleverna söker sig bort från skolor de skrivits in på.

Den största utmaningen i planeringsområdet är att säkerställa kapacitet i rätt årskurser och på rätt plats, samt att öka försörjningsgraden i högstadiet. Överkapacitet är spridd i samtliga årskurser och främst på Slottsbergsskolan och Frölundaskolan. Frölundaskolan är ett objekt som återkommande har överkapacitet i samtliga årskurser. Störst behov av platser finns i lågstadiet i Stora Högsbo kring

Högsbohöjd där det byggts mycket bostäder under de senaste åren. Området har från och med höstterminen 2024 svårigheter med att ta emot elevunderlaget i förskoleklass. Visst flöde kan styras mot Frölunda/Tofta och Älvsborg, men närhetsprinciperna innebär att det blir särskilt trångt kring Västerhedsskolan, som idag har delar av organisationen i tidsbegränsade bygglov.

Västerhedsskolan står inför en expansion och planen är att i samband med evakueringen i byggprojektet växa in i den nya organisationen i expansionsmoduler. Detta skulle innebära att skolan behåller mellanstadieeleverna och att kapacitet frigörs på Flatåsskolan som tidigare varit mottagarskola för årskurs fyra. Flatåsskolan är idag treparallellig i lågstadiet och fyrparallellig i mellanstadiet. Möjligheten till en fyrparallellig skola rakt igenom utreds i samband med att Västerhedsskolan behåller sina mellanstadieelever.

Frölundaskolan F-9, som är en av de två högstadieskolorna i området har ett socioekonomiskt index på 254,2 vilket är ett av de högre i staden. Särskilda insatser behöver i ett planeringsperspektiv riktas mot området Frölunda/Tofta för att möjliggöra för en högre försörjningsgrad och jobba med de lokala utmaningar som finns. Särskilt fokus bör ligga på högstadiet. En ny högstadieenhet i Frölundaområdet hade kunnat möjliggöra för att skapa större F-6 enheter och i stället ha en högstadieskola med fria flöden från samtliga närliggande F-6 enheter. Detta hade kunnat skapa ett bredare intag och en enhet med bättre organisatoriska förutsättningar för bärkraft och lärarresursförsörjning.

Vad som ännu inte ger fullt utslag i befolkningsprognosen är planprogrammet för Frölunda som är under arbete. Programmet kommer att ligga till grund för pågående och kommande detaljplaner. Fram till cirka 2035 planeras för upp till 5 000 nya bostäder. De möjliga lokaliseringarna för två nya skolenheter som pekas ut i programmet är inte säkerställda och den utpekade fastigheten vid Tratten bedöms i ett första skede innebära en fördyrad produktion till följd av bergsslant, bullerutsatthet och bevarandekrav. Det krävs minst två, potentiellt tre tillkommande skolor för att möta behovet som tillskapas om planprogrammet byggs ut till fulla då befintliga enheter inte har kapacitet nog att omhänderta ökningen.

Askim-Hovås

Området Askim/Hovås har en hög försörjningsgrad i årskurs F-6, men utmärker sig med ett stort tapp i årskurs 7–9. Här finns en organisatorisk obalans i antalet platser i låg-/mellanstadiet jämfört med högstadiet. I intilliggande planeringsområde finns en större friskoleetablering som tar emot en stor del av det lokala elevunderlaget.

Planeringsområdets norra delar har planerade kapacitetshöjande åtgärder som överstiger det prognosticerade behovet. Askimsskolan utökas med ytterligare en parallell och färdigställs 2025. Både Sisjöskolan och Trollängsskolan står inför större reinvesteringar och i samband med detta ses möjligheten till expansion över. På Trollängsskolan pågår en förstudie för att utöka skolan med ytterligare en parallell. Möjligheten att på sikt utöka Sisjöskolan till en F-6 enhet utreds internt. Om det planerade underhållsbehovet på enheterna föregår behovet av utökad kapacitet bör möjligheten för en senare expansion beaktas och planeras för i underhållsprojektet.

I samband med att låg- och mellanstadiet utökas behöver även en utökning i högstadiet ske. Möjligheten att utöka Hovåsskolan med ytterligare en parallell i F-9 utreds sedan tidigare, men då det sker en utökning i F-6 på övriga enheter i planeringsområdet bör expansionen riktas mot högstadiet. I ett framtidsperspektiv planeras en fortsatt exploatering som angränsar till planeringsområdet i och med planprogram Nya Hovås etapp 2 som ligger i Billdal. I detta tidsperspektiv utreds möjligheten till en ny enhet vid Askims strandväg för flöden från Billdal. Vilken typ av enhet detta behöver bli beror på

om Trollängsskolan och Sisjöskolan kan utökas enligt plan. En ny enhet på Askims strandväg bör planeras i synergi med Hovåsskolan då enheterna ligger med endast 1 km avstånd.

Billdal

Försörjningsgraden i Billdal är generellt låg med tydliga flöden mot friskolor, vilket skapar organisatoriska svårigheter och delningstal som gör det svårt att få ekonomisk bärkraft i enheterna. Detta är särskilt tydligt på Brottkärrsskolan som historiskt har förlorat en stor del av elevunderlaget i mellanstadiet. I Brottkärrsområdet finns ingen planerad utökning, men möjligheten att i framtiden utöka kapaciteten på Nygårdsskolan kommer att utredas för att kunna möta den bostadsbyggnation som planeras i planprogram nya Hovås del 2. Antingen skapas ytterligare en F-6 enhet och ett fristående högstadium alternativt utökas skolan med en parallell. Typen av bostäder i planprogrammet kommer bland annat styra behovet. Planeringsområdet har geografiska utmaningar med stora upptagningsområden.

Lindåsskolan benämns som en ytterområdesskola vilket innebär att viss luft i systemet är att föredra för att kunna hantera varierande elevkullar och behov av särskilt stöd. Skolan nyttjar lokaler i tidsbegränsade bygglov och lokaler som inte är ändamålsenliga för att täcka upp för ett kapacitetsunderskott. Kök och matsal är underdimensionerade och de marginaler som skulle behövas för att kunna hantera variationer i elevgruppen saknas. Det finns ett pågående detaljplaneärende för en utökning av Lindåsskolan, men redan 2025 finns det en risk det bli så pass många elever i förskoleklass att skolan behöver utöka intaget med ytterligare en parallell. Detta är inte möjligt i nuvarande lokaler och det finns därför en förstudie beställd för att se över möjligheten till expansionsmoduler behöver samplaneras med det kommande expansionsprojektet och evakueringsbehovet för att undvika onödiga merkostnader. I Billdal behöver småhusbebyggelsen i de södra delarna särskilt bevakas då befolkningstillväxten i området skjuts fram varje år.

Södra Skärgården

Försörjningsgraden i Södra Skärgården är en av de högsta i stadsdelen sydväst, vilket kan förklaras med den geografiska enskildheten. Den överkapacitet som finns i Södra Skärgården finns främst i årskurs F-6 på de mindre enheterna. I Södra Skärgården finns fyra skolor, varav tre är låg och låg-/mellanstadieskolor. På två av skolorna är det åldersblandade klasser då elevunderlaget är så pass litet. Styröskolan är den enda högstadieskolan, och tar emot elever i både mellan- och högstadiet. Södra Skärgården räknas som ett av Sydvästs ytterområden och har särskilda utmaningar och planeringsförutsättningar. En av utmaningarna är att få hållbara organisationer och hantera sjukfrånvaro i personalstyrkan på de minsta enheterna. Likt i Billdal kan en viss överkapacitet erfordras för att kunna hantera avvikande elevkullar och elevgrupper med varierande behov av särskilt stöd. Till höstterminen 2024 tillskapas ytterligare två klassrum på Styröskolan. Dessa är nödvändiga för att i nutid hantera en elevpik, och på sikt för att skapa just det extra utrymme som behövs.

Bratthammar-Näset-Önnered

Försörjningsgraden i planeringsområdet är jämn över samtliga årskurser, med visst bortfall i högstadiet. Området har elevflöden från både Älvsborg och Centrala Tynnered. Bratthammar/Näset/Önnered har viss överkapacitet i årskurs F-6, vilken kommer öka ytterligare med de planerade projekten och den dalande befolkningsprognosen. En av de främsta drivande faktorerna för projekt i detta planeringsområde är att ställa om enheter i enlighet med skolenhetsutredningens principer.

Det finns ett pågående projekt på Åkeredsskolan och det finns en förstudie beställd för en omställning och expansion av Näsetskolan från F-3 till F-6. Det finns även två pågående detaljplaner som avser högstadieplatser, en utökning av befintliga Önneredsskolan och en nybyggnation vid Åkeredsrondellen. Med de uppdaterade befolkningsprognoserna kommer dock framtida projekt behöva bevakas och flyttas framåt eller stoppas då den största utmaningen kommer vara att fylla befintliga platser. Detaljplanen vid Önneredsskolan innefattar även andra kommunala verksamhetslokaler och bostadsbyggnation vilket gör att projektet drivs framåt av andra behov. Grundskoleförvaltningen behöver bevaka möjligheten att hantera en expansion av Önneredsskolan i etapper samt möjligheten till förändringar i skolstrukturen i områden för att fylla tillkommande platser.

Centrala Tynnered

Planeringsområdet präglas av en genomgående låg försörjningsgrad, där flöden sker både mot Älvsborg, Bratthammar/Näset/Önnered och fristående aktörer. Särskilt låg är försörjningsgraden i högstadiet. I området Centrala Tynnered har befolkningstillväxten stagnerat varpå den kapacitetsutökning som beställts inte fullt ut underbyggs av demografiska behov, förutsatt en fortsatt låg försörjningsgrad.

Den låga försörjningsgraden bedöms ha flera orsaker, däribland bristande teknisk status och ändamålsenlighet. Satsningar på Vättnedalsskolan bedöms kunna öka försörjningsgraden för årskurs F-6 i området. Med en ökad försörjningsgrad skulle den planerade kapacitetsökningen motsvara det befolkningsunderlag som finns.

I planeringsområdet finns två högstadieskolor, varav den ena, Kannebäck, har haft ett särskilt spår med inriktning döv/hörsel och tal/språk. Till höstterminen 2024 öppnas även stadens första resursskolan här. Den andra, Frejaskolan, är fullbelagd med enstaka platser i överkapacitet. Skolan har hemklassrum även på högstadiet vilket sänker den pedagogiska maxkapaciteten, ett organisatoriskt beslut som beror på lokala utmaningar och behov av kontinuitet och tydlighet för att minska och förebygga stök i skolan. Frejaskolan har även åtta klassrum i tidsbegränsade bygglov. Antingen behöver dessa platser ersättas med en expansion av Frejaskolan, eller så behöver platserna omhändertas på annan plats i Tynnered.

Vad som ännu inte ger fullt utslag i befolkningsprognosen är planprogram för Tynnered som innehåller cirka 1 500 bostäder, vilket vid färdigställande genererar ett behov om cirka 500 elevplatser i grundskola. I området finns det en viss överkapacitet i beslutade projekt och befintligt bestånd. De tillkommande platserna i planprogrammet tillsammans med möjliga skolstrukturella förändringar bedöms möta det behov som skapas av bostadsbyggnationen som föreslås. Volym samt stadieindelning på de två föreslagna skolenheterna i planprogrammet är ännu ej beslutat. Det är viktigt att dessa kan möjliggöra för enheter som uppfyller skolenhetsutredningens principer sett till volym och stadieindelning. Möjligheten att på sikt utöka befintliga enheter ytterligare är en viktig parameter i planeringen för att tillgodose behovet av skolplatser. Om underhållsbehovet på Ängåsskolan kräver att reinvesteringsprojektet föregår en expansion behöver möjligheten för framtida expansion beaktas.

Älvsborg

Försörjningsgraden i Älvsborg är den högsta i stadsdelsområde Sydväst, och överstiger stundtals 100%. Områden har tydliga flöden både från Majorna, Centrala Tynnered och Bratthammar/Näset/Önnered. I området finns även två friskoleetableringar.

Befolkningsprognosen i området pekar tydligt nedåt under hela prognosperioden. Detta innebär att området med pågående projekt kommer att stå inför viss överkapacitet. Redan till höstterminen 2023

stängdes en förskoleklass på Nya Varvetskolan för att undvika ineffektiva delningstal och för små klasser. Prognosen pekar på att denna trend kan komma att fortsätta i hela Älvsborg. I gengäld ligger Dalaskolan på ett sådant sätt att upptagningsområdet även täcker delar av Stora Högsbo vilket innebär att skolan kan avlasta det kapacitetsunderskott som prognosticeras där. Både Dalaskolan och Nya Varvetskolan ligger även så till att de kan avlasta Majornaområdet om detta behövs.

I Älvsborg finns Gamla Långedragsskolan som är en tomställd lokal sedan färdigställandet av Nya Långedragsskolan. Objektet har omfattande reinvesteringsbehov för att åter fungera för verksamhet. Under 2024 pågår en intern förstudie för att se över vilka möjligheter som finns för att öppna anpassad grundskola med verksamhetsanpassningar i samband med det planerade underhållet 2025.

Bilagor

Bilaga 1 Översikt grundskolor som uppfyller skolenhetsutredningens principer

Tabell 41. Skolenhetsutredningens principer

Princip skolenhetsutredningen	Krävs för att uppfylla en princip
Organisation	Årskurs F-6, 7-9, behålla befintliga F-9 skolor
Antal paralleller	Årskurs F-6: 3 - 5 paralleller
	Årskurs 7 - 9: 6 - 10 paralleller
	Årskurs 7 - 9: 4 paralleller eller fler om samlokaliserad med F-6)
Volym	Årskurs F-6 600-1000 elever
	Årskurs 7-9: 500-900 elever
Sammanhållna stadier	Årskurs F-3, 4-6 och 7-9

Tabell 42. Redogörelse av hur skolorna uppfyller skolenhetsutredningens principer

Skolenhet	Organisation	Antal paralleller	Volym	Sammanhållna stadier
Centrum				
1. Kålltorp/Torpa/Björkekärr				
Härlandatjärnsskolan F-9	X			X
Parkskolan F-6	X			X
Rosendalsskolan F-6	X	X	X	X
Torpaskolan F-9	X			X
Kålltorpsskolan 7-9	X	X	X	X
2. Olskroken/Kallebäck/Örgryte				
Kärralundsskolan F-9	X			X
Lundensskolan F-9	X		X	X
Ånässkolan F-6	X	X	X	X
Skårsskolan F-6	X	X	X	X
Bagaregårdsskolan F-6	X			X
3. Centrum				
Gustaviskolan F-5				
Montessoriskolan Elyseum 6-9				
Johannebergsskolan Montessori F-5				
Johannebergsskolan Estetiska F-6	X			X
Guldhedsskolan F-9	X		X	X
Mossebergsskolan F-2				
4. Majorna-Linné				
Annedalsskolan F-6	X			X
Fjällskolan F-6	X			X
Hagaskolan F-5				

Karl Johanssskolan F-6	X	X	X	X
Kungsladugårdsskolan F-6	X	X	X	X
Oscar Fredriksskolan F-6	X	X		X
Sandarnaskolan F-6	X			X
Sannaskolan 7-9	X	X	X	X
Nordhemsskolan F-9		X	X	X
Hisingen				
1. Kärra-Rödbo				
Klarebergsskolan F-9		X	X	X
Kärraskolan F-9	X		X	X
2. Backa				
Backaskolan F-6	X		X	X
Brunnsboskolan F-9	X		X	X
Skälltorpsskolan 7–9	X		X	X
Ellen Keyskolan F-6	X		X	X
Skogomeskolan F-6	X		X	X
3. Kvillebäcken och Kärrdalen– Slättadamm				
Bjurslättsskolan F-6	X	X	X	X
Kärrdalsskolan F-5				
Lerlyckeskolan F-6	X		X	X
Toleredsskolan F-9	X	X	X	X
4. Kyrkbyn–Rambergsskolan och Norra Älvstranden				
Herrgårdsskolan F-6	X		X	X
Taubeskolan F-6	X		X	X
Bräckeskolan F-6	X	X	X	X
Rambergsskolan F-6	X	X	X	X
Santosskolan 7–9	X	X	X	X
5. Södra Torslanda				
Skutehagsskolan F-6	X	X	X	X
Hjuviksskolan F-3				X
Nordlyckeskolan 7–9	X		X	X
Hällsviksskolan F-3				X
Noleredsskolan F-6	X	X	X	X
Torslandaskolan F-6	X		X	X
Torslandaskolan 7–9	X	X	X	X
6. Björlanda				
Älvegårdsskolan F-3				X
Lillebyskolan F-6	X	X	X	X
Trulsegårdsskolan 7–9	X	X	X	X
Lilla Trulsegårdsskolan F-3				X
Björlandaskolan F-6	X	X	X	X
7. Tuve-Säve				
Bärbyskolan F-6	X			X

Gunnestorpsskolan F-6	X		X	X
Tångensskolan F-6	X		X	X
Glöstorpskolan 7–9	X		X	X
8. Östra och Västra Biskopsgården				
Jättestensskolan F-9	X		X	X
Landamäreskolan F-3			X	X
Nya skolan Länsmansgården F-3			X	X
Ryaskolan F-6 (tidigare F–9)	X		X	X
Svartedalsskolan 4–9		X	X	X
Sjumilaskolan F-9	X		X	X
Nordost				
1. Östra Angered				
Bergumsskolan F-9	X	X	X	X
Björaredsskolan F-3				X
Gunnilseskolan F-6	X			X
2. Bergsjön				
Backegårdsskolan F-6	X			X
Bergsjöskolan F-9	X			X
Gärds mosseskolan F-6	X			X
Sandeklevsskolan F-9	X			X
Solbackeskolan F-6	X			X
3. Gamlestaden- Utby				
Fjällboskolan F-5		X*		
Gamlestadsskolan F-9	X		X	X
Kvibergsskolan F-9	X	X	X	X
Utbynässkolan F-3				X
4. Kortedala				
Gärdsåsskolan 4-9			X	X
Ramsdalsskolan F-3		X*	X**	X
Talldungeskolan F-3		X*	X**	X
Utmarksskolan 4-9				X
5. Södra Angered				
Bergsgårdsskolan F-6	X			X
Emmaskolan F-3				X
Eriksboskolan F-6	X			X
Hammarkullsskolan F-3				X
Lärjeskolan F-9	X		X	X
Nytorpskolan 4-9				X
6. Centrala Angered				
Gunnaredsskolan F-3				X
Rannebergsskolan F-3				X
Vättleskolan 4-9				X
7. Norra Angered				

Gårdstensskolan 4-9		X	X	X
Lilla Gårdstensskolan F-3	X			
Långmosseskolan F-3		X		X
Lövgårdesskolan 4-9		X		X
Rävebergsskolan F-3				X
Tretjärnsskolan F-3				X
Sydväst				
1. Stora Högsbo/Frölunda-Tofta				
Skytteskolan F-9	X	X	X	X
Flatåsskolan F-6	X	X	X	X
Västerhedsskolan F-3				X
Frölundaskolan F-9	X	X		X
Björkåsskolan F-6		X		X
Slottsbergsskolan F-6	X			X
2. Askim/Hovås				
Askimsskolan F-6	X	x		X
Trollängsskolan F-6	X			X
Hultskolan F-6	X			X
Sisjöskolan F-3				X
Hovåsskolan F-9	X	X	X	X
3. Billdal				
Brottskärrsskolan F-6	X			X
Nygårdsskolan F-9	X	X	X	X
Lindåsskolan F-9	X			X
4. Södra skärgården				
Asperöskolan F-3				X
Brännöskolan F-3				X
Donsöskolan F-6	X			X
Styrsöskolan F-9	X			X
5. Bratthammar/Näset/Önnered				
Näsets skolan F-6	X			X
Åkeredsskolan F-6	X			X
Högens skolan F-3				x
Önneredsskolan F-9	X	x	x	x
6. Centrala Tynnered				
Tremastaren F-6	X			X
Ängåsskolan F-6	X			X
Vättnedalsskolan F-6	X			X
Frejaskolan F-9	X	x	X	X
Dalaskolan F-6	X			X
7. Älvsborg				
Dalaskolan F-6				
Fiskebäcksskolan F-9	X	X		X

Påvelundsskolan F-9	X	X	x	X
Hagenskolan F-6	X			X
Långedragsskolan F-6	X			X
Nya Varvetskolan F-6	X			X

* Ej tre paralleller i samtliga årskurser

** volym/ antal elever enligt skolenhetsutredningens principer, gäller/ motsvarande antal årskurser

Bilaga 2 Översikt grundskolor med anpassad grundskola som uppfyller skolenhetsutredningens principer

Tabell 43. Skolenhetsutredningens principer för anpassad grundskola

Princip skolenhetsutredningen	Krävs för att uppfylla en princip
Volym	Årskurs 1-6: 30-42 elever Årskurs 7-9: 30-56 elever Årskurs 1-9: 35-49 elever
Samlokalisering	Samlokalisering grundskola och anpassad grundskola
Sammanhållna stadier	Årskurs F-3, 4-6 och 7-9

Tabell 44. Redogörelse av hur de anpassade grundskolorna uppfyller skolenhetsutredningens principer

Skolenhet HT2024	Förslag nytt max efter justeringar	Volym	Grupper	Samlokalisering	Stadier F-6, 7-9 eller F-9
Bergsgårdsskolan F-6	72			x	x
Bergsjöskolan F-9	47	x	x	x	x
Gamlestadsskolan F-9	33			x	x
Gårdstensskolan 4-9	20			x	
Hammarkullsskolan F-3, anpassad grundskola 1-6	40	x		x	x
Kvibergsnässkolan 1-9	16		x	x	x
Lilla Gårdstensskolan F-3	25			x	
Långmosseskolan F-3	14			x	
Lärjeskolan F-9	24			x	x
Nytorpsskolan 4-9	16			x	
Rannebergsskolan F-3	8			x	
Solbackeskolan F-6	23			x	x
Tretjärnsskolan F-3	20			x	
Vättleskolan 4-9	30			x	
Kungsladugårdsskolan F-6	35	x		x	x
Kärralundsskolan 1-9 anpassad grundskola	14			x	x
Landalaskolan 1-6	18				x
Lundensskolan F-9	52	x	x	x	x
Nordhemsskolan F-9	18			x	
Frejaskolan F-9	48	x		x	x
Frölundaskolan Bräcke 1-9 anpassad grundskola	24			x	x

Frölundaskolan Bräcke 1-9 anpassad grundskola, grön nivå	27	x	x	x	x
Frölundaskolan F-9	34			x	x
Hovåsskolan F-9	25			x	x
Högsbogårdsskolan 1-9	16	x	x		x
Kannebäcksskolan 1-9 anpassad grundskola	80			x	x
Långedragsskolan F-6	14			x	x
Påvelundsskolan F-9	10			x	
Skytteskolan F-9	25			x	x
Bjurslättsskolan F-6	35	x	x	x	x
Brunnsboskolan F-9	12			x	x
Hinnebäcksskolan 1-9	19	x	x		x
Kärraskolan F-9	35	x		x	x
Landamäreskolan F-3	20			x	
Lundbyskolan 7-9	24			x	x
Olshammarskolan 1-9	15	x	x		x
Svartedalsskolan 4-9	54		x	x	
Torslandaskolan 7-9	25			x	x
Torslandaskolan F-6	27			x	x

Bilaga 3 Lokaler som samnyttjas eller samlokaliseras med förskoleförvaltningen

Tabell 45. Lokaler som samnyttjas eller samlokaliseras med förskoleförvaltningen

Utbildningsområde	Planeringsområde	Adress	Avtal	Byggnad
Centrum	Olivedal-Haga-Annedal-Änggården	Spekebergsgatan 3 (Annedalsskolan)	Samnyttjas (GSF står på avtalet)	Skilda byggnader
Centrum	Majorna-Stigberget-Masthugget	Koopmansgatan 22 (Karl Johansskolan)	Samnyttjas (GSF står på avtalet)	Samma byggnad
Centrum	Majorna-Stigberget-Masthugget	Skansberget	Eget avtal	Endast FSF som har byggnad
Centrum	Kallebäck-Skår-Kärralund	Hackspettsgatan 1-7 (Skårsskolan)	Eget avtal	Skilda byggnader
Centrum	Kallebäck-Skår-Kärralund	Smörgatan 80	Eget avtal	Endast FSF som har byggnad
Centrum	Olivedal-Haga-Annedal-Änggården	Haga nygata 17 (Hagaskolan)	Samnyttjas (FSF står på avtalet)	Samma byggnad
Hisingen	Kvillebäcken	Wieselgrensgatan 11 A (Bjurslättsskolan)	Eget avtal	Skilda byggnader
Hisingen	Tuve-Säve	Bärbyvägen 20 (Bärbyskolan)	Samnyttjas (GSF står på avtalet)	Skilda byggnader
Hisingen	Norra Älvstranden	Ceresgatan 16 (Herrgårdsskolan)	Samnyttjas (GSF står på avtalet)	Skilda byggnader
Hisingen	Kärre-Rödbo	Klockarevägen 2 (Kärraskolan)	Eget avtal	Samma byggnad
Hisingen	Kärrdalen-Slättdamm	Myrekärrsvägen 45 (Kärrdalsskolan)	Samnyttjas (GSF står på avtalet)	Samma byggnad
Hisingen	Björlanda	Emelie Lejmans Väg 5 (Lilla Trulsegårdsskolan)	Samnyttjas (FSF står på avtalet)	Samma byggnad

Hisingen	Södra Torslanda	Skutehagsvägen 102 (Skutehagsskolan)	Samnyttjas (GSF står på avtalet)	Skilda byggnader
Hisingen	Norra Älvstranden	Astris Gata 5-7 (Taubeskolan)	Samnyttjas (GSF står på avtalet)	Samma byggnad
Hisingen	Tuve-Säve	Tångenvägen 11 (Tångensskolan)	Samnyttjas (GSF står på avtalet)	Skilda byggnader
Hisingen	Björlanda	Lilleby Kronogård 70 (Älvegårdsskolan)	Eget avtal	Skilda byggnader
Hisingen	Björlanda	Nolviksvägen 3 (Björlandaskolan)	Eget avtal	Samma byggnad
Hisingen	Kyrkbyn- Rambergsskolan	Övre Hallegatan 1B (Rambergsskolan)	Eget avtal	Skilda byggnader
Nordost	Bergsjön	Aniaragatan 5	Samnyttjas (GSF står på avtalet)	Samma byggnad
Nordost	Bergsjön	Stjärnbildsgatan 2 (Solbackeskolan)	Samnyttjas (GSF står på avtalet)	Samma byggnad
Nordost	Bergsjön	Universumgatan 2	Eget avtal	Samma byggnad
Nordost	Södra Angered	Gropens Gård 36 (Hammarkulleskolan)	Samnyttjas (GSF står på avtalet)	Skilda byggnader
Nordost	Norra Angered	Kummingatan 128-130	Samnyttjas (FSF står på avtalet)	Skilda byggnader
Nordost	Norra Angered	Kummingatan 126 (Tretjärnsskolan)	Samnyttjas (GSF står på avtalet)	Skilda byggnader
Nordost	Norra Angered	Salviagatan 56 (Långmosseskolan)	Samnyttjas (GSF står på avtalet)	Skilda byggnader
Sydväst	Billdal	Klåvavägen 77 (Brottkärrsskolan)	Samnyttjas (GSF står på avtalet)	Samma byggnad
Sydväst	Älvsborg	Eckragatan 36 (Gamla Långedragsskolan)	Samnyttjas (GSF står på avtalet)	Skilda byggnader
Sydväst	Stora Högsbo	Sjupundsgatan 28 (Nya Västerhedsskolan)	Samnyttjas (GSF står på avtalet)	Samma byggnad
Sydväst	Älvsborg	Oxelgatan 6 (Påvelundsskolan)	Eget avtal	Skilda byggnader
Sydväst	Södra Skärgården	Körevägen 15 (Asperöskolan)	Samnyttjas (FSF står på avtalet)	Samma byggnad
Sydväst	Södra Skärgården	Jydeklovan 2 (Brännöskolan)	Samnyttjas (GSF står på avtalet)	Delvis samma byggnad

Bilaga 4 Stadsfastighetsförvaltningens statusbedömning av grundskolor

Grön: objekt med god teknisk status

Gul: objekt med brister som behöver åtgärdas under planperioden för att uppfylla mål för lokalförsörjning och förhindra risker.

Röd: objekt som har stora/väsentliga brister i den tekniska statusen eller som inte uppfyller lagar eller myndighetskrav

Utbildningsområde	Planeringsområde	Skola	Status Grön-Gul-Röd
Centrum	Centrum	Guldhedsskolan F-9	Röd
Centrum	Centrum	Johannebergsskolan Estetiska F-6	Grön
Centrum	Centrum	Montessoriskolan Elyseum 6-9	Grön
Centrum	Centrum	Mossebergsskolan F-2	Gul
Centrum	Kålltorp/Torpa/Björkekärr	Härlandatjärnskolan F-9	Grön
Centrum	Kålltorp/Torpa/Björkekärr	Kålltorpsskolan 4-9	Gul
Centrum	Kålltorp/Torpa/Björkekärr	Parkskolan F-6	Grön
Centrum	Kålltorp/Torpa/Björkekärr	Rosendalsskolan F-6	Grön
Centrum	Kålltorp/Torpa/Björkekärr	Torpaskolan F-9	Gul
Centrum	Majorna-Linné	Annedalsskolan F-6	Grön
Centrum	Majorna-Linné	Fjällskolan F-6	Gul
Centrum	Majorna-Linné	Hagaskolan F-5	Gul
Centrum	Majorna-Linné	Karl Johanssskolan F-6	Gul
Centrum	Majorna-Linné	Kungsladugårdsskolan F-6	Gul
Centrum	Majorna-Linné	Nordhemsskolan F-9	Grön
Centrum	Majorna-Linné	Oscar Fredriksskolan F-6	Gul
Centrum	Majorna-Linné	Sandarnaskolan F-6	Grön
Centrum	Majorna-Linné	Sannaskolan 7-9	Grön
Centrum	Olskroken/Kallebäck/Örgryte	Bagaregårdsskolan F-6	Gul
Centrum	Olskroken/Kallebäck/Örgryte	Gamla Lundensskolan F-6	Gul
Centrum	Olskroken/Kallebäck/Örgryte	Kärralundsskolan F-9	Gul
Centrum	Olskroken/Kallebäck/Örgryte	Nya Lundensskolan 7-9	Gul
Centrum	Olskroken/Kallebäck/Örgryte	Skårsskolan F-6	Grön
Centrum	Olskroken/Kallebäck/Örgryte	Ånässkolan F-6	Grön
Centrum	Centrum	Johannebergsskolan Montessori F-5	Grön
Hisingen	Backa	Backaskolan F-6	Grön
Hisingen	Backa	Brunnsboskolan F-9	Grön
Hisingen	Backa	Ellen Keyskolan F-6	Grön
Hisingen	Backa	Skogomeskolan F-6	Grön
Hisingen	Backa	Skålltorpsskolan 7-9	Gul
Hisingen	Björlanda	Björlandaskolan F-6	Gul
Hisingen	Björlanda	Lilla Trulsegårdsskolan F-3 - FSF	Grön
Hisingen	Björlanda	Lillebyskolan F-6	Gul
Hisingen	Björlanda	Trulsegårdsskolan 7-9	Grön
Hisingen	Björlanda	Älvegårdsskolan F-3	Grön

Hisingen	Hisingen	Hinnebäcksskolan	
Hisingen	Kvillebäcken och Kärrdalen - Slättadamm	Bjurslättsskolan F-6	
Hisingen	Kvillebäcken och Kärrdalen - Slättadamm	Kärrdalsskolan F-5	
Hisingen	Kvillebäcken och Kärrdalen - Slättadamm	Lerlyckeskolan F-6	
Hisingen	Kvillebäcken och Kärrdalen - Slättadamm	Toleredsskolan F-9	
Hisingen	Kyrkbyn-Rambergsskolan och Norra Älvstranden	Bräckeskolan F-6	
Hisingen	Kyrkbyn-Rambergsskolan och Norra Älvstranden	Herrgårdsskolan F-6	
Hisingen	Kyrkbyn-Rambergsskolan och Norra Älvstranden	Rambergsskolan F-6	
Hisingen	Kyrkbyn-Rambergsskolan och Norra Älvstranden	Santosskolan 7-9	
Hisingen	Kyrkbyn-Rambergsskolan och Norra Älvstranden	Taubeskolan F-6	
Hisingen	Kärra-Rödbo	Klarebergsskolan F-9	
Hisingen	Kärra-Rödbo	Kärraskolan F-9	
Hisingen	Södra Torslanda	Hjuviksskolan F-3	
Hisingen	Södra Torslanda	Hällsviksskolan F-3	
Hisingen	Södra Torslanda	Noleredsskolan F-6	
Hisingen	Södra Torslanda	Nordlyckeskolan 7-9	
Hisingen	Södra Torslanda	Nya Noleredsskolan F-6	
Hisingen	Södra Torslanda	Skutehagsskolan F-6	
Hisingen	Södra Torslanda	Torslandaskolan 7-9	
Hisingen	Södra Torslanda	Torslandaskolan F-6	
Hisingen	Tuve-Säve	Bärbyskolan F-6	
Hisingen	Tuve-Säve	Glöstorpskolan 7-9	
Hisingen	Tuve-Säve	Gunnestorpskolan F-6	
Hisingen	Tuve-Säve	Tångenskolan F-6	
Hisingen	Östra och Västra Biskopsgården	Jättestensskolan F-9	
Hisingen	Östra och Västra Biskopsgården	Landamäreskolan F-3	
Hisingen	Östra och Västra Biskopsgården	Ryaskolan F-9	
Hisingen	Östra och Västra Biskopsgården	Sjumilaskolan F-9	
Hisingen	Östra och Västra Biskopsgården	Svartedalsskolan 4-9	
Hisingen		Brudbergsskolan	
Hisingen		Klockareskolan	
Hisingen		Nedergårdsskolan	
Hisingen		Olshammarskolan	
Hisingen	Svenska Balettskolan	Svenska Balettskolan 4-9	
Nordost	Bergsjön	Backegårdsskolan F-6	
Nordost	Bergsjön	Bergsjöskolan F-9	
Nordost	Bergsjön	Gärds mosseskolan F-6	
Nordost	Bergsjön	Sandeklevsskolan F-9	
Nordost	Bergsjön	Solbackeskolan F-6	
Nordost	Centrala Angered	Gunnaredsskolan F-3	

Nordost	Centrala Angered	Vättleskolan 4-9	
Nordost	Gamlestaden-Utby	Fjällboskolan F-5	
Nordost	Gamlestaden-Utby	Gamlestadsskolan F-9	
Nordost	Kortedala	Talldungeskolan F-3	
Nordost	Kortedala	Gärdsåsskolan 4-9	
Nordost	Kortedala	Ramsdalsskolan F-3	
Nordost	Kortedala	Rannebergsskolan F-3	
Nordost	Kortedala	Utmarksskolan 4-9	
Nordost	Norra Angered	Rävebergsskolan F-3	
Nordost	Norra Angered	Gårdstensskolan 4-9 (ej lokalerna i Angeredsvinklen)	
Nordost	Norra Angered	Lilla Gårdstensskolan F-3	
Nordost	Norra Angered	Långmosseskolan F-3	
Nordost	Norra Angered	Tretjärnsskolan F-3	
Nordost	Norra Angered	Lövgårdesskolan 4-9	
Nordost	Norra Angered	Gårdstensskolan	
Nordost	Södra Angered	Bergsgårdsskolan F-6	
Nordost	Södra Angered	Emmaskolan F-3	
Nordost	Södra Angered	Hammarkullsskolan F-3	
Nordost	Södra Angered	Eriksboskolan (ej lokalerna i f.d. Hjällboskolans lokaler dit skolan idag är evakuerad)	
Nordost	Södra Angered	Lärjeskolan F-9	
Nordost	Södra Angered	Nytorpsskolan 4-9	
Nordost	Utby-Gamlestaden	Kvibergsskolan 4-9	
Nordost	Utby-Gamlestaden	Kvibergsskolan F-3	
Nordost	Utby-Gamlestaden	Mossbergsska friluftsskolan, Karduansmakaregatan 23	
Nordost	Utby-Gamlestaden	Utbynässkolan F-3	
Nordost	Östra Angered	Bergumsskolan F-9	
Nordost	Östra Angered	Björsaredsskolan F-3	
Nordost	Östra Angered	Gunnilseskolan F-6	
Sydväst	Askim/Hovås	Askimsskolan F-6	
Sydväst	Askim/Hovås	Hovåsskolan F-9	
Sydväst	Askim/Hovås	Hultskolan F-6	
Sydväst	Askim/Hovås	Sisjöskolan F-3	
Sydväst	Askim/Hovås	Trollängsskolan F-6	
Sydväst	Billdal	Brottkärrsskolan F-6	
Sydväst	Billdal	Nygårdsskolan F-9	
Sydväst	Billdal	Lindåsskolan F-9	
Sydväst	Bratthammar/Näset/Önnered	Högenskolan F-3	
Sydväst	Bratthammar/Näset/Önnered	Näsetskolan F-6	
Sydväst	Bratthammar/Näset/Önnered	Åkeredsskolan F-6	
Sydväst	Bratthammar/Näset/Önnered	Önneredsskolan F-9	
Sydväst	Centrala Tynnered	Frejaskolan F-9	
Sydväst	Centrala Tynnered	Vättnedalsskolan F-6	

Sydväst	Stora Högsbo	Högsbögårdsskolan 1-9 grundskola	
Sydväst	Stora Högsbo/Frölunda-Tofta	Björkåsskolan F-6	
Sydväst	Stora Högsbo/Frölunda-Tofta	Flatåsskolan F-6	
Sydväst	Stora Högsbo/Frölunda-Tofta	Frölundaskolan F-9	
Sydväst	Stora Högsbo/Frölunda-Tofta	Skytteskolan F-9	
Sydväst	Stora Högsbo/Frölunda-Tofta	Slottsbergsskolan F-6	
Sydväst	Stora Högsbo/Frölunda-Tofta	Västerhedsskolan F-3	
Sydväst	Södra Skärgården	Asperöskolan F-3	
Sydväst	Södra Skärgården	Donsöskolan F-6	
Sydväst	Södra Skärgården	Styrsöskolan	
Sydväst	Södra skärgården	Brännöskolan F-3	
Sydväst	Älvsborg	Dalaskolan F-6	
Sydväst	Älvsborg	Fiskebäcksskolan F-9	
Sydväst	Älvsborg	Hagenskolan F-6	
Sydväst	Älvsborg	Långedragsskolan F-6	
Sydväst	Älvsborg	Nya Påvelundsskolan F-9	

Bilaga 5 Övriga verksamhetslokaler

Tabell 46. Övriga verksamhetslokaler

Utbildningsområde	Objektnamn	Verksamhet
Centrum - Centrum	Tredje Långg. 16, Kulturskolan	Kulturskolan
Centrum - Centrum	Åvägen 24, Kulturskola	Kulturskolan
Centrum - Centrum	Skånegatan 6	Mottagningsenheten
Centrum - Kålltorp/Torpa/Björkekärr	Kålltorpsgatan 2 Kontor/Undervisning	Elevator
Centrum - Kålltorp/Torpa/Björkekärr	Kålltorpsgatan 2, utökning skolakuten	Elevator
Hisingen	Kulturskolan, Herkulesgatan 9	Kulturskolan
Hisingen	Parkuddsgatan 17/evakueringslokal	Tomställd, ska rivas
Hisingen	Kärra Centrum 7-15 (13)	SU grupp Klarebergsskolan
Hisingen	Torslanda Torg 3 A (2-6)	Kulturskolan
Hisingen	Blåsvädersgatan 1	Kontor Vaktmästeri
Hisingen	Selma Lagerlöfs torg	Kulturskolan
Hisingen	Amhults Torg	Kulturskolan
Hisingen	Myntgatan	Kulturskolan endast arbetsplatser
Hisingen	Tuve Torg	Kulturskolan
Nordost - Centrala Angered	Angeredsgymnasiet	Kulturskolan
Nordost - Utby Gamlestaden	Gamlestads Torg 5 kontor FSF + GSF	Grundskoleförvaltningen
Nordost - Utby Gamlestaden	Gamlestads torg, arkiv	Grundskoleförvaltningen

Nordost - Centrala Angered	Angereds Torg 14, GSF	MLV och elevhälsa
Nordost - Utby Gamlestaden	Gamlestadsvägen 18 skolbibliotekscentral	Skolbibliotekscentralen
Sydväst - Älvsborg	Gamla Långedragsskolan/Förskolan	Tomställd
Sydväst - Södra skärgården	Kalvhagsskolan (tomställd)	Tomställd
Sydväst - Stora Högsbo	Tuppfjätsgatan 20	Instrumentförrådet
Sydväst - Stora Högsbo	Jätteleken 3	Instrumentförrådet
Sydväst - Frölunda-Tofta	Södra Dragspelsgatan 35 A,B	Gatenhielska
Sydväst - Stora Högsbo	F O Petersons gata 24	Elevhälsa
Sydväst - Frölunda-Tofta	Valthornsgatan, Frölunda Kulturhus/ bad m.m.	Mötescentra Sydväst
Sydväst - Centrala Tynnered	Bronsåldersgatan 82, Kannebäcks BVC	Tomställd
Sydväst - Billdal	Noblaskolan Billdal	Vaktmästarbostad
Sydväst - Frölunda-Tofta	Valthornsgatan	MLV EC

Bilaga 6 Övriga projekt som inte ger någon direkt påverkan på elevkapaciteten

Tabell 47. Övriga projekt som inte ger någon direkt påverkan på elevkapaciteten

Utbildningsområde	Skolenhet	Typ av byggnation	Behovsdrivande faktor	Förväntad leverans
Nordost - Bergsjön	Sandeklevsskolan F-9	Ombyggnation från mottagning till tillagning.	Lämnar Hjällboskolans produktionskök	2026
Nordost - Centrala Angered	Gårdstensskolan 7-9	Idrottshall	Behov av idrottshall för elever i årskurs 7-9 på Gårdstensskolan.	2025
Nordost - Gamlestaden Utby	Utbynässkolan F-3	Ombyggnation kök och matsal	Möta befolkningsökning, synk utökad elevkapacitet i Bruna villan.	2027
Nordost - Kortedala	Talldungeskolan F-3	Ombyggnation från mottagning till tillagning	Lämnar Hjällboskolans produktionskök	2027
Nordost - Kortedala	Utmarksskolan 4-9	Ombyggnation	Lämnar Hjällboskolans produktionskök	2026
Nordost - Södra Angered	Nytorpsskolan 4-9	Underhåll och verksamhetsanpassningar	Planerat underhåll, lämnar Hjällboskolans produktionskök, ändamålsenliga lokaler	2027
Nordost - Östra Angered	Bergumsskolan F-9	Underhåll och verksamhetsanpassningar	Brister i befintlig kapacitet, planerat underhåll	2027
Nordost-Bergsjön	Bergsjöskolan F-9	Underhåll och verksamhetsanpassningar	Planerat underhåll, utökad kapacitet i kök	2026

Centrum - Kålltorp/Torpa/Björkekärr	Kompassen - SU Specialundervisning, Rosendalsgatan	Tidsbegränsat bygglov	Kompassen föreläggs enligt skolenheternas principer på sikt på Kålltorpsskolan och Torpaskolan. Inflytt sker efter renoveringar på Kålltorpsskolan preliminärt 2028.	2028
Centrum - Centrum	Gustaviskolan	Underhåll och verksamhetsanpassningar	Komplettera huvudbyggnaden i samband med inhyrning spruthuset för självförsörjande enhet	2025
Centrum - Majorna/Linné	Fjällskolan	arbetsmiljöanpassning	I samband med reinvestering i storkök regleras lagkrav och arbetsmiljö	2024
Centrum - Majorna/Linné	Nordhemsskolan	arbetsmiljöanpassning	I samband med reinvestering i storkök regleras lagkrav och arbetsmiljö	2026
Centrum - Centrum	Guldhedsskolan	Idrottshall	Tillskapa kapacitet för att omhänderta idrottsämnet i området samt möjliggöra kapacitetförändring	2030+
Centrum - Majorna/Linné	Annedalsskolan	Idrottshall	Behov av idrottshall för elever i området.	2030
Centrum - Majorna/Linné	Annedalsskolan	Ombyggnation vid tillkommande SU-grupp vid avetablering moduler	Tillskapa utrymme för SU grupp inom befintliga lokaler	2024
Centrum - Centrum	Elevhälsan Centrum	Inhyrning	Hitta ny lokal för verksamhetens behov	2024/2025
Centrum - Centrum	Distansundervisning Centrum	Inhyrning	Hitta ny lokal för verksamhetens behov i nära anslutning till Elyseum	2024/2026
Centrum - Centrum	Johannebergsskolan	BP 1 - Underhåll storkök och matsal	Samband med matförsörjning i staden	2026
Sydväst - Frölunda/Tofta	Frölunda kulturhus	Förstudie för verksamhetsanpassningar, lokal för kulturskolan	Ersättningslokal för Tynneredsskolan	2025
Sydväst - Bratthammar/Näset/Önnered	Näsetskolan	Ombyggnation av matsal	Ombyggnation för att hantera tillfällig elevtopp samt utökad organisation	2024
Sydväst - Frölunda/Tofta	Resursskolan Kannebäck	Inhyrning	Inhyrning av personalarbetsplatser för uppstart av resursskola	2024
Sydväst - Askim/Hovås	Hovåsskolan	Verksamhetsanpassningar	Verksamhetsanpassningar för anpassad grundskola, ljud och ytskikt.	2024
Sydväst - Älvsborg	Nya Varvetskolan	Tillskapande av hemkunskapssal	Verksamhetsanpassningar för att tillskapa hemkunskapssal i samband med utökad timplan	2024

Bilaga 7 Lokaler med tidsbegränsade avtal

Tabell 48. Lokaler med tidsbegränsade avtal

Område	Skolenhet	Datum när bygglov löper ut	Max förlängning bygglov	Planeringsinriktning
Centrum	Guldhedsskolan - Centrum	2027-04-15	2032	Omfattad reinvestering och beställning kring förstudie planeras. Nyckelspelare i centrala pusslet och utreds för kapacitetsförändring. Beroende av tillskapande av ny skolenhet.
Centrum	Kompassen -SU Specialundervisning Rosendalsgatan - Kålltorp/Torpa/Björkekärr	2026-03-31	2034	Kompassen föreläggs enligt skolenheternas principer på sikt på Kålltorpsskolan och Torpaskolan. Inflytt sker efter renoveringar på respektive objekt preliminärt 2028.
Centrum	Torpaskolan Paviljong Evakuering - Kålltorp/Torpa/Björkekärr	2025-08-25	2035	Torpaskolan har pågående renovering med en framtida kapacitetsförändring. Förväntas färdigställt till 2027/2028. Projektet förlänger ytterligare 5 år från 2025.
Centrum	Lundenskolan - Olskroken/Kallebäck/Örgryte	2028-06-30	2038	Förstudie pågår för anpassningar av skolans lokaler (inklusive inhyrda lokaler) för att ge förutsättningar för utökning av kapaciteten i permanenta lokaler.
Centrum	Kungsladugårdsskolan - Majorna-Linné	2026-05-31, uppsagd till 2025-03-11	2035	Pågående renovering som färdigställs till sommaren (cirka v.47). Paviljonger avetablas i synk med projektet. Matsal släpande på grund av extern nybyggnation som ska inrymma storkök och matsal innan kapacitetutökning sker.
Hisingen	Svenska balettskolan		2030	Förstudie pågår för ny lokalisering
Hisingen	Santosskolan		2030	Förstudie i detaljplan pågår.
Hisingen	Toleredsskolan		2031	Evakueringslösning för Toleredsskolan.

Hisingen	Björlandaskolan		2031	Förstudie i detaljplan pågår.
Hisingen	Jätttestensskolan		2030	Förstudie pågår för att bygga ut Jätttestensskolan
Hisingen	Lillebyskolan		2032	Förstudie pågår.
Hisingen	Noleredsskolan		2031	Avgår vid evakuering av Noleredsskolan hösten 2024
Hisingen	Nya skolan Länsmansgården		2033	Förstudie i detaljplan pågår.
Hisingen	Ryaskolan		2034	Ersätts inom projektet Ryaskolan
Hisingen	Älvegårdsskolan		2033	Möjliggör ombyggnad av Lillebyskolan.
Hisingen	Gamla Hjuviksvägen		2035	Evakuering av Torslandsskolan, Noleredsskolan.
Hisingen	Tångensskolan		2038	Ersätts inom projektet för Gunnestorsskolan.
Nordost - Östra Angered	Bergumsskolan F-9	2028-12-13	2032	Förstudie för ny skola i Gunnilse samt
Nordost - Östra Angered	Bergumsskolan F-9	2026-03-31	2034	utökning av Gunnilseskolan F-6 förväntas ge ett tillskott av platser i skolområdet och möjlighet att lämna moduler.
Nordost - Gamlestaden-Utby	Enheten för undervisning med särskilt stöd Utby	2027-10-05	2031	Utredning om enhetsförändringar och framtida lokalisering av enheten pågår.
Nordost - Gamlestaden-Utby	Fjällboskolan F-5	2026-12-31	2030	Förstudie pågår för anpassningar av skolans lokaler (inklusive inhyrda lokaler) för att ge förutsättningar för utökning av kapaciteten i permanenta lokaler.
Nordost - Östra Angered	Gunnilseskolan F-6	2025-06-10	2035	Förstudie för ny skola i Gunnilse samt
Nordost - Östra Angered	Gunnilseskolan F-6	2028-05-19	2028	utökning av Gunnilseskolan F-6 förväntas ge ett tillskott av platser i skolområdet och möjlighet att lämna moduler.
Nordost - Norra Angered	Långmosseskolan F-3	2026-12-31	2030	Förväntas lämnas när Gårdstensskolan F-6 är klar.
Sydväst - Askim/Hovås	Askimsskolan F-6	2025-04-01	2035	Evakueringslösning till dess nya Askimsskolan är klar år 2025. Eventuellt behov av ytterligare evakuering till lokalerna för annan kommunal verksamhet i närområdet.

Sydväst - Billdal	Lindåsskolan F-9	2026-10-27	2031	Pågående detaljplaneärende för att ersätta med ny skolbyggnad. Evakuering under projektskede ej säkerställd.
Sydväst - Bratthammar/Näset/Önnered	Åkeredsskolan F-6	2025-12-31	2030	Evakueringslösning till dess nya Åkeredsskolan är klar år 2025.
Sydväst - Bratthammar/Näset/Önnered	Önneredsskolan F-9	2027-04-10	2031	Pågående detaljplaneärende, plan att ersätta med ny skolbyggnad
Sydväst - Centrala Tynnered	Frejaskolan F-9	2026-08-31	2036	Ingen planändring krävs för permanent ersättning. Arbete med permanent ersättning ännu ej påbörjad
Sydväst - Stora Högsbo/Frölunda/Tofta	Västerhedsskolan F-3	2026-08-01	2036	Avvecklas i samband med projektstart för nya Västerhedsskolan. Evakuering under projektskede ej säkerställd.
Sydväst - Älvsborg	Påvelundsskolan F-9	2025-03-31	2035	Evakueringslösning för att möjliggöra framfart i pågående expansionsprojekt.
Sydväst - Bratthammar/Näset/Önnered	Näsets skolan	2025	2039	Expansionsmodul för att möjliggöra enhetsförändring till F-6 enhet. Är även en del i evakueringslösning Åkeredsskolan under tiden för nybyggnation som beräknas färdigställas 2025.